

Gatelangs i Molde

GUNNAR TALSETHAGEN

Foto: Paul Bjarne Nygård

GATENAVN FRA M-Å

GUNNAR TALSETHAGEN

Gatelangs
i Molde M-Å

GUNNAR TALSETHAGEN

***Gatelangs
i Molde M-Å***

Fotograf: Paul Bjarne Nygård

**ROMSDAL SOGELAG
2001**

Utgitt av Romsdal Sogelag 2001
Trykt med støtte fra Margit og Morten Parelius' minnefond

Grafisk formgiving: Mette Heimdal Eik
Repro og trykk: EKH trykk as, Molde
Innbinding: Gjøvik Bokbinderi as
Opplag: 1000

ISBN 82-90169-65-5

Innhold

Forord.....	8	<i>Hauglegda</i>	40
Innledning.....	9	Jensgurilia se bind 1 s. 113	
Mali Furunes veg.....	10	Einbæråsen.....	40
Margareta Dahls gate.....	11	Lyngvegen.....	40
Markvegen.....	12	Bregnelia.....	40
Marsvegen se bind 1 s. 116		Grasskaret.....	41
Mekvegen.....	13	Romemyra.....	41
Mekvorpvegen.....	14	<i>Høgnakken/Hjellmyrnakken</i>	42
Merkurvegen se bind 1 s. 117		Blåbærlia.....	42
Meteorvegen se bind 1 s. 117		Hjellmyrnakken.....	42
Mikkelvegen.....	15	Kreklingbakken.....	42
Moldegårdvegen.....	16	Vassfaret.....	42
Moldelvegen.....	18	Hjellmyra.....	42
Moltemyra se Nordbyen s. 44		Bjørnebæråsen.....	42
Museumsvegen.....	19	Rognebærsvingen.....	42
Myrabakken.....	20	Blokkebærvegen.....	43
Måltrostvegen se Nordbyen s. 28		Moltemyra.....	44
Mårskrenten se Nordbyen s. 35		Tranebærvegen.....	44
Naustvegen.....	22	Tyttebærsvingen.....	44
Neptunvegen se bind 1 s. 117		Blåbærhaugen.....	44
Nerlandsvegen.....	23	Nordskogvegen.....	46
Nils Hertzbergs veg.....	24	Nordstien.....	47
Nini Roll Ankers veg.....	25	Nordteigen.....	48
Nordbyens vegnett.....	26	Nybøvegen.....	49
<i>Råkhaugen</i>	28	Nøisomhedvegen.....	52
Råkhaugvegen.....	28	Ola Fladmarks veg.....	53
Måltrostvegen.....	28	Olav Oksviks veg.....	54
Rødstrupevegen.....	28	Olsmedbakken.....	55
Blåmeisvegen.....	29	Orionvegen se bind 1 s. 117	
Flaggspettvegen.....	29	Orrevegen se Nordbyen s. 30	
Bjørkfinkvegen.....	29	Oscar Hanssens veg.....	56
Fjellvåkvegen.....	30	Overlærer Schneiders veg.....	58
Uglevegen.....	30	Parkvegen.....	59
Hubrosvingen.....	30	Pebakken.....	61
Løvsangervegen.....	30	Pedervegen.....	62
Orrevegen.....	30	Pelskroken se bind 1 s. 53	
Svarttrastvegen.....	30	Per Amdams veg.....	63
Bokfinkvegen.....	31	Peter Solemdals veg.....	67
Jernspurbakken.....	31	Plutovegen se bind 1 s. 116	
Ravnebakken.....	31	Pålplassvegen.....	68
<i>Gjerdhaugen</i>	34	Raumavegen.....	69
Gjerdhaugvegen.....	34	Ravnebakken se Nordbyen s. 31	
Litlereset.....	34	Reinhold Zieglers veg.....	70
Mårskrenten.....	35	Rekkebovegen.....	71
Ulvestien.....	35	Reknesvegen.....	72
Bevermyra.....	35	Rektor Brinchmanns gate.....	73
Revestien.....	35	Retirovegen.....	74
Hjortefaret.....	35	Revestien se Nordbyen s. 35	
Gaupevegen.....	36	Rognebærsvingen se Nordbyen s. 42	
Rådyrvegen.....	36	Rognevegen se bind 1 s. 36	
Ekornbakken.....	37	Romemyra se Nordbyen s. 41	
Røyskattsvingen.....	37	Romsdalsgata.....	76

Rutebilholdeplassen	77	Trastalia	124
Rypevegen se bind 1 s. 73		Tyttbærsvingen se Nordbyen s. 44	
Rødstrupevegen se Nordbyen s. 28		Tømmervegen	125
Røysan	79	Tøndervegen	126
Røyskattsvingen se Nordbyen s. 37		Tårngata	127
Rådhusplassen	82	Uglevegen se Nordbyen s. 30	
Rådyrvegen se Nordbyen s. 36		Ulvestien se Nordbyen s. 35	
Råkhaugvegen se Nordbyen s. 28		Vardevegen	129
Sagsletta	84	Vassfaret se Nordbyen s. 42	
Sagvegen	85	Vejlevegen	130
Sandvegen	86	Vektergata	131
Saturnvegen se bind 1 s. 116		Venusvegen se bind 1 s. 117	
Setervegen	88	Verftsgata	132
Severines veg se bind 1 s. 53		Vestnesvegen	133
Siriusvegen se bind 1 s. 117		Vestre Mellomveg	133
Sirivegen	89	Vestre Plassveg	134
Sivertvegen	90	Veøygata	135
Skogvegen	91	Vonheimvegen	136
Skolevegen	92	Øivinds veg se bind 1 s.98	
Skrenten	93	Østbovegen	137
Snarvegen	94	Østre Mellomveg	138
Sofus Jørgensens veg	95	Østre Plassveg	138
Solbakken se bind 1 s. 97		Østtorpvegen	139
Solhagen	96	Øverbøen	140
Solheimvegen	97	Øverlandsvegen	141
Sollivegen	98	Øvre veg	142
Spolertbakken	99		
Statsråd Astrups gate se bind 1 s. 20		Kilder	143
Statsråd Qvams veg	102		
Steinskaret se bind 1 s. 57		Gamle gatenavn som ikke	
Storgata	103	eksisterer i dag	144
Storlivegen	107		
Storvikvegen	108		
Strandgata	109		
Strandheimvegen	110		
Stuevollvegen	111		
Svarttrastvegen se Nordbyen s. 30			
Synnøves veg se bind 1 s. 97			
Sørstien	112		
Sørteigen	113		
Tanners veg	114		
Tellusvegen se bind 1 s. 116			
Thiisløypa	115		
Tinthamran	116		
Tiurvegen se bind 1 s. 73			
Tollbugata	117		
Tollevegen se bind 1 s. 36			
Torbjørns veg se bind 1 s. 98			
Torget	118		
Torleifvegen	122		
Tostenbakken	123		
Tranebærvegen se Nordbyen s. 44			

Forord

Denne boka er andre delen av bokverket om gatenavn i Molde.

Det hele startet som en serie på bysida i Romsdals Budstikke etter initiativ fra Einar Halle, som skrev de 17 første artiklene, mens undertegnede skrev resten.

Da serien ble avsluttet i 1999, ble det stor pågang fra leserne om å gi ut stoffet i bokform. Dermed ble bøkene «Gatelangs i Molde» til, slik som de nå foreligger.

Vi takker for all mulig bistand med å få gitt ut bøkene. Spesielt vil vi takke Romsdal Sogelag ved Bjørn Austigard som står som forlegger, og Mette Heimdal Eik og andre medarbeidere ved EKH trykk for velvillig og inspirerende samarbeid.

Frøydis Austigard har gått nøye gjennom manuskriptene til begge bøkene og fortjener ros og takk for sitt særdeles grundige arbeid som korrekturleser.

Fotografen Paul Bjarne Nygård fortjener all mulig takk for sitt entusiastiske engasjement. Han er en dyktig fotograf

som har vunnet mange premier for sine bilder, blant annet i den konkurransen som førte til at to av hans motiver blir brukt på frimerker i 2001. Med sitt kamera har han trasket alle gatene i byen opptil flere ganger.

En særlig takk til Ola Gjendem som har vært billedredaktør og konsulent for bøkene, og en aldri hvilende inspirator og kilde til omfattende kunnskaper om Molde i nær og fjern fortid.

Vi takker for den hjelpen som kommunale etater har gitt, det gjelder særlig bygnings- og reguleringskontoret, oppmålingsavdelingen og kommunens arkivar. Takk også til Selskabet for Molde Byes Vel og Romsdals Fellesbank for økonomisk støtte i form av kjøpsavtaler.

Sist, men ikke minst, takk til alle bysbarn som har bidratt med erindringer og imponerende kunnskaper om byens historie.

Molde i august 2001

Gunnar Talsethagen
Gunnar Talsethagen

Innledning

Denne boka tar for seg de gatenavnene i området fra Djupdalen i vest til Lergrovik/Fannebostad i øst som vi ikke omtalte i det første bindet av «Gatelangs i Molde».

Prosessen med fastsettelsen av navn til gater, veger og offentlige plasser gjorde vi rede for i første bind. Vi vil nå bare minne om at alle, både privatpersoner, institusjoner og foreninger, har anledning til å komme med navneforslag.

Det første bindet tok for seg gatenavnene fra A til og med L. I dette bindet følger navn fra M til og med Ø. I utgangspunktet har vi satt opp navnene i alfabetisk rekkefølge slik som de står i kommunens liste over gatenavn. Av praktiske grunner har vi fraveket denne rekkefølgen der dette kan gi en bedre oversikt. I dette bindet gjelder dette spesielt vegnettet i Nordbyen, som vi har samlet under bokstaven N. Der er vegene kort presentert innen de fire områdene Råkhaugen, Gjerdhaugen, Hauglegda og Høgnakken/Hjellmyrnakken der de hører hjemme.

To av vegene har fått egne artikler. Det er Jensgurilia (i bind 1) og Olav Oksviks veg.

Bilder

Hvis ingen annen fotograf er oppgitt, er alle fargebildene i boka tatt av Paul Bjarne Nygård i tidsrommet 1999–2001.

Kart

Kart og kartutsnitt er stilt til vår disposisjon av kommunens oppmålingsetat og de andre partnerne i Geovest AS.

Det sier seg selv at vi ikke har kunnet gå skikkelig i dybden når det gjelder den historiske eller geografiske bakgrunnen for de ulike veg- og gatenavnene. Forhåpentligvis kan bøkene føre til at leserne blir interessert i å studere litt mer på egenhånd. Kildehenvisningene bak i boka kan kanskje gi litt hjelp til å finne fram til mer omfattende kunnskaper om vår lokalhistorie.

**Lykke til med studiet av boka
– og god byvandring!**

Mali Furunes veg

Mali Furunes veg starter i den første vestre sløyfen av Peter Solemdals veg og går sørvestover nord for Bekkevoll ungdomsskole, og ender i Brattlivegen ved skolens leike/sportsplass.

Dette er en av de vegene i området som har fått navn etter personer med sterk tilknytning til Romsdalsmuseet.

Mali Furunes, 1888–1968, var fra ungdommen av levende interessert i norsk folkedans, og i norsk bygdekultur i det hele tatt. Hun lærte folkedans av selveste Hulda Garborg og Klara Semb, og var blant de første skuespillerne da Det Norske Teatret begynte sin virksomhet i 1913. I en årrekke reiste hun rundt i landet som instruktør for Noregs Ungdomslag, og var med på å legge grunnen for folkedansstradisjonen i store deler av Norge.

Hun kom til Romsdalsmuseet i 1928, og startet da landets første barneleikarring. Og over 70 år senere er den stadig i full aktivitet. – Hvor mange kan ha lært folkedans av henne?

Mali Furunes reiste mye rundt i bygdene og samlet inn prøver og mønstre av Romsdalsbunaden. Etter disse studiene utarbeidet hun det som ble kalt Bolsøybunaden. For dette arbeidet fikk hun Kongens fortjenstmedalje i 1951.

Men først og sist var hun knyttet til Romsdalsmuseet. Mange vil huske hennes kunnskapsrike og kultiverte omvisninger med takknemlighet. Og ikke minst vil hun bli husket for det arbeidet hun gjorde med barneleikarringen, et stort aktivum for museet, og til stor glede for tilreisende turister og andre besøkende.

Ved siden av Peter Solemdal er hun den personen som i en oppbyggings- og utviklingsfase sterkest satte sitt preg på miljøet i og rundt museet.

I 1978 ble det avduket en minneplate av henne på en stein ved leikvollen på Romsdalsmuseet.

Over: Minneplata ved leikvollen på Romsdalsmuseet.

Under: Utsikt sørvestover Mali Furunes veg.

Margareta Dahls gate

MARGARETA DAHLS GATE

Margareta Dahls gate begynner i Parkvegen like nord for «Chateauet», går nordover og bøyer etter ca. 50 meter av nordøstover gjennom det området som kaltes «Kalvehagen».

«Kalvehagen» var beiteområdet for kalver og ungdyr nord for Gørvellmarka, og tilhørte Gørvells del av Reknesgården. Veggen krysser Museumsvegen og Idrettsvegen og munner ut i Nils Hertzbergs veg noen meter vest for Kirkebakken.

Anna Margareta Dahl, 1859–1945, var datter av handelsmann, reder og kommunepolitiker N. P. Dahl og Louise Johanne, født Gørvell. Hun var søster av Bastian Dahl, som har fått en veg oppkalt etter seg øst for Langmyra skole.

Hun var gift med sin fars fetter, jernbaneingeniør Hans H. Dahl. De bodde en tid i Trondheim, men fra 1883 bodde de i Molde. De fikk 12 barn, familien holdt stort hus og hadde en stor tjenerstab. De bodde først i Paulsengården, som lå i krysset Olsmedbakken/Nedre vei (Strandata)

og så en tid i Gørvellgården ved Gørvellplassen. Senere flyttet hun til barndoms-hjemmet Humlehaven. Humlehaven, med det stilige huset og den berømte hagen, som hennes mor anla, var kjent langt ut over landets grenser, og ble besøkt av en rekke berømtheter fra inn- og utland.

I dag er både huset og hagen i Humlehaven borte, dessverre. Bare lysthuset eksisterer, det står ved «Matis-dammen» på Romsdalsmuseet.

I 1937 overdro Margareta Dahl eiendomsretten til Reknesparken gratis til Molde kommune, på betingelse av at Selskabet for Molde Byes Vel skulle stå for drift og vedlikehold av parken. Hennes navn er altså knyttet både til den delen av Reknesgården som tilhørte Gørvell-familien, til Humlehaven og Reknesparken.

Hun var aktivt med i det offentlige arbeidet i Molde og var i en årrekke med i vergerådet, fengselsstyret og i styret for Molde gamlehjem.

Margareta Dahls gate vestover «Kalvehagen» ved krysset med Museumsvegen.

Markvegen

MARKVEGEN

Markvegen går fra Margareta Dahls gate til Idrettsvegen langs den østlige grensa for Øvre kirkegård.

En kan spekulere over bakgrunnen for navnet på denne vegstumpen, som forresten ingen har adresse til. Den går jo over tidligere dyrket mark, men helst tror vi at den har fått navnet fordi det her gikk en veg opp mot utmarka.

Jorunn og Torbjørn Bergsviks hus hører til Margareta Dahls gate, men de har atkomst fra Markvegen.

Der Idrettens hus ligger i dag, lå det to eiendommer. Den ene tilhørte fiskehandler Hjelvik, den andre var Simon Aandahls. Forbi disse eiendommene gikk en veg over Reknesbekken, der det også fra gammelt av kunne være et tråkk oppover mot utmarka forbi Sivertplassen som lå like ovenfor Reknesbanen, øst for Storlivegen.

Marsvegen

MARSVEGEN

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

Mekvegen

Mekvegen går opp fra Julsundvegen like vest for Mekelva, bøyer av østover, krysser Mekelva og går nord for blokkene og rekkehusene på Skrenten. Den svinger så nordover, senere vestover og krysser Mekelva igjen før den går sørover og noe østover tilbake til utgangspunktet. Vegen danner altså en ringveg gjennom store deler av boligområdene på Mek/Kvam.

Navnet har vegen etter gården Mek, gårdsnummer 22, en gammel gårdsdannelse med grense til Kringstad i vest og Bjørset i øst, og fra Fannefjorden i sør til Frænas grense i nord. Navnet Mek er en sammenrekning av den eldre formen Midvik, den midtre av de tre vikene Kringstadbukta, Mekbukta og Reknes-bukta. Gården ble etter hvert oppdelt i 3 hovedbruk og et varierende antall mindre bruk og husmannsplasser. Den har vært kirkegods og var en tid også i futen Ola Alsings eie.

I 1812 ble gården kjøpt av Ole Larsen Kvam fra Hafslø i Sogn. Gammel navneskikk tilsa at han da skulle kalles Ole Larsen (fra) Mek, men han ville gjerne beholde navnet sitt fra Sogn, og kalte sin gårdpart for Kvam. Dermed oppsto en viss uklarhet om gårdsnavnet, men fullgårdens navn er

egentlig Mek. Fire bruk på Mek fikk egne navn: Kvam (bruksnummer 1), Rotvold (bruksnummer 2), Mekvorpen (bruksnummer 3) og Stenrud (bruksnummer 5).

Ole Larsen Kvam kom med i politikken og ble også stortingsmann for Romsdal.

Gården ble i 1853 solgt til Richard Jalles Møller, som bygde nye store og prektige hus, både driftsbygninger og våningshus. Fra 1920 overtok Toralf Møller gården.

Til gården Mek hører Mekvassdraget, som med Mekvatnet som samlebaseng, og det store fallet i Mekelva, har hatt stor betydning for utnyttelsen av den verdifulle skogen som hørte til eiendommen. Gården hadde et sagbruk nederst i elva sør for Julsundvegen (se Sagsletta).

Det store to og en halv-etasje våningshuset i sveitserstil ble revet da boligbyggingen i området tok til. Det sto der Kvam barnehage ligger nå. Den fine hagen er tilgrodd med trær og buskas, men den store bøken som var tuntre står der ennå. Låvebygningen lå lengre vest, omtrent der dagligvare-forretningen nå ligger, mellom Mekvegen og Statsråd Qvams veg. (Se også Mekvorpvegen og statsråd Qvams veg).

Våningshuset på Kvam gård.
Foto Widerøe flyfoto. Bildet er utlånt fra Romsdalsmuseets fotoarkiv.

Øvre del av Mekvegen sett østover. De nye pensjonistboligene til høyre.

Mekvorpvegen

Karoline Hustad beskjærer frukttrærne.

Nedre del av Mekvorpvegen med småbåthavna i Mekbukta.

Mekvorpvegen tar av fra Sagsletta like sør for Julsundvegen på Mek/Kvam og går sørøstover til sjøen i Mekbukta.

Mekvorpen var ett av de tre hovedbrukene på den opprinnelige storgården Mek. Bruket lå nede ved sjøen, og er det området vi i dag gjerne kaller for Cap Clara.

Da futen Ole Alsing, som eide Mek, gikk konkurs, ble gården solgt ut av boet og hadde etter tur flere eiere. Blant disse var kaptein Thomas Schielderup, som kjøpte gården i 1799. Han solgte hovedbruket, bruksnummer 1, til Ole Larsen Kvam fra Hafslo i Sogn i 1812, men beholdt selv bruksnummer 3, Mekvorpen. Schielderup døde i 1848 og hans enke, Maren Busch Meyer, solgte så bruket til Gottfred Hoffmann i 1854. Hoffmann var den gang en av byens betydeligste forretningsmenn, og hadde sin forretning der O.E. Strandes gård ligger i dag. Han var gift med

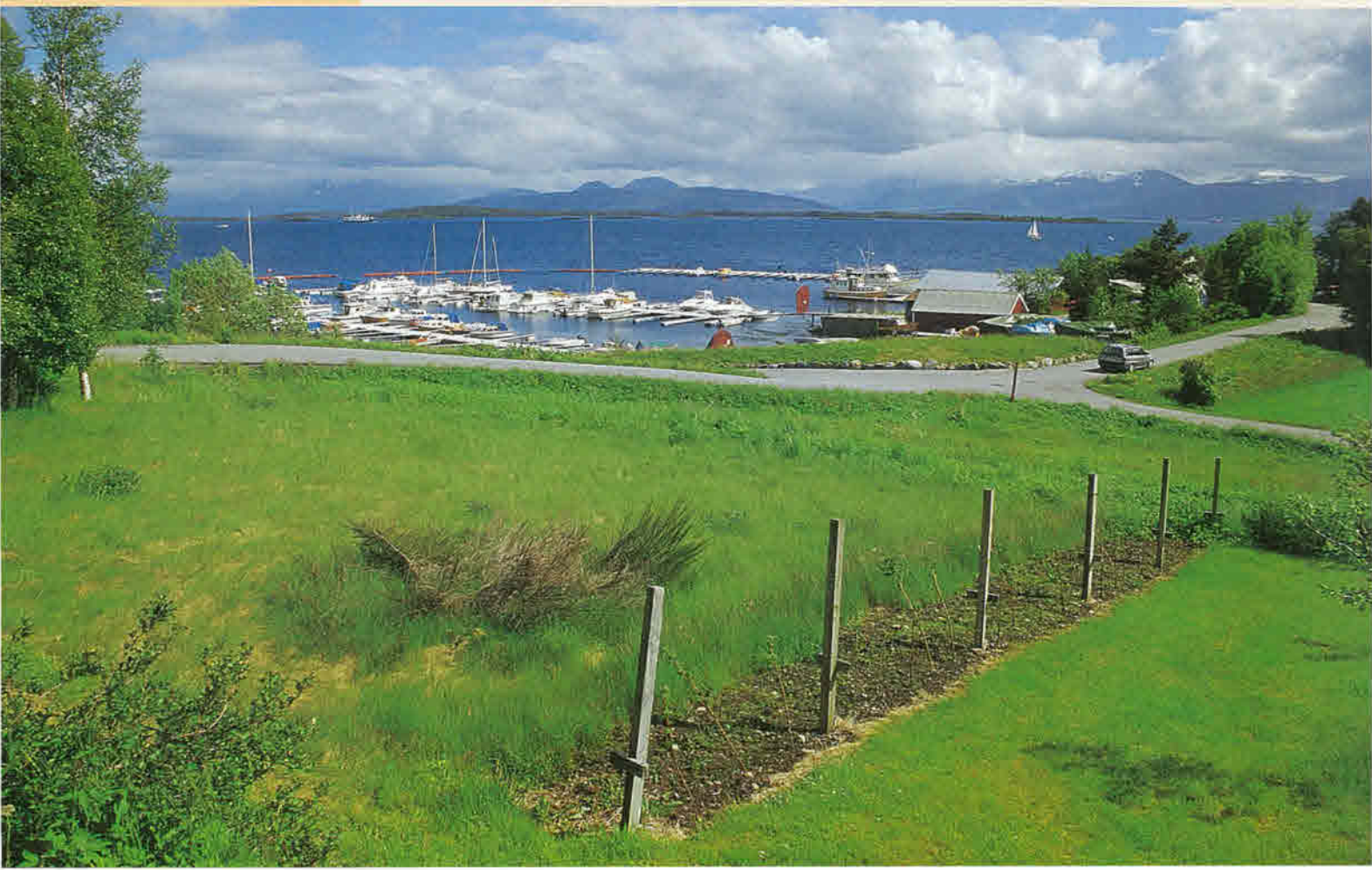
danskfødte Clara Emilie Constance Bützow. De brukte stedet som landsted og Hoffmann kalte det Cap Clara etter sin hustru.

Senere eiere har vært Eilert Dahl, Nicoline og Elling Olsen, Oscar Sten, Carl Folke-Olsen og fra 1934 Hans Hustad. Familien Hustad drev så bruket til det ble eksproprietert av Molde kommune.

Ordet vorpa, eller varpa, kan bety et sted der en kaster not. Og en kan jo lett tenke seg at Mekbukta var et ypperlig sted for fangst med landnot. Vi kjenner ordet også fra uttrykket «å gjøre et varp», et lykkekast.

I dag er det en fint utbygd småbåthavn i «vorpa».

På Mekvorpa ligger også Cap Clara skole, som gir et alternativt undervisnings-tilbud til elever på ungdomsskoletrinnet i Molde kommune.

Merkurvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A–L.

Meteorvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A–L.

Mikkelvegen

Mikkelvegen starter ved Lars Nøsens veg og går nordover, krysser Langmyrvegen, Solbakken og Granlia, passerer Mølleråsen og bøyer så av mot nordvest og ender i Fjellbruvegen sør for parkeringsplassen der.

Vegen har navn etter Mikkeli, eller St. Michel på svensk, som er Moldes vennskapsby i Finland. Det er en innlandsby i det østre Finland i området Syd-Savolax like ved innsjøen Saimen, det største sammenhengende sjøområdet i Europa. Innbyggertallet er ca. 33.000.

Opp gjennom tidene har de politiske forholdene vært noe turbulente. Området var snart svensk, snart russisk – Finland ble ikke selvstendig stat før i 1917.

Byen ble grunnlagt i 1838 av tsar Nicolai I, men hadde før det lenge vært et sentrum for området og en betydelig handelsplass. Beliggende i nærheten av den finsk-russiske grensen ble Mikkeli et viktig handels-sentrum og tollsted.

Som sentrum i et rikt skogbruks- og jordbruksområde er både treforedlings-industrien og næringsmiddelindustrien viktig, likeledes står tekstilindustrien sterkt. Den grafiske industrien er betydelig, med mange trykkerier.

Mikkeli satser stort på kultursektoren. Her er profesjonelt teater, byorkester og musikk-skole. Her avvikles en årlig musikkuke, og byen innvidde sitt nye kulturhus til Mikkelis 150-års jubileum i 1988.

Idretten står sterkt her. Mange av de

mest kjente skiløperne i Finland kommer herfra, fotballinteressen er stor og ved byens idrettspark står en statue av den dobbelte olympiamester Eero Lehtonen.

Mikkeli er administrasjonsbyen for länet (fylket) og er i tillegg bispesete. Byen har også en stor militærforlegning. Under vinterkrigen (1939–1940) og fortsettelseskrigen (1941–1944) hadde marskalk Mannerheim sitt hovedkvarter i Mikkeli.

I turistsentret Visulahti finner vi blant annet et vokskabinett, et miniland, en dinosaurspark og et bilmuseum.

Fotografen har stått like sør for Langmyrvegen. Mølleråsen i bakgrunnen.

MERKURVEGEN

METEORVEGEN

MIKKELIVEGEN

Moldegårdsvegen

Den trafikkmessig hardt belastede Moldegårdsvegen starter i rundkjøringa i Frænavegen ved den tidligere Godssentralen, går nord for Banehaugen, mellom Roseby kjøpesenter og de første MOBO-blokkene fram til Fannestrandvegen ved Moldegård.

Tidligere gikk en veg kalt Fjøsvegen omtrent langs samme traseen, og som fortsatte oppover langs Fjellbruvegen til gårdens sommerfjøs som lå på vestsida av Fjellbruvegen, litt nord for sammenløpet med Mikkelvegen. Denne kjerrevegen fortsatte også videre nordover og østover til Moldegårds seter som lå der Skytterhytta var tidligere.

Vegen har selvsagt navn etter Moldegård. Moldegård er en meget gammel gård og hører til den eldste gårdsklassen i landet. Det var en stor gård, med grense til Reknes noe vest for Moldeelvas nedre løp, og noenlunde rett

nordover. I øst grenset Moldegård til Fuglset, og gården strakte seg fra sjøen til Fræna kommune i nord. Gården omfattet tidligere de fleste Moldeholmene, i dag er det bare Moldeholmen som hører med til eiendommen.

Gården het opprinnelig Molde, navnet har med jord eller mold å gjøre. Tilføyelsen «gård» kom til for å skille gårdsnavnet fra Molde (Fjære), ladested fra 1614 og by fra 1742. Moldegård var en av de to store gårdene som byen ble grunnlagt på. Den andre var Reknes.

Når det gjelder eiere av Moldegård, mangler det kilder over historie og eiere fram til 1520, da sølvskattemanntallet oppfører «Gulbrand på Molle» som eier. Ved senere skattemanntall finner vi «Lasse på Molle». Eiere av deler av gården finner vi flere av: Audun Aagesen, Joris Nons, Oluf Molde og andre. Fra 1669 står Johan Frederich von Beverlow som eier av én del

Den tidligere Godssentralen i krysset Moldegårdsvegen/ Frænavegen.

og amtmann Iver von Ahnen av en annen. Fra ca 1670 til sist på 1700-tallet ser det ut til at deler av gården var med i jordspesulasjoner.

Amtmann Hans Nobel, amtmann fra 1704 til 1719, ble så eier. Han var en meget begavet, dyktig og energisk amtmann med en allsidig erfaring både som jordeier og embetsmann. Han fornyet husene på gården og i 1710 bygde han den vakre, stilrene hovedbygningen slik den står nå, bortsett fra arken som kom til i 1885.

Etter Nobel var hans svigersønn Erich Must, også amtmann, eier. Hans enke, Marthe, solgte så videre i 1744. Det var flere eiere fram til 1767 da Abraham Schelderup kjøpte gården. Schelderups adoptivdatter, Elen Maria, giftet seg i 1788 med Hans Thiis Møller (I), og siden har gården vært i familien Møllers eie. Neste eier var Peter Ricardus Møller, så Hans Thiis Møller (II), Ulrich Møller, Hans Thiis Nagel

Møller (III), Hans Thiis Nagel Møller (IV) og nå Hans Peter Møller. (Se også om Moldegård under Hans Thiis Møllers gate).

Eierne av Moldegård var tidligere også opptatt av annen virksomhet enn gårdsdrift. Vi nevner sagbruk, guanomølle og skipsverft, i tillegg til en allsidig handels- og eksport-virksomhet.

Gårdsdriften opphørte i 1960/62. Driftsbygningene er borte, de ble ødelagt av brann i 1971 og ble da revet. Bare den vakre hovedbygningen fra 1710 står igjen. Og det flere spør seg om er: Hvorfor er ikke den fredet?

Østover Moldegårdsvegen med Banehaugen til høyre og forretningskomplekset i Lingedalen til venstre.

Moldelivegen

Den fine buebroa over Moldeelva.

Den nye «Naasbakken», starten på Moldelivegen. Wenche Takøy og Oddvar Naas med katten Hugo foran den kunstferdige forstøtningsmuren sør for huset deres i Vestre Plassveg 2.

Vestover Moldelivegen ved Trastalia.

Moldelivegen starter i Frænavegen nord for den tidligere Godssentralen og går nordvestover opp bakken over grunnen til de tidligere brukene Vangen og Lund (Naas), også kalt Vangenbakken eller Naasbakken. Oppe på flata går den vestover, krysser Moldeelva mellom Fjellbruvegen og Damvegen og lengre vest også Fagerlivegen. Ved det store krysset med Fridtjof Nansens gate, Amtmann Leths gate og Langmyrvegen stiger vegen igjen opp til krysset med Aukravegen, der den fortsetter på nordsida av Molde Idrettspark og Romsdalsmuseet, krysser Bekkevollvegen, passerer Trastalia og Cecilienfryd og ender i Glomstuvegen et stykke øst for Bjørsetalleen.

Vegen har fått navn etter det distriktet den gjennomløper fra øst mot vest i Moldelia.

Denne vegen ble bygd i flere etapper. Det kan se ut som den første parsellen ble bygd mellom 1923 og 1927 fra Fjellbruvegen til Fagerlivegen, og så videre til krysset med Amtmann Leths gate fra 1927. Det var i denne perioden brua over Moldeelva ble bygd. Den er smal og lite tilpasset dagens trafikk, men om en ser den fra nord eller sør, vil en kunne oppleve den som et meget kunstferdig og absolutt verneverdig stykke arbeid, ei flott buebru i forblendet betong.

Vegen går videre gjennom strøk som allerede var delvis bebygd, og som også berørte dyrket mark. Det var naturlig at det tok tid med skjønn og grunnverv før hele prosjektet kunne fullføres. Skrantende økonomi gjorde også sitt til at arbeidet foregikk med mange stopp underveis videre vestover forbi Liavegen (Kirkebakken i dag) og Aukravegen fra begynnelsen av 1930-årene. Vi regner med at vegen nådde fram til Bjørsetalleen i 1935 eller 1936.

Naasbakken ble ikke tatt i bruk før Frænavegen var ferdig anlagt over Naas' eiendom Lund først på 1930-tallet.

Det ser ut til at også denne vegen ble anlagt som såkalt nødsarbeid i de vanskelige 1920- og 1930-årene.

Vegen gikk tidligere i dagligtale under navnet «Nyveien». Eldre moldensere, og kanskje spesielt de som bodde oppe i lia, er ennå fortrolig med denne betegnelsen. Fra starten av ble vegen mye brukt som en populær turveg rundt Bjørset. Folk «gikk tur på Nyveien».

Moldelivegen er utvidet og utbedret i årenes løp. Fra krysset der Langmyrvegen starter er det nå fortau vestover til Idrettens hus, derfra til rundkjøringen ved Bekkevollvegen er det gang- og sykkelsti, og videre vestover igjen fortau.

Den tidligere så farlige Naasbakken er blitt lagt om og utbedret. Denne delen ble ferdigstilt sommeren 1999.

Vegstykket fra Fjellbruvegen over Moldelibrua til Fagerlivegen er smal og lite tilpasset dagens trafikk. Hva som skal gjøres her, er noe usikkert. Det kan komme på tale å stenge vegen for gjennomkjøring, men dette er avhengig av hva som kommer til å skje med det øvrige vegnettet i området.

Moltemyra

SE: Nordbyens vegnett under Høgnakken/Hjellmyrnakken.

Museumsvegen

Museumsvegen går nordover fra krysset Parkvegen/Gørvellalleen opp den bratte bakken som tidligere også ble kalt «Dahlbrauta» eller rett og slett «Brattbakken». Det var vegen til Dahlfamiliens sommersted «Humlehaven» med den berømte hagen som ble anlagt av Louise Dahl, født Gørvell. Vegen krysser Margareta Dahls gate og fortsetter opp til platået der Romsdalsmuseet ligger, og ender i Moldelivegen mellom museumsområdet og Idrettens hus.

Vegen har fått navn etter Romsdalsmuseet. Museumsområdet ligger mellom Sellanrå skole og Museumsvegen og mellom Moldelivegen og Reknesparken/Reknesvegen.

Tar vi turen fra Museumsvegen langs Per Amdams veg, har vi på høyre side Kyllingstua, så administrasjonsbygget med kontor, bibliotek, arkiv, samlinger, bunadsverksted osv. Deretter følger Bygata, vesentlig med hus fra gamle Molde, mens vi på venstre side får det opprinnelige museumsområdet med hus og tun fra Romsdalsbygdene, dessuten Romsdalsmuseets kapell, Gildehallen og stabburet fra Reknes Sanatorium, samt Humlehavens gamle lysthus som står sør for Matdammen (Mat-isdammen).

På Holmarka nord for museumsområdet har museet, i samarbeid med Molde kommune, engasjert seg i arbeidet med å bevare resten av kulturlandskapet som tilhørte gården Furuli, blant annet ved å bruke det til hest, sau og geit på beite. Sammen med barn fra skoler og barnehager er det blitt liv og røre på Holmarka også med åkerbruk i form av potetdyrking. Låven på Furuli er restaurert og i full bruk. Museet har egen hest, og det er flere hester på stallen året rundt. Sommers tid er her også høns.

Romsdalsmuseet ble anlagt i 1912. Det het da Romsdal Bygdemuseum, men

forandret navnet til Romsdalsmuseet i 1930.

Den store drivkraften bak etableringen av museet var Peter Tønder Solemdal. Se nærmere om utbyggingen av museet under Peter Solemdals veg. Museet omfatter også Fiskerimuseet på Hjertøya (se Heramb Aamots veg), Løvikremma på Gossen, Konfeksjonsmuseet i Isfjorden og prestegården på Veøya, der museet også har det museumstekniske ansvaret for Veøy gamle kirke.

Museet er også engasjert i Nesset prestegård gjennom et samarbeid med Nesset kommune med hensyn til vern og drift.

Fra 1928 har Barneleikarringen eksistert (se Mali Furunes veg), og «Romsdalsmuseets venner» bidrar mye til miljøskapning og trivsel på museet.

Romsdalsmuseet framstår som et aktivt, åpent og levende museum, til stor glede både for besøkende fra lokalmiljøet, turister og andre tilreisende.

MUSEUMSVEGEN

Nordover Museumsvegen med Kyllingstua til venstre.

Myrabakken

MYRABAKKEN

Myrabakken er vegen som går opp fra Storgata mellom Breckegården (med Den norske bank i dag) og Dahlgården nordvestover til Sandvegen.

Det første navnet på vegen var Sadelmagerbakken etter salmaker Hans P. Ørstadhagen som holdt til nederst i bakken. Navnet ble senere til Myrabakken, der den gikk opp fra Storgata til den stor myra som lå oppe på flata vestover forbi Boybakken og Gørvellalleen. Myra ble drenert av Jacob Jervell, 1817–1870, og ble senere kalt Gørvellmarka.

Øverst i Myrabakken lå det før krigen bare bolighus, mens det i den nedre delen var et aktivt liv med håndverkere og handelsfolk.

I dette miljøet fant vi mellom andre barberer Tofte, maler Lillevik, snekker Pedersen, skredder Sylte, skomaker Gjendem, Ole O. Hosovdes garveri og skotøyforretning, smed og rørlegger O. A. Sanne, maler Wiig og E.K. Hansens trykkeri. Her holdt også smed Sivert Reiten til, og snekker Anton Mittet og hans kone Thomasine, og kirketjener Johansen. De som bodde og virket i Myrabakken gjorde seg også bemerket i lokalpolitikken gjennom et eget parti, «Myrabakkpartiet», med valgspårk: «For Sandhed og Ræet». Før kommunevalg var det nominasjonsmøte på snekker Pedersens verksted.

Myrabakken var på mange måter en idyll med sine små hus og blomstrende hager, og var yndet som motiv både for fotografer og malere.

I dag finner vi fortsatt O. Wiigs fargehandel i Myrabakken. Rørlegger Sanne og E.K. Hansens trykkeri hadde også lokaler her helt til bare for noen få år siden. Skomaker Gjendems hus ligger øverst i bakken. Myrabakken 8, der E.K. Hansens trykkeri lå, er fredet som et godt eksempel på etterkrigstidens typiske kombinasjonsbygg med både næringsvirksomhet og boliger. Det var tegnet av Ole Lind Schistad.

Myrabakken var før krigen brattere i den nedre delen, da Storgata lå noe lavere i terrenget. Og den gjorde en sving lengre nordover enn dagens Myrabakken, som går mer rettlinjert og virker som en fortsettelse av Storgata når en kommer østfra.

Kjente personer fra Myrabakken.
Fra venstre: Arne Gjendem,
Else Lovise Kulø og Margit Wiig
Røberg.

Forrige side: Sluddbyger i
Myrabakken.

Myrabakken omtrent på samme sted som på
bildet ovenfor. Mange kunstmalere brukte
akkurat dette motivet til sine bilder.
Postkort utgitt av Mittet & Co.
Utlånt av Ola Gjendem

Måltrostvegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

MÅLTROSTVEGEN

Mårskrenten

SE: Nordbyens vegnett under Gjerdhaugen.

MÅRSKRENTEN

Naustvegen

Naustvegen går nord-nordøstover fra Fannestrandvegen ved vestre del av småbåthavna på Tøndergård, krysser Tøndervegen, Nerlandsvegen og Anthon Bangs veg, og ender blindt i friområdet vest for Tøndergård gravlund.

Vegen har ikke fått navnet fordi den var den gamle sjøvegen fra gårdene omkring. Vegen er anlagt som boliggate i nyere tid, og har fått navnet etter alle naustene som lå på rekke og rad østover fra den tidligere hermetikkfabrikken på nedre, indre Fuglset.

Her hadde mange familier i Fuglset- og Eneområdet naustene sine. Enen hadde naust like nedenfor oppkjørselen til gården. Tøndergård hadde naust litt lengre øst, omtrent der opphalingslippen til småbåthavna er nå. Etter utfylling og utbygging i området langs sjøen, er de eldste naustene borte. Det ligger nå mange naust som «rekkehus» på erstatningstomter i den vestre delen av småbåthavna.

Utsikt sørvestover Naustvegen mot Vestnesfjellene.

Neptunvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

Nerlandsvegen

NERLANDSVEGEN

Nerlandsvegen finner vi på nedre Fuglset/Enenområdet like vest for Tøndergård. Veggen er nærmest en forlengelse av Tøndervegen, og går vestover til krysset Fuglsetbakken/Enenvegen.

Opphavet til navnet Nerland er noe uklart. Antakelig har Nerland vært en del av Øverlandgården. I Bolsøyboka finner vi flere brukere i området med navnet

Nerland, men fra 1620 er Nerlandnavnet borte etter at Peder Thønder overtok eiendommen. Gården Tøndergård er anlagt på parseller fra Øverland og Berg, og vi regner med at parsellen fra Øverland har hatt navnet Nerland. Se også under Tøndervegen der det står om Peder Thønder og hans befatning med Nerland og Tøndergård.

Nerlandsvegen sett vestover.

Nils Hertzbergs veg

NILS HERTZBERGS VEG

Nils Hertzbergs veg går fra Kirkebakken, mellom Amtmann Leths gate og Moldelivegen, vestover til østre sving ved Molde Idrettspark.

Vegen har fått navn etter Nils Christian Egede Hertzberg, født 1866. Han kom til Molde som sorenskriverfullmektig i 1889, og to år senere etablerte han egen sakførerforretning i byen.

Hertzberg var en meget aktiv mann på flere områder. I kortere perioder i 1905 og 1906 var han konstituert amtmann under Alexander Kiellands sjukdom og permisjoner. Han var byens ordfører i 1908–1910 og i 1914–1916. Han utførte et enestående arbeid etter bybrannen i 1916, da ca. 1000 mennesker ble hjemløse. For denne innsatsen fikk han en æresgave. Han engasjerte seg sterkt i jernbanesaken, og arbeidet med å få bygd et elektrisitetsverk i Moldeelva.

Hertzberg var også aktiv i byens sosiale

liv, var med på å arrangere markeder og andre tilstelninger, og opptrådte ofte i hovedroller i diverse skuespill.

At det er en av vegene ved Idrettsplassen (nå Molde Idrettspark) som er oppkalt etter Herzberg er vel neppe noen tilfeldighet. Det var i hans ordførertid byen engasjerte seg i å bygge en idrettsplass. En av initiativtakerne til dette prosjektet var Molde og Omegn Idrettsforening (MOI), som Herzberg var med å stifte i 1892 og han var foreningens første formann. I 1892 var han med og arrangerte det første hopprennet i Molde, på Sættemplassen. Han var en dyktig skiløper og drev instruksjon i skiløping og hopp, og var hoppdommer fra hoppporten startet her til han reiste fra byen i 1926. Han ble æresmedlem i MOI, og var invitert til å overvære hovedlandsrennet på ski som MOI arrangerte i 1935. Herzberg døde i 1940.

*Blide naboer i Nils Hertzbergs veg.
Fra venstre: Olga Vik, Rolf Madsen, Leif Erik Madsen, Randi Moe og Konrad Moe.*

Nini Roll Ankers veg

Nini Roll Ankers veg ligger øst for Fylkessjukehuset, mellom Parkvegen og Bjørnstjerne Bjørnsons veg, og går parallelt med disse. Vegen starter omtrent på høyde med Parkvegen 62 og går vestover til sjukehusområdets østgrense. Omlag 75 meter fra starten går en forbindelsesveg nordover til krysset mellom Parkvegen og Glomstuvegen.

Nini Roll Anker ble født i Molde i 1873 og bodde her til 1888. Hennes far var Ferdinand Nicolai Roll som kom til Molde som sorenskriver i 1870, en av de betydeligste embetsmenn stedet har hatt. Han var i en årrekke ordfører i Molde og stortingsmann i fire perioder. Han ble senere høyesterettsdommer, justisminister og statsråd i Stockholmsavdelingen.

Men det er datteren som har fått en gate i Molde oppkalt etter seg. Hun er kjent for sitt mangfoldige forfatterskap. Sitt egentlige gjennombrudd som forfatter fikk hun etter sitt andre Molde-opphold fra 1907 til 1910, etter bruddet med sin første mann, Peter Anker. Hun bodde da i Lillevikstua, Julsundvegen 73 i dag. Hun

giftet seg igjen i 1910 med Johan Anker og flyttet til Asker, der hun døde i 1942.

Nini Roll Anker hadde en vid omgangskrets, og var blant annet en nær venn av daværende kronprins Olav og kronprinsesse Märtha. Men det var først og fremst småkårsfolk og kvinners stilling i samfunnet som var tema i hennes diktning. I romanen «Den som henger i en tråd» er det konfeksjonsjentenes situasjon hun retter søkelyset mot. I en rekke av hennes bøker finner vi ellers umiskjennelige trekk fra Molde, som hun regnet som sin by, og som har satt så dypt preg på hennes diktersinn.

I parken på Gotfred Lies plass står en byste av henne, utført av Hjalmar Hansen, og avduket 3. mai 1973, på hundreårsdagen for hennes fødsel. Plasseringen er ikke helt tilfeldig. Sorenskrivergården, eller Rollgården, der hun ble født, lå der Telebygget og Strandgata 3 er i dag. Nærheten til den tidligere Confections-fabriken Superb kan også symbolisere hennes spesielle interesse for konfeksjonsjentenes kår.

NINI ROLL ANKERS VEG

Nini Roll Ankers byste på Gotfred Lies plass.

Østover Nini Roll Ankers veg.

Nordbyen ligger nordøst for det sentrale byområdet oppe i tidligere utmarksområder, og ligger ved nordgrensa for hva som skal utbygges mot Moldemarka.

Nordbyen består av fire boligfelt som er utbygd etappevis fra øst mot vest. Feltene er bundet sammen med en lang sentral gjennomfartsåre, nemlig Olav Oksviks veg, som tar av nordover fra Frænavegen på Eikrem, dreier så vestover, senere sørvestover og ender øverst i Granlia.

I tillegg til de mange kilometerne med bilveger, er det overalt i Nordbyen et nett av gangveger, noe som har skapt gode og trygge trafikkforhold for alle kategorier trafikanter.

Vi velger å ta for oss vegene samlet innenfor hvert enkelt felt, og starter i det østligste og eldste feltet, Råkhaugen. Deretter kommer Gjerdhaugen, Hauglegda

og til sist Høgnakken/Hjellmyrnakken. Innenfor hvert område fraviker vi den alfabetiske rekkefølgen av vegnavnene for å få en best mulig sammenheng i framstillingen. Når det gjelder beliggenheten, viser vi til den kortfattede beskrivelsen i det følgende, men vi vil spesielt gjøre oppmerksom på kartene for hvert enkelt område. Der kan en best orientere seg i Nordbyens vegnett.

Den lange forbindelsesvegen øst-vest har fått navn etter Olav Oksvik, og en veg i Hauglegda er blitt oppkalt etter sagnfiguren Jens-Guri. Noen ganske få vegnavn referer seg til terrengdetaljer, mens resten av vegene har fått navn etter dyr og planter. De enkelte planter og dyr vil ikke bli omtalt her, en lærebok i naturfag vil gi en langt bedre og fyllestgjørende beskrivelse av de enkelte artene.

Råkhaugen

NORDBYEN

Råkhaugvegen

Måltrostvegen

Rødstrupevegen

I nedre del av Råkhaugvegen treffer vi kameratene Magne André Jordhøy (til venstre) og Joakim Juliebø.

Om lag 900 meter fra vegkrysset på Eikrem, der Olav Oksviks veg har sitt utgangspunkt, starter RÅKHAUGVEGEN. Den tar av nordover fra Olav Oksviks veg, bøyer av østover, deretter nordover, vestover igjen og så sørøver til Olav Oksviks veg omtrent 250 meter fra starten. Sammen med Olav Oksviks veg danner Råkhaugvegen en ringveg om den midtre delen av boligfeltet. Hele boligfeltet og Råkhaugvegen har fått navn etter Råkhaugen, som er åsen sør for

Olav Oksviks veg ned mot Indre Fannebostad. Her har fra gammelt av vært ei råk, en krøtterveg fra gårdene nedenfor opp til utmarka. Alle de andre vegene i feltet har fått navn etter fugler som en vet hekker i Molde og omegn.

På sørsida av Råkhaugvegen, like før den tar av nordover, tar MÅLTROSTVEGEN av. Den går østover, svinger nordover og så østover igjen og er der forbundet med RØDSTRUPEVEGEN som tar av fra

Under til venstre: Rødstrupevegen

Under til høyre: Måltrostvegen. Rødstrupevegen tar av til høyre ved hodet på skyggen.

NORDBYEN

Blåmeisvegen

Flaggspettvegen

Bjørkfinkvegen

Blåmeisvegen

Flaggspettvegen

Bjørkfinkvegen

Nordbyen barnehage.

Måltrostvegen om lag 100 meter øst for avkjørselen fra Råkhaugvegen og går i en sving sørover, så nordøstover til den møter Måltrostvegen.

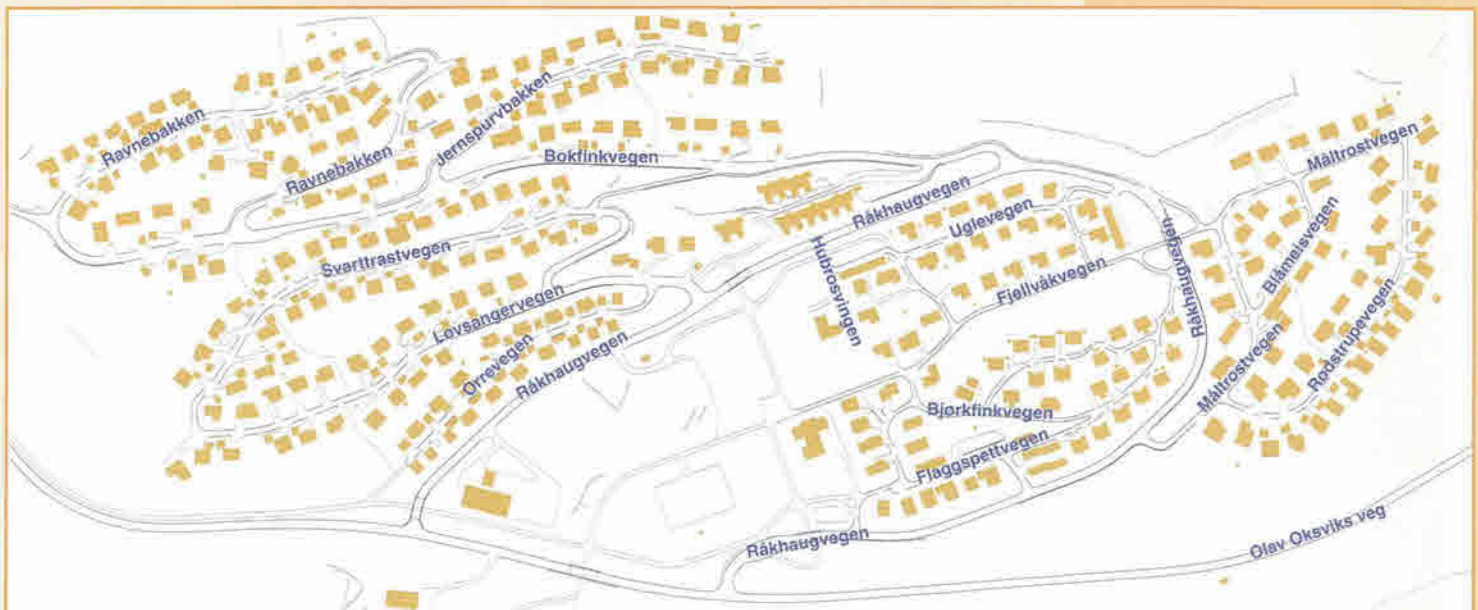
Inne i den ringvegen som Måltrostvegen og Rødstrupevegen danner ligger **BLÅMEISVEGEN**.

Innenfor den ringvegen som Råkhaugvegen danner, ligger **FLAGGSPETTVEGEN**

som har innkjørsel fra Råkhaugvegens søndre løp.

BJØRKFINKVEGEN henger sammen med Flaggspettvegen og lengre nord også med Fjellvåkvegen, og går som en egen ringveg inne i feltet, delvis stengt for gjennomkjøring, er noe uryddig regulert og ikke lett å finne fram i for ukjente.

Kart over Råkhaugen

NORDBYEN

Fjellvåkvegen

Uglevegen

Hubrosvingen

Løvsangervegen

Orrevegen

Svarttrastvegen

Fjellvåkvegen

Nord for Bjørkfinkvegen kommer så FJELLVÅKVEGEN med innkjørsel fra Råkhaugvegens østre sløyfe. Boliggata Fjellvåkvegen fortsetter vestover som gangveg, bøyer av sørover, går under Olav Oksviks veg og videre i to store svinger ned til Fjellvegen på Fannebostad.

Lengst nord i dette ringvegssystemet ligger UGLEVEGEN som både i østre og

vestre del har forgreininger til Fjellvåkvegen.

I vestre enden av Uglevegen går HUBROSVINGEN sørover, en liten vegstump som er den sist anlagte av vegene her.

Vest for Hubrosvingen er det regulert et område til offentlige formål. Det er her Råkhaugen alders- og sjukeheim skal bygges. Videre har vi Nordbyen barnehage, en liten idrettsplass og helt mot det vestligste nedløpet av Råkhaugvegen en dagligvareforretning.

Nord for den nordligste delen av Råkhaugvegen finner vi tre vegger som henger sammen. Det er først LØVSANGERVEGEN som går nordvestover og vestover. Noen meter fra starten på Løvsangervegen går ORREVEGEN vestover mellom Råkhaugvegen og Løvsangervegen og parallelt med disse vegene.

Et stykke oppe i Løvsangervegen tar SVARTTRASTVEGEN av, først i en sløyfe østover og så vestover igjen der den går sammen med Løvsangervegen.

Uglevegen

Hubrosvingen

Løvsangervegen

NORDBYEN

Bokfinkvegen

Jernspurvbakken

Ravnebakken

Orrevegen

Svartrastvegen

Bokfinkvegen

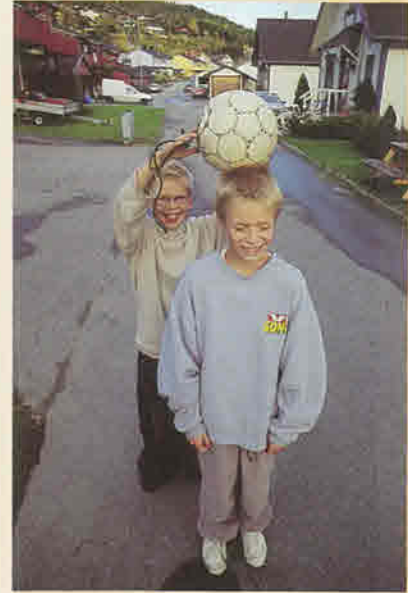

Jernspurvbakken

Fra det nordligste punktet nordøst i Råkhaugvegen starter BOKFINKVEGEN som går i en lang bakke vestover til det neste boligfeltet, Gjerdhaugen. Lengst øst i Bokfinkvegen ligger på sørsida selveierleilighetene i «Den hvite murbyen».

Et stykke lengre opp i Bokfinkvegen starter JERNSPURVBAKKEN. Den stiger oppover mot nordøst og ender blindt mot utmarksområdet.

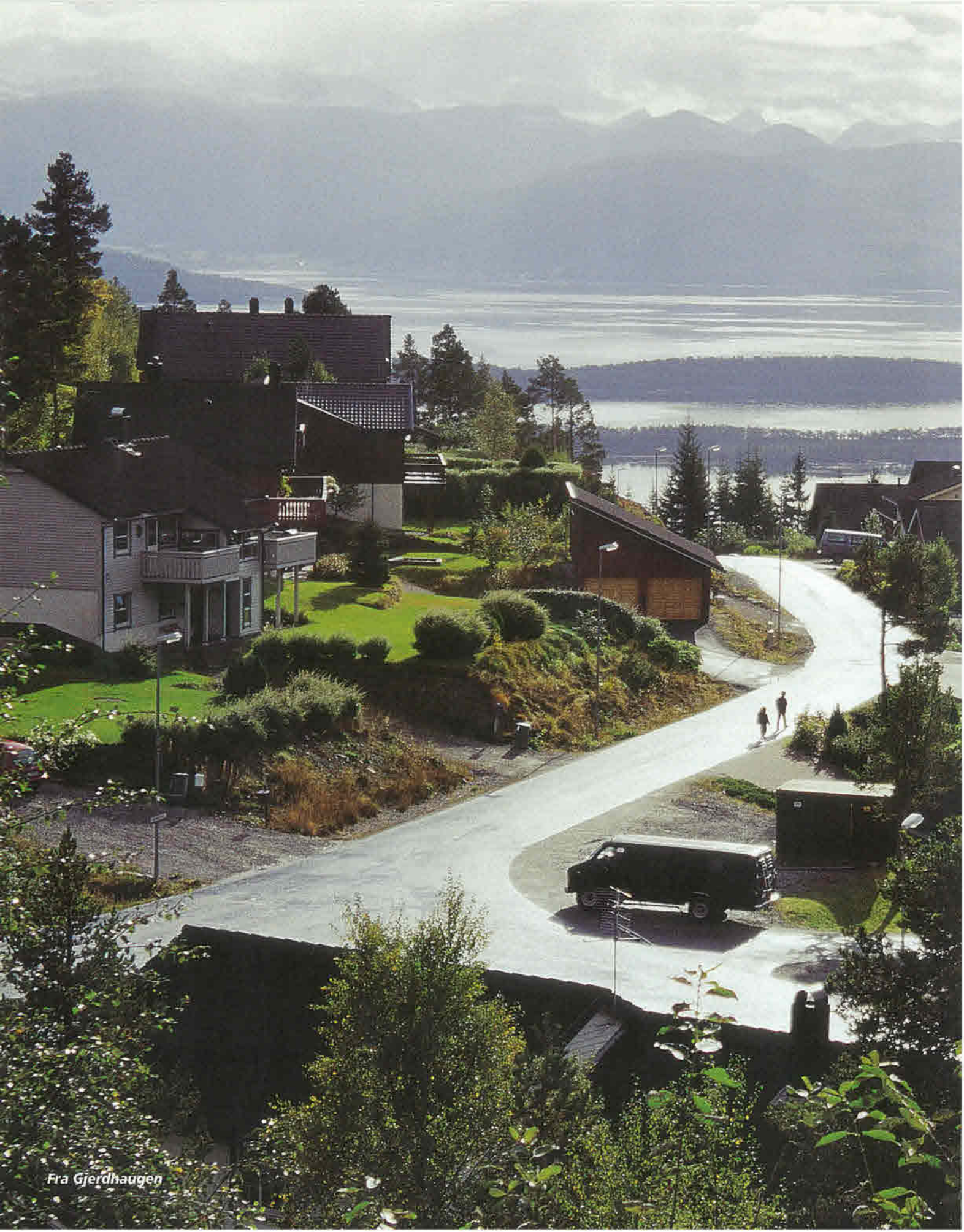
Enda litt lengre vestover tar RAVNEBAKKEN av. Den går først nordøstover, men svinger så nordover og vestover, ender i den vestre delen av Bokfinkvegen og danner sammen med Bokfinkvegen et ringsystem. Fra dette vestlige sammenløpet mellom Bokfinkvegen og Ravnebakken går det forbindelsesveg vestover (stengt for gjennomkjøring) til Gjerdhaugen.

I Orrevegen treffer vi fotballguttene Arnold Jacobsen (bak) og Per Sletten.

Ravnebakken.

Fra Gjerdhaugen

Gjerdhaugen

NORDBYEN

Gjerdhaugvegen

Litlereset

Gjerdhaugfeltet ligger vest for Råkhaugen og har navn etter Gjerdhaugen, åsen sør for Olav Oksviks veg. Området er det eneste i Nordbyen som har bebyggelse også sør for Olav Oksviks veg.

Og på sørsida av Olav Oksviks veg starter GJERDHAUGVEGEN som selvsagt har navn etter Gjerdhaugen. Vegen går vestover og deler seg så etter om lag 300 meter og går som en ringveg på vestskråningen av haugen ned mot Elvaskaret mellom Staknakken og Steinskarhaugen.

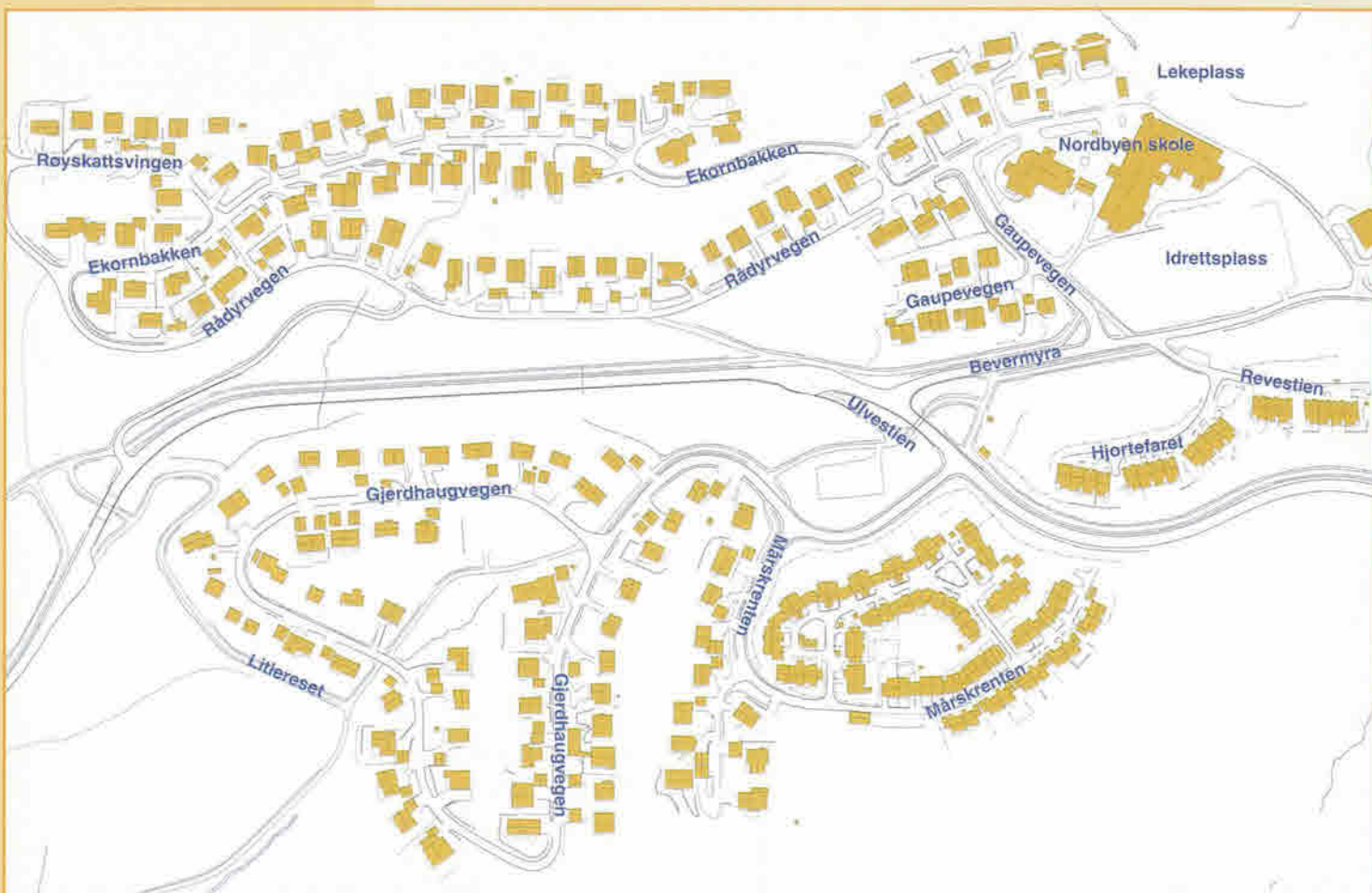
Noenlunde parallelt med den vestre delen av Gjerdhaugvegen går LITLERESET som er en gangveg øst og nord for Steinskarhaugen og som forbinder gangvegen som kommer opp fra Elvaskaret med nettet av gangveger nord for Olav Oksviks veg.

Et «res» er tydet som et flatere parti på toppen av en bratt bakke, og det stemmer

I Gjerdhaugvegen traff vi
Henrikke Småge (til venstre) og
Katrine Sætervik Solvåg.

Kart over Gjerdhaugen.

Litlereset

Mårskrenten

Ulvestien

Bevermyra

bra her i overgangen fra Elvaskaret. Opp mot Olav Oksviks veg er det også bratt før det ender i et flatere parti. Et godt navn på det som også tidligere var en sti opp mot utmarka.

Resten av vegene i Gjerdhaugområdet har dyrenavn.

MÅRSKRENTEN tar av fra Gjerdhaugvegen omtrent 100 meter fra starten, og går sørover. Den har dessuten ei grein østover som går som en ringveg mellom boligene i Mårskrenten borettslag. Her finner vi også Mårskrenten barnehage.

Fra busslomma i Olav Oksviks veg, like vest for krysset med Bevermyra, går **ULVESTIEN** sørover. Det er en gangveg som er forbindelsen til gangvegnettet nede på selve Gjerdhaugen.

Noen få meter fra starten på Gjerdhaugvegen finner vi på nordsida av Olav Oksviks veg **BEVERMYRA**. Den går østover på sørsida av Nordbyen skole og har forbindelse med Råkhaugen-området med en veg som er stengt for vanlig biltrafikk (Ringbussen går her).

Sør for skoleområdet går de to korte vegene **REVESTIEN** som går sørøstover, og fra Revestien igjen går **HJORTEFARET** sørvestover.

NORDBYEN

Mårskrenten

Ulvestien

Bevermyra

Revestien

Hjortefaret

Eimund Kringstad Skjæret trener heading i Revestien.

Hjortefaret

NORDBYEN

Gaupevegen

Rådyrvegen

Gaupevegen med Nordbyen skole til høyre.

Utsikt fra området lengst sør i Gjerdhaugen.

Rådyrvegen

GAUPEVEGEN går nordover fra Bevermyra på vestsida av Nordbyen skole. Den har ei grein som går vestover omtrent midtveis før den ender i RÅDYRVEGEN som går nordøst-sørvest og ender nord for skolen.

Nordbyen barneskole er et flott skoleanlegg, fint plassert i terrenget, med fine uteareal og med direkte kontakt til Moldemarka mot nord. Øst for skolen ligger en særpreget bygning som skolen disponerer, men som også brukes som menighetshus. Det er meningen at det etter hvert skal bli et rent menighetshus når elevtallet ved skolen blir noe lavere. Avtalen er 10 år fra bygget ble reist.

Et lite stykke vest for møtet mellom Rådyrvegen og Gaupevegen går

Ekornbakken

EKORNBAKKEN litt nordover og så vestover noenlunde parallelt med Rådyrvegen.

Lengst vest i Ekornbakken tar RØYSKATTSVINGEN av nordvestover og ender i vegen som går opp til vannbehandlingsanlegget ved Hindalsrøra. Her ligger boligene omtrent på samme høyde over havet som Øverlandsvatnet.

Her er det meget kort veg til løyper og turstier i Moldemarka og til badeplassen ved Øverlandsvatnet.

Fra Rådyrvegen er det gangvegforbindelse vestover til Hauglegda boligfelt.

Røyskattsvingen.

Kveldsstemning i Grasskaret

Hauglegda

NORDBYEN

Jensgurilia

Einebæråsen

Lyngvegen

Bregnelia

Dette boligområdet har fått navn etter den langstrakte åsen, Hauglegda, som ligger sør for Olav Oksviks veg. Sør for åsen, på Øvre Fuglset, er det en veg som også har fått navn etter Hauglegda.

Ei legd kan bety et lavt parti, et søkk, i terrenget. Den bratte lia opp fra veien på Fuglset har en forsenkning, et dalsøkk, før den igjen stiger mot den høyeste toppen på åsen. Nord for åsen, der Olav Oksviks veg går, er det også en forsenkning i landskapet.

I dette området går JENSGURILIA nordover fra Olav Oksviks veg (Om Jensgurilia se A-L).

Den slynger seg oppover lia som en forbindelsesveg gjennom feltet og ender oppe ved den store parkeringsplassen som er anlagt helt oppe i utmarksområdet, og som gir et ypperlig utgangspunkt til lysløypa og andre turveger innover Moldemarka.

Bortsett fra Jensgurilia og Grasskaret, som er et lokalt terrengnavn, har vegene i dette feltet fått navn etter lavtvoksende skogsvekster.

På vestsida av Jensgurilia har vi først EINEBÆRÅSEN som går vestover og er forbundet med Høgnakkenfeltet med en

Einebæråsen

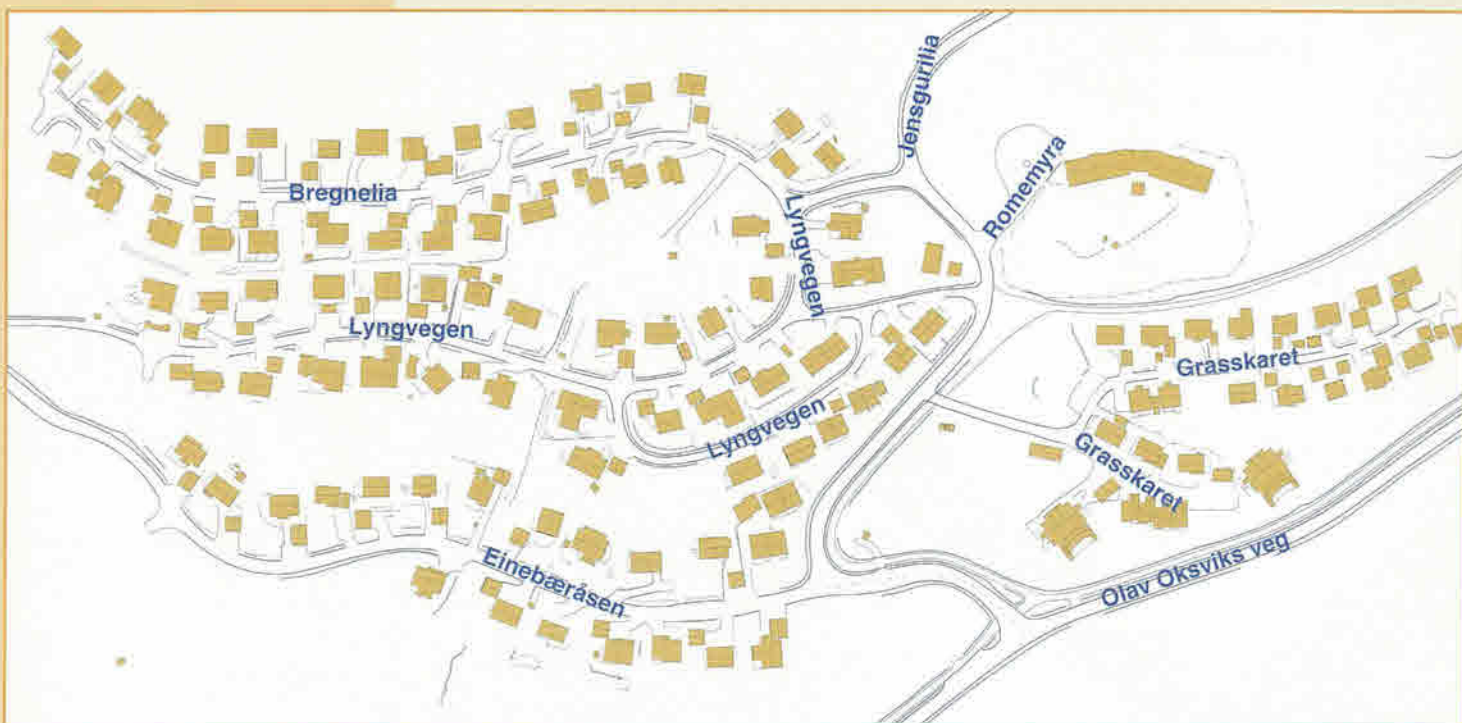

Lyngvegen

veg som er stengt for gjennomkjøring (bare for Ringbuss og utrykningskjøretøy).

Den neste veien vestover er LYNGVEGEN, som også fortsetter i en gangveg som forener seg med den fra

Kart over Hauglegda.

Bregnelia

Grasskaret

Einebæråsen og går vestover på nordsida av Fuglsettjøna.

Den nordligste av de vestgående vegene er BREGNELIA der husene på nordsida ligger helt opp til markagrensa.

Øst for Jensgurilia, mellom avkjørslene til Einebæråsen og Lyngvegen, går GRASSKARET som en ringformet sløffe gjennom den sist utbygde delen av Hauglegda-feltet. Grasskaret er et gammelt terrengnavn. Her var en grasskledd myr, der en kunne ta ut torv. Skaret utgjorde en del av nettet av ferdelsesveger nordover mot utmarka og over til Fræna, og går nærmest som en fortsettelse av stien fra Steinskaret.

Lengre nord, like sør for avkjørselen til Lyngvegen og Bregnelia, går ROMEMYRA østover og nord for Hauglegda barnehage.

Sør for barnehagen, som har en praktfull beliggenhet i terrenget øst for Jensgurilia, går gangvegen over til Gjerdhaugen.

Romemyra med Hauglegda barnehage.

I Einebæråsen møtte vi de trillingene (fra venstre) Marita, Andrea og Katarina Nakken.

Høgnakken/Hjellmyrnakken

NORDBYEN

Blåbærlia

Hjellmyrnakken

Vassfaret

Kreklingbakken

Hjellmyra

Bjørnebæråsen

Rognebærsvingen

Dette er det vestligste området i det store boligfeltet vi kaller Nordbyen. Feltet har navn etter to nakker, eller bergkoller, som ligger lengst sør i området. Av kartet ser vi at Høgnakken er høyden sør for den vegen som er kalt Hjellmyrnakken, mens Hjellmyrnakken er den noe høyere kollen nord for vegen. Den igjen har navnet fra Hjellmyra som ligger nord og vest for nakken. Ordet «hjell» betyr et flatere parti, eller en avsats, oppe i ei skråning (se også Fôrhjellen). På denne hjellen og noe sørvestover lå det ei myr, altså Hjellmyra.

Med unntak av Hjellmyra, Hjellmyrnakken og Vassfaret har alle vegene i området navn etter ville bær.

Vi starter beskrivelsen av vegnettet i Olav Oksviks veg. Her begynner BLÅBÆRLIA som er tilførselsveg til hele feltet. Den går

først vestover, svinger så nordover, senere øst- og nordøstover. Den ender i nordlig retning opp mot det flate partiet like sør for lysløypa og kraftledninga, som vest for boligfeltet svinger sørover mot transformator kiosken i Langmyrvegen.

Omlag 250 meter opp fra Olav Oksviks veg tar HJELLMYRNAKKEN av mot vest og går på sørsida av den åsen som har gitt vegen navn. Lengst mot vest svinger den sørover og ender i friområdet nede på Høgnakken.

Like nord for Hjellmyrnakken går KREKLINGBAKKEN vestover over selve Hjellmyra og svinger sørover på vestsida av nakken og ender mot friområdet.

Oppe på selve Hjellmyra, der Kreklingbakken svinger sørvestover, går VASSFARET nordvestover. Det er en gangveg som

Over: Blåbærlia

Under: Hjellmyrnakken

Kreklingbakken

henger sammen med bebyggelsen lengst vest i Blokkbærvegen høyere oppe i lia. Navnet skriver seg ikke fra noen terrengdetalj i området. Vegen er anlagt over vannledningen til boligområdet, og det er bakgrunnen for navnevalget.

Sør for Vassfaret, på vestsida av Kreklingbakken, ligger to områder med konsentrert bebyggelse. Det er først HJELLMYRA med boligene i Hjellmyra borettslag og utleieboligene til Molde ungdomsboliger.

Området sør for Hjellmyra borettslag skal utbygges i løpet av 2001 av Kreklingbakken borettslag. Adressen hit blir BJØRNEBÆRÅSEN. Vi fortsetter turen langs Blåbærlia i dens østgående del. Der tar ROGNEBÆERSVINGEN av østover og går i en

Vassfaret

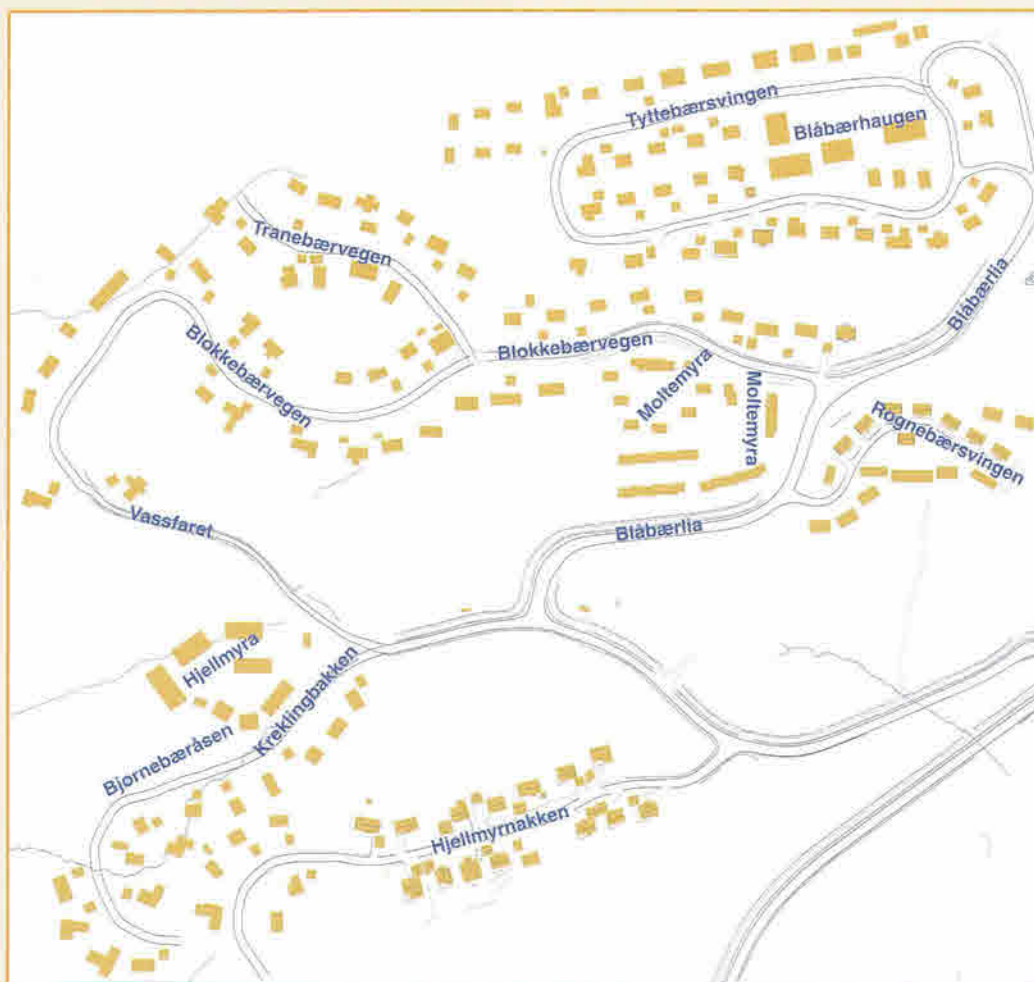
Hjellmyra ligger vest for Kreklingbakken.

Rognebærsvingen

svak bue, først litt nordover og så sørøstover. På sørsida av veggen ligger boligene i Høgnakken borettslag. På nordsida ligger de sju tomanns utleieboligene til Molde ungdomsboliger. Disse husene var brukt under Lillehammer-OL i 1994 som innkvartering for skiskyttere.

100 meter nord for avkjørselen til Rognebærsvingen tar BLOKKEBÆRVEGEN av vestover og går i slake kurver vestover mot grensa til friområdet ned mot

Kart over Høgnakken/Hjellmyrnekken.

NORDBYEN

Moltemyra

Tranebærevegen

Tyttebærsvingen

Blåbærhaugen

Blokkebærevegen

Moltemyra. Helge Riksfjord (far), Helene Riksfjord (løper) og Adrian Riksfjord (i vogna).

Tranebærevegen

Tyttebærsvingen. Bak fra venstre: William Nakken Talsethagen, Bendik Kvalvik, Robert Nakken Talsethagen. Foran: Steffen Hofstad Bolsø.

Lauvnakken. Her svinger den så sørover og ender ved gangvegen Vassfaret.

Like etter Blokkebærevegens avkjørsel fra Blåbærli går MOLTEMYRA sørover til det feltet som ligger som en egen enhet omkranset av Blåbærli i sør og øst og Blokkebærevegen i nord. De vestligste boligene her ligger rundt et felles tun.

Litt før vi når halvveis i Blokkebærevegen går TRANEBÆRVEGEN bak et lite høydedrag nordvestover i retning mot Gløsaren. Gløsaren var stedet der buedeiene fra sommerfjøsene lengre ned i lia sto og kikket, eller gløste, etter kyrne og lokket dem hjem til kveldsmelkingen. Gløsaren kunne kanskje ha vært et vegnavn her oppe i lia.

Blåbærli fortsetter nordøstover og nordover vest for Fuglsettjønna og ender oppe på flata vest for den lille runde dammen nord for tjønna.

Her går vegen over i TYTTEBÆRSVINGEN, som ligger i terrenget vestover, og går som en ringveg rundt denne nordligste bebyggelsen i området. Boligene nord for vegen ligger bare om lag 100 meter fra lysløypa.

I den østligste delen går det inn en kort

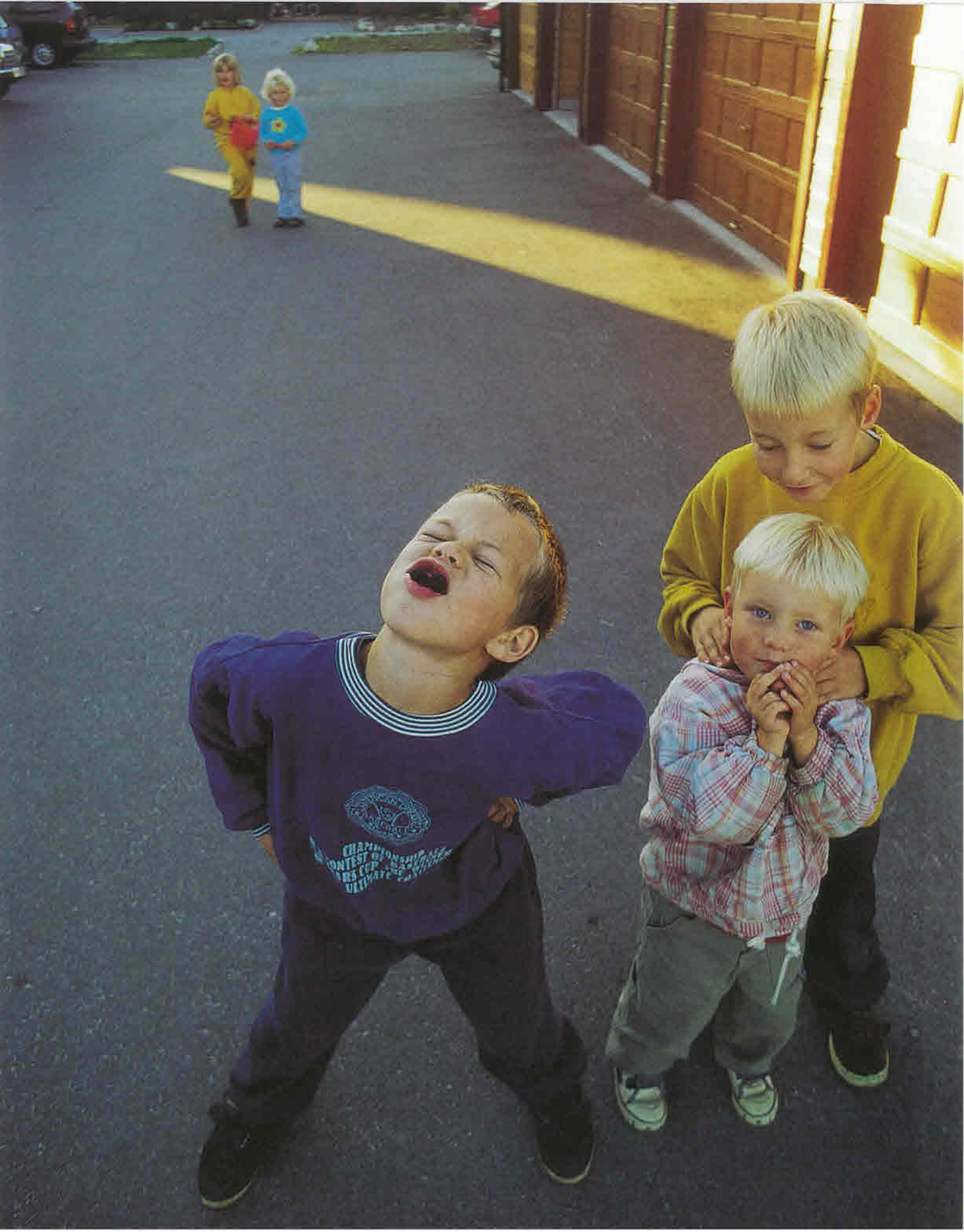
vegbit fra den nordligste greina av Tyttebærsvingen, som har fått navnet BLÅBÆRHAUGEN og som består av en tomannsbolig, tre firemannsboliger og et garasjeanlegg rundt et felles tun.

MoBarn planlegger en barnehage i feltet. Den skal bygges der den foreløpige deponeringsplassen ligger sørvest for husene i Høgnakken borettslag.

Når Høgnakken/Hjellmyrnakken nå snart er ferdig utbygd, vil det i Nordbyen være anslagsvis 800 boliger med bortimot 3000 innbyggere.

En videre utbygging i Nordbyen vil eventuelt kunne komme i Råkhaugen øst for Råkhaugvegen ved krysset med Bokfinkvegen og nord for Måltrostvegen.

I tunet på Blåbærhaugen ser vi fra venstre: Robert Nakken Talsethagen, Jakob (foran) og Bendik Kvalvik. Bak søstrene Aurora og Martine Valle.

Nordskogvegen

NORDSKOGVEGEN

Nordskog – noe ombygd siden Olafsen-Holms tid.

Nordskogvegen er navnet på den vegen som går nordover fra Glomstuvegen, øst for de såkalte søsterboligene på Stuevollen, og ender i Moldelivegen sør for Bekkevoll ungdomsskole.

Vegen har navn etter eiendommen Nordskog som ble utskilt fra Reknes gård i 1912 og bebygd i 1912/13 av Aasta og Jørgen Olafsen-Holm. Nordskog har i dag adresse Nordskogvegen 2.

Overrettssakfører Jørgen Olafsen-Holm var født i 1882 på gården Holm i Veøy og var dattersønn av den kjente lærer, klokker og stortingsmann Jørgen Olafsen. Han tok juridisk embetseksamen i 1907 og var i årene 1905–1908 assistent ved Stortingets kontor. I 1908 etablerte han seg med egen advokatpraksis i Molde, fra 1940 med kontor på Nordskog.

Jørgen Olafsen-Holm var et overskuddsmenneske med stor praktisk innsikt. Han skrev mye, og på det juridiske området ble han regnet som en kapasitet, spesielt innen det arbeidet han gjorde for Høyfjellskommisjonen. Han var en flittig bidragsyter til aviser og tidsskrift og var blant mye annet medforfatter og redaktør for firebindsverket Bolsøyboka. Det var

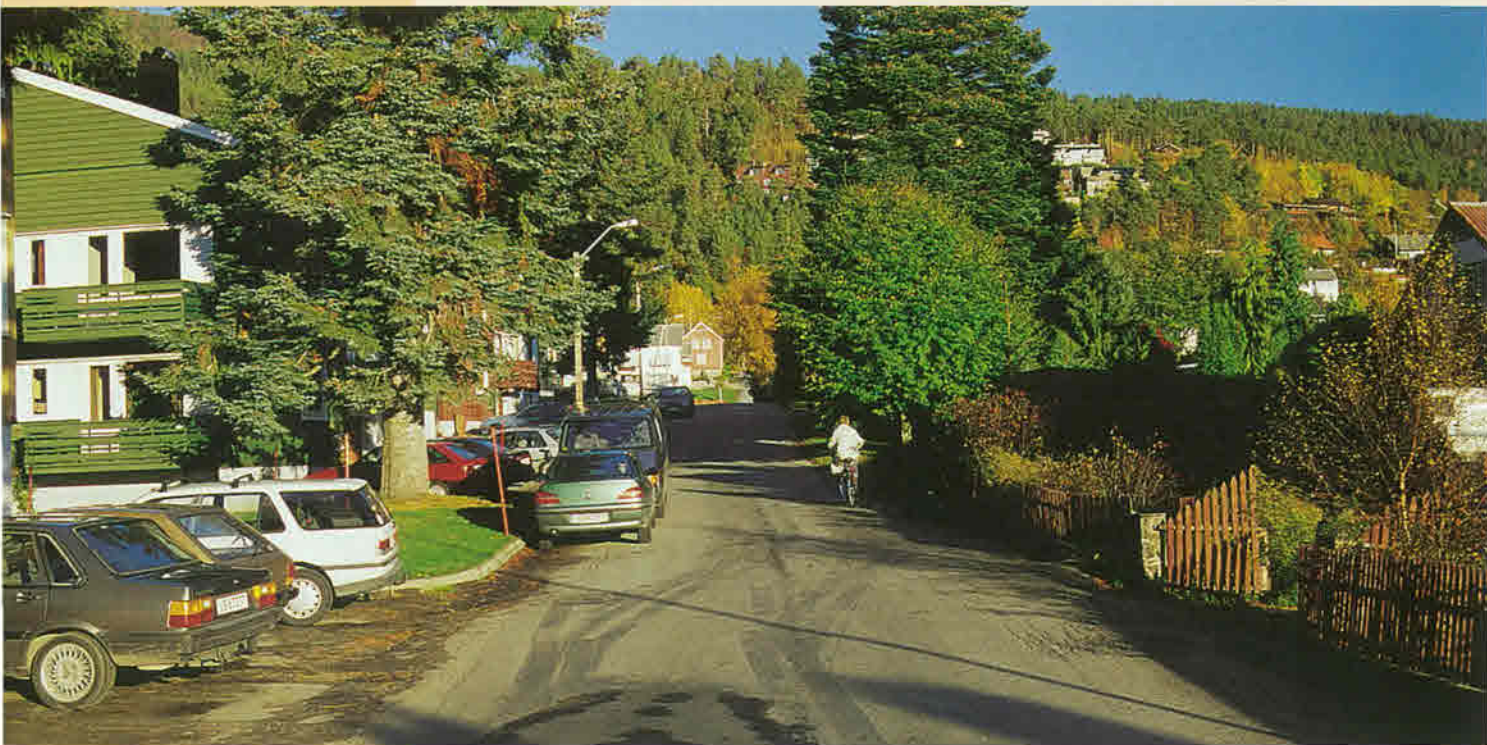
muligens granskingen av gamle dokument i arbeidet som jurist som førte til at han også ble interessert i historie. Han var med og stiftet Romsdal Sogelag i 1921 og var lagets formann fra starten til han døde i 1957. Her nedla han et imponerende arbeid med å ta vare på historie og gammel tradisjon fra romsdalsbygdene. Det er mye hans verk at interessen for lokalhistorie er blitt så stor i Romsdal.

Han var også en ivrig friluftsmann og var i en årrekke med i Molde og Romsdals Turistforening. Blant annet var han formann i byggekomiteen for Måsvassbu, som ble innviet i 1934.

Nordskog var en forholdsvis stor eiendom som strakte seg omtrent fra den østligste delen av Stuevollvegen ned til Glomstuvegen.

Huset er solgt ut av familien, men det ble skilt ut to tomter fra eiendommen, først i 1950, da Olafsen-Holms datter og svigersønn, Bodil og Olav Tømmerbakk, bygde Glomstuvegen 12, og barnebarnet Jørgen Tømmerbakk Glomstuvegen 10 i 1969. I dag bor det barnebarn og oldebarn til Asta og Jørgen Olafsen-Holm i Glomstuvegen 12.

Nordskogvegen med «søsterboligene» på Stuevollen til venstre.

Nordstien

Nordstien begynner lengst vest i Statsråd Qvams veg, går nordøst- og østover, bøyer så av mot sør og ender i Statsråd Qvams veg igjen sør for de vestligste husene i Kvam Terrasse.

Nordstien er den nordligste av bolig-gatene i Mek borettslag, som består av de karakteristiske rekkehusene med pulttak i

forskjellige utforminger, og som er bygd over to eller flere halvplan.

Ordet «sti» antyder at veggen i det vesentligste er en gangveg. Veggen er stengt for gjennomkjøring, bortsett fra nødvendig varekjøring og for utrykningskjøretøy, noe som skaper et barnevennlig og godt bomiljø.

«Stengt for motorisert ferdsel»
i Nordstien

Nordteigen

Nordteigen starter nederst i Steinskaret og går østover, senere nordøstover og ender blindt inn mot friområdet ved Tøndergårdsbekken.

Denne vegen har navn etter gårdsbruket Nordteigen. Det ble utskilt fra Enen gård ved lensmann Dessen til Anders K. Bergsbakk i 1885. Det må være det første bruket som ble utskilt fra Enen, i det det har bruksnummer 4 (Enen har bruksnummer 3). Bruket gikk over til Anders K.

Bergsbakks sønn, Iver A. Bergsbakk, i 1908, og til hans sønn igjen, Adolf I. Bergsbakk, i 1933.

Husene på bruket står fortsatt. De ligger i området mellom Birkelandvegen og Frænavegen like vest for Tøndergårdsbekken, som Birkelandvegen 42. I dag er det Olav Magnar og Reidun Rakvåg som eier Nordteigen. De har på en prisverdig måte restaurert og fornyet både husene og gårdstunet på det tidligere gårdsbruket.

Nordteigen sett østover.

Nybøvegen

Nybøvegen starter i Strandheimvegen mellom Johannes Bjordals veg og Bjørnstjerne Bjørnsons veg og går vestover til grensa mot Rotvoll.

Vegen har navn etter Nybøen, bruksnummer 38, som Johannes Bjordal kjøpte fra Bjørset i 1918. Det var en eiendom som lå nord for Ingebriktplassen, som var en av de to første plassene Johannes Bjordal kjøpte da han anla skolen og gårdsbruket på Strandheim. Nybøen strakte seg helt opp til området ved Glomstuvegen.

Bjordal kjøpte også to andre eiendommer, Strandheim østre i 1918 og Nordmo i 1919. Disse to lå på østsida av Strandheimvegen mellom Julsundvegen og Skolevegen.

I alt ble da Strandheim en betydelig eiendom som ga plass til både skole og gårdsdrift.

Se også: Strandheimvegen og Johannes Bjordals veg.

Nybøvegen sett fra Strandheimvegen

Nyttårsfeiring i Nøisomhedvegen.

Nøisomhedvegen

NØISOMHEDVEGEN

Den praktfulle fredede hovedbygningen på Nøisomhed slik den tar seg ut etter oppussingen på slutten av 1990-tallet.

Østover Nøisomhedvegen med Øverland borettslag til venstre og skoleområdet på Tøndergård skole til høyre.

Nøisomhedvegen starter i Øverlandsvegen som gangveg ned til møtet med Enenvegen. Herfra går så vegen østover mellom blokkene i Øverland borettslag på nordsida og Tøndergård skole og hotell Knausen på sørsida, krysser Jupitervegen og går videre østover med avvekslende blokkbebyggelese og villaeiendommer. Ved Bergmosentret går den noe nordøstover og ender i Kviltorpvegen ved Katthola.

Vegen ligger for en stor del på gården Nøisomheds grunn. Overlege ved Reknes hospital, danskfødte Mathias Goldt, kjøpte to husmannsplasser, Myren, fra Berg gård i 1796, og bygde i 1797 Nøisomheds hovedbygning slik som den står i dag. Det er spekulert litt over navnet «Nøisomhed». En forklaring kan kanskje finnes med bakgrunn i Johan Herman Wessels dikt «Nøisomhed», der det blant annet heter: « – Nei, maadelig, som nu, jeg midt i Overflod /i rolig Nøisomhed med Nok mig nøie lod – »

Dette skulle antyde at den rike Goldt kunne ha bygd enda flottere, men nøyde seg med det slik som det ble (!). En annen forklaring kan være at «nøie» på dansk kan bety «fornøye» og at «nøisomhed» betyr «fornøyelse». Det skulle da være en eiendom til fornøyelse og glede.

Nøisomhed ble i 1802 solgt til Peter L. M. Bull, senere fogd i Romsdal. To amtmenn har eid og bodd på Nøisomhed,

først Ole Hannibal Sommerfeldt fra 1804, så Hilmar Meincke Krohg fra 1812 til 1851. Krohg var med i grunnlovforsamlingen på Eidsvoll i 1814. (Se også Amtmann Krohgs gate og Amtmannvegen). Fløyen nordover ble bygd på i Sommerfeldts tid og ble brukt til kontor og boliger for funksjonærene ved amtskontoret.

Senere eiere var amtmann Krohgs sønn, Georg Krohg (fra 1859), mens Bastian Width var eier fra 1870 til 1897. Bastian Width slo seg ned på Nøisomhed i 1874 og drev gården på en mønstergyldig måte. Han pusset opp og restaurerte huset til den standard og utseende det har i dag. Han bodde på Nøisomhed til han døde i 1897 (se også Bastian Widths gate). Metz B. Pásche var den neste eier fra 1897 til 1902, da han solgte til norskamerikaneren Ole Gabriel Thorsen. I 1910 kjøpte Helga Dahl Nøisomhed. Hun kjøpte også naboeiendommen Bergsbakken, og sammen med tidligere oppkjøp av Søndre Berg, ble da Nøisomhed etterhvert en stor gård.

Helga Dahls sønn fra første ekteskap, ingeniør Con Mowinckel, var eier fra 1946 til han døde i 1974. Gården var så eid av Mia Werring Aandahl og Helge Mowinckel til boet etter Con Mowinckel i 1976 ble oppgjort, og eiendommen overdratt til Elisabeth Mowinckel Pettersson og Rolf Erik Pettersson.

I 1996 ble så Nøisomhed kjøpt av Hakon-gruppen og Berg-Jakobsen-selskapene som bygde et fint og nøkternt kontorbygg nord for hovedhuset, omtrent der låvebygningen sto. Det ble satt i gang en omfattende restaurering og oppussing av hovedhuset som nå fremstår i all sin prakt som det gjorde i Bastian Widths tid. De andre bygningene er delvis modernisert og oppgradert i kvalitet og utseende. Sommeren 2001 ble det igangsatt bygging av enda to hus på området. Det største, «Skrivarstova», skal huse Hakon-gruppens regnskapsavdeling, mens det minste, «Annekset», inneholder kantine og møterom.

Nøisomheds praktfulle hovedbygning i klassisistisk stil har vært fredet siden 1925. Den er visstnok den eneste bygningen i landet som har søyler på tre sider.

Ola Fladmarks veg

OLA FLADMARKS VEG

Ola Fladmarks veg tar av fra Brattlivegen, der denne kommer opp fra Moldelivegen og svinger østover. Vegen går vestover og ender blindt like før Cecilienfrydvegen.

Vegen har navn etter Ola Fladmark, eier av Cecilienfryd gård i mange år.

Ola Fladmark ble født i Molde i 1876 og var utdannet blant annet som agronom. Han kjøpte Cecilienfryd av Jean Tanner i 1908, men solgte den i 1913 til Jens Grevstad, som samme året solgte den videre til Johannes Brekke. Fladmark kjøpte imidlertid gården tilbake i 1917, og siden har den vært i familien Fladmarks eie. Han var gift med Marit, født Pedersen, og hadde fire barn som vokste opp på gården.

Fladmark var også forfatter og avismann. I hans yngre år ble det mest avisarbeid, og han var redaktør av Romsdals Budstikke, Drammens Dagblad og Ryggja Tidende i Stavanger. Han var redaktør av avisa Fylket da den startet opp i 1927.

Ola og Marit Fladmark førte videre det kultiveringsarbeidet som Tanner hadde

drevet, og på Cecilienfryd ble det etter hvert utstrakt dyrking av grønnsaker, bær og frukt. Han nedla et betydelig arbeid i bondenæringens organisasjoner.

(Se mer om gårdsdriften og familien under Cecilienfrydvegen).

Ola Fladmark var hele livet allmennsosialt interessert, og vi kan nevne at han blant annet var med i byggekommiteen for Symra barnehjem som sto ferdig i 1925.

Han skrev mye, ikke bare i aviser og tidsskrift, men også skjønnlitterært. Til byens 200 års-jubileum i 1942 skrev han teksten til en kantate for kor og orkester med Thorolf Høyer-Finn som komponist. Den ble ikke oppført ved dette jubileet, da de medvirkende følte at de ble brukt i et propagandaframstøt fra NS-myndighetene. Kantaten ble urframført i 1946, og høstet mye ros. Han skrev et dikt til Kongen i forbindelse med kong Haakons hjemkomst fra England 7. juni 1945. Det var kanskje det siste han skrev, han døde senere samme året.

Ola Fladmarks veg ender blindt mot grensen til Cecilienfryd.

Olav Oksviks veg

OLAV OKSVIKS VEG

Hjalmar Hansens byste av Olav Oksvik ved Folkets Hus.

Olav Oksviks veg er den lange gjennomfartsvegen fra Eikrem i øst og som forbinder boligfeltene Råkhaugen, Gjerdhaugen, Hauglegda og Høgnakken/Hjellmyrnakken i Nordbyen. Den ender i vest ned mot toppen av Granlia. Vegene ble anlagt i etapper fra øst ettersom de ulike boligfeltene i Nordbyen ble utbygd.

Vegen har navn etter Olav Oksvik, født på Stranda i 1887. Han var først anleggs- og bygningsarbeider, og ble en ivrig fagforeningsmann. Han kom til Molde som bygningsarbeider og var blant annet med på å sette opp Sparebankbygget, det som også inneholdt byens festivitetslokale, i 1910. Han var redaktør av «Folkets Ret» 1915–1918, og formann i Molde og Omegn faglige samorganisasjon 1919–1922.

Han gikk inn i politikken og var sekretær i Norges Socialdemokratiske Arbeiderparti 1922–1927 og i Det Norske Arbeiderparti 1927–1931. Han var stortingsmann fra Møre og Romsdal 1928–1953, formann i landbrukskomiteen fra 1946, odelstingspresident 1945–1947 og 1949–1953, og konstituert landbruksminister fra desember 1947 til mars 1948. Oksvik var med i en rekke offentlige

komiteer og styrer, og var kjent som en dyktig administrator og som en smidig og selvstendig politiker, respektert og aktet for sine store kunnskaper, vittige replikker og karakteristikker. Han var en av Arbeiderpartiets fremste landbruksekspert, anerkjent og respektert innen brede lag av bygdebefolkningen.

Under krigen var han med i illegalt arbeid. Han ble arrestert like før jul i 1944, men klarte å rømme og å holde seg skjult til krigens slutt. Av regjeringen i London ble han utnevnt til midlertidig fylkesmann i påvente av at Trygve Utheim skulle komme tilbake fra London, og 8. mai 1945 sto han, sammen med Odd Lassen og Per Mordal, for den sivile maktovertakelsen etter NS-styret.

Olav Oksvik var en av de fremste talsmenn og pådrivere for utbyggingen av Aura kraftanlegg og aluminiumsverket på Sunndalsøra.

Han var fylkesmann for Møre og Romsdal fra 1953 til han døde i 1958.

Det står en statue av ham på Sunndalsøra, og ved Folkets Hus i Molde finner vi Hjalmar Hansens byste av den allsidige politikeren og samfunnsbyggeren Olav Oksvik.

Kveldsstemming i Olav Oksviks veg der den stiger opp mot Gjerdhaugen fra vest.

Olsmedbakken

Olsmedbakken starter i Strandgata mellom K. P. Mordal-gården og gamle Apoteker-gården (MOBO's kontorer i dag). Den bøyer av nordøstover og ender oppe på bakketoppen i møte med Romsdalsgata, Øvre veg, Frænavegen og Fannestrand-vegen. Dette femvegskrysset kalles gjerne i dag for Ranvikhjørnet, men ble tidligere kalt «På Bakken», fordi det lå på toppen av Olsmedbakken. Husene her oppe hadde adresse «På Bakken».

Vegen har navn etter smeden Ole Olsen som bodde øverst i bakken ved den gamle bygrinda på slutten av 1700-tallet.

Olsmedbakken dannet forbindelsen

mellom byen og Moldegårdsalleen (Fannestrandvegen idag) innover til Grand Hotell, Moldegård og videre innover stranda, før Strandgata ble anlagt i 1896.

Bebyggelsen i Olsmedbakken brant ned i den store bybrannen i 1916. Etter brannen ble området omregulert og bakken lagt noe om slik at den ikke ble så bratt, og dermed lettere farbar for allslags trafikk. Olsmedbakken er i dag envegskjørt og trafikken ikke så stor som tidligere, da vegen også var oppstillingsplass for tyngre kjøretøy som skulle med ferja til Vikebukt og Vestnes.

OLSMEDBAKKEN

Olsmedbakken opp mot Ranvikhjørnet, eller «På bakken».

ORIONVEGEN

Orionvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A–L.

ORREVEGEN

Orrevegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

OSCAR HANSSENS VEG

Oscar Hanssens veg

Oscar Hanssens veg starter vest for Grandgården, går nordøstover forbi dette bygget og fortsetter så østover mellom Nordmøre og Romsdal slakteri og Linjebygg og ender i Sofus Jørgensens veg like ved Glamox Fabrikker.

Oscar Hanssen ble født i Fredrikstad i

1881. Til Molde kom han i 1904 etter bybrannen i Ålesund, der han var kontorsjef i konfeksjonsfirmaet Jacobsen og Braastad. Bedriften ble midlertidig flyttet til Molde etter brannen, men den etablerte seg i Ålesund igjen året etter.

Oscar Hanssen ble igjen i Molde og

Østover Oscar Hanssens veg.
Glamox' bygninger i bakgrunnen.

grunnla bedriften «Confectionsfabriken Oscar Hanssen» i 1905. Senere ble navnet «Confectionsfabriken A/S Superb». Fabrikken holdt først til i leide lokaler i Lethgården, men etter om lag et år kjøpte han hele det gamle skoleområdet mellom Moldeelva og Rektor Brinchmannsgate og mellom Gotfred Lies plass og sjøen. I den gamle skolens gymnastikklokale ble den første fabrikken etablert. Senere kom det til en murbygning vest for dette lokalet.

Fabrikken gikk bra og ble kjent for sine kvalitetsprodukt. Ved Jubileumsutstillingen i Oslo i 1914 fikk han gullmedalje for sine produkter, og satte dermed Molde på kartet over ledende konfeksjonsfabrikker i Norge. Medaljer ble det å hente senere også, vi nevner Landsutstillingen i Bergen i 1928 og Trøndelagsutstillingen i Trondheim i 1930.

Ved den store bybrannen i Molde 20. januar 1916 strøk fabrikklokalene med. Men allerede i 1917 sto en ny bygning ferdig i Gotfred Lies plass 4. Den så i hovedsak ut som den gjør i dag, bortsett fra toppetasjen. Han bygde samtidig den flotte

murvillaen i Parkvegen 42, også kalt «Chateauet». Superbgården ble bombet og utbrent ved krigshandlingene i 1940, men ytterveggene og etasjedelerne av betong sto igjen, og alt i september samme år var 2. og 3. etasje tatt i bruk igjen. Toppetasjen fikk da det utseendet den har i dag.

Ved siden av å lede og bygge opp sin bedrift til landets ledende i bransjen, var Oscar Hanssen med i hovedstyret for Industriforbundet, styremedlem i Norges Varemesse og formann i Norske Konfeksjonsfabrikker. Han var æresmedlem av Molde og Romsdals handelsstands forening.

Oscar Hanssen var også med i politikken. Han var byens ordfører 1932–34 og var på Stortinget 1922–1924. Han var svensk vicekonsul fra 1918 til sin død, fikk Vasaordenen og Nordstjernen, og ble ridder av St. Olavs Orden.

Oscar Hanssen døde i 1943, og har et ettermæle som en usedvanlig dyktig og framsynt industrileder, som også alltid hadde sine ansattes tillit og sympati.

Superbgården slik den så ut fra 1917 til 1940. Bildet er lånt ut av Ola Gjendem.

Overlærer Schneiders veg

OVERLÆRER SCHNEIDERS VEG

Overlærer Schneiders veg starter i Lars Dahles veg øst for det øvre leikeområdet på Langmyra skole, går østover parallelt med Langmyrvegen og munner ut i Bastian Dahls veg der denne svinger opp mot Langmyrvegen.

Johan Andreas Schneider ble født i Solør i 1847. Han tok filologisk embetseksamen i 1873 og arbeidet som lærer ved flere skoler før han i 1875 ble ansatt som adjunkt ved Molde offentlige skole.

I de 11 årene han var i Molde markerte han seg sterkt på flere felt. Han var en interessert og dyktig lærer, samtidig som han var en aktiv radikaler i byens politiske liv, venstremann som sin svigerfar Hans Thiis Møller (II). Han var en populær mann, en friskus som var kjent for å kunne holde humorfylte taler ved festlige anledninger,

men også som en dyktig debattant som kunne slå hardt til når det var saker han ville kjempe for. Han var medarbeider, og i et par perioder også redaktør, i Romsdals Budstikke.

Han må ha likt seg godt i Molde og hatt et godt forhold til byen, for selv etter at han flyttet til Skien i 1886, fortsatte han som medarbeider i Romsdals Budstikke. Og han var eier av avisa fra 1890 til 1892, da han solgte den til Lars Nøsen.

Han var en flittig skribent i flere aviser som Aftenbladet, Morgenposten, Bergens Tidende og Varden. Etter at han flyttet til Skien skrev han også boka «Molde og Romsdal – En historisk oversigt», ei høyt skattet bok som har vært mye brukt som oppslagsverk om distriktets tidligere historie.

Overlærer Schneiders veg sett vestover mot utearealene ved Langmyra skole.

Parkvegen

Parkvegen starter i Kirkebakken ved Molde domkirke og går vestover helt til Fylkes-sjukehuset på Lundavang. Som Gørvell-alleen hadde også Parkvegen i sin tid en flott alle.

Langs Parkvegen ligger flere bemerkelsesverdige eiendommer. Vest for Nedre kirkegård ligger først den katolske kirka til St. Sunniva katolske menighet med Søstrenes hus, Stella Maris kloster. Dette ligger på den tidligere Humlehavens grunn, der vi fant det stilige huset med den berømte hagen. Dette er dessverre borte nå. Vi nevner videre «Chateuaet», Parkvegen 42, og huset der «Harmonien» holder til, Parkvegen 35. Her ligger ellers flere store og fine villaer langs hele vegen.

Navnet har vegen fått etter Reknesparken.

Området rundt Abelsethaugen, som den ble kalt den gang, ble avsvidd av en lyn- og skogbrann i 1873. Etter at trærne ble

borte, oppdaget byens befolkning den praktfulle utsikten til Moldepanoramaet fra haugen, og den ble et yndet utfartssted.

Området ble så utskilt fra Reknes gård ved at Adam Fredrik Gørvell overlot det til Selskabet for Molde Byes Vel for en symbolsk leie av 5 kroner per år. Gården gikk senere over til Marie Gørvell, og så til hennes søsterdatter Margareta Dahl, som i 1937 gratis overdro eiendomsretten til Molde kommune.

Det var Selskabet for Molde Byes Vel som sto for utbyggingen av parkområdet, med formannen Thorvald J. Owren som primus motor. Hele området ble bygd ut med et nettverk av gangstier og hvilebenker, og mellom vanlige løv- og bartrær ble det plantet mere edle sorter som ulike slags gran, lerk, barlind, sypress, bøk, eik, alm, lind og kastanje. Parkanlegget som nå fikk navnet Reknesparken, sto ferdig i 1884. Musikkpaviljongen på toppen av Reknes-

Høstlig formiddagsstemning lengst vest i Parkvegen. Vi ser østover.

PARKVEGEN

Klubbsselskapet Harmoniens staselige bygg i Parkvegen 35.

Over: Karen Johanne og Bjarne Løding foran det som opprinnelig var «English Hotel, Villa Bjerteli» der Løding hadde sin møbelforretning.

Til høyre: Radioamatøren Harald Kjøde foran villaen i Parkvegen 41. Nord for huset har han en stor radioantenne.

haugen kom i 1888. Der ble det montert et granittstativ med orienteringsskive og retningspil som viste til de ulike toppene i Moldepanoramaet.

I 1907 ble det i parken avduket en byste av forfatteren Alexander L. Kielland, utført av P. S. Krøyer. Kielland var amtmann i Romsdal amt 1902–1906. Hovedtaler ved avdukingen var Bjørnstjerne Bjørnson.

Parken ble et praktfullt sted, godt besøkt både av byens befolkning og tilreisende. Den ble før krigen omsorgsfullt tatt vare på av Byselskapets tilsynsmann Ole Hol. Her ble satt opp kiosk, sitteplasser og bord med muligheter for å få kjøpt

forfriskninger. Her sto også det første huset til den samlingen som senere ble til Romsdalsmuseet, nemlig Holtstua, flyttet til museumsområdet i 1948 (se også Reinhold Zieglers veg).

Under og etter krigen forfalt parken en del, trærne ble store og hele området for tett tilvokst, og utsikten fra Rekneshaugen ble dårligere. Orkanen 1. nyttårsdag 1992 ryddet kraftig opp blant de gamle trærne, og utsikten ble bedre igjen. Byselskapet har foretatt en fornyelse og utbedring av parken, et arbeid som fortsatt pågår. Paviljongen er oppusset, og under utflytterdagen i 1999 ble det avduket en ny orienteringsskive mot moldepanoramaet. I skråningen sør for paviljongen er det satt opp en friluftsscene. I det lavere partiet sør for scenen er det reist et minnesmerke over falne fra Molde kommune under 2. verdenskrig.

Reknesparken er en del av den såkalte «grønne korridor» som strekker seg fra parken ved Kulturhuset og Chateauet videre over Romsdalsmuseet til Holmarka og Storlivegen opp til Moldemarka.

Pebakken

Pebakken går nord-nordvestover fra Julsundvegen ved det gamle støperiet og på vestsida av den tidligere Utstillingsplassen. Øverste delen av bakken er nå en del av den vegen som har fått navnet Røysan. Vegen er stengt for biltrafikk mot Julsundvegen.

Hvem denne Pe (Peder) var, vet vi ikke. Ingeborg Dahl Bækkelund skriver i sine «Erindringer fra Molde omkring århundreskiftet»: «Av de gamle bygsel-plassene Pebakkan, Thiisplassen og Sivertplassen er nå bare navnene igjen – ». Hun skriver videre om enkelte personer som fikk tilnavn etter hvor de bodde, blant andre nevner hun «Pe i Bakkan».

I Bolsøyboka står det om flere plasser og «støkker» under Reknes gård. Her står omtalt «Nedre Tomrenstøkket, med

Pebakkan vest for Utstillingsplassen», men noe mer finner vi ikke her. Huset som smed Tomren bodde i, var Fjærestua som overrettssakfører Odd Lassen overtok seinere, og som sto på sørsida av Julsundvegen på stadionområdet. Nå står det ned mot sjøen på Lubbenes og eies av kommunen, som leier det ut til Molde seilforening. Huset ble ødelagt av brann i oktober 2000.

Ingen av de skriftlige kildene vi har kommet over, kan altså fortelle oss noe nærmere om Pe som bygsler eller huseier. Det kan jo tenkes at Pe bodde i et hus her oppe i bakken, og at det lå på Tomrenstøkkets grunn. Han har i alle fall fått æren av å ha vært opphavet til et morsomt vegnavn i vestre del av Reknesområdet.

Utsikt fra Pebakken mot fjorden og Molde stadion.

Pedervegen

Pedervegen starter langt vest i Glomstuvegen like før denne går nedover mot Strandheimvegen. Den går bratt nordover, svinger så vestover og ender mot utmarka i den bratte lia nord for Strandheim og Rotvoll. Det er dette strøket som på folkemunne har fått navnet «Kakselia».

Vegen har fått navn etter Peder Kvam, som bodde på Pederplassen, i det huset som i dag er Anevegen 10.

Det var Peders far, Hans Kvam, som begynte å opparbeide den fine turvegen vestover og nordover mot Mekvatnet. Peder fortsatte dette arbeidet og la om og utbedret vegen bakover i lia. Han bygde ei

hytte på Meksetra, og stien her oppe kalles Pederstien. Han forlenget også denne turvegen østover til Eliasplassen og Kristianplassen, og det er i dette østligste området den vegen ligger som har fått navn etter ham.

Peder var en godlynt og hjelpsom mann og en stor humorist. Han var en naturelsker, og var på fjellet så ofte han kunne. Se nærmere om den vesle velstelte stua på Pederplassen under omtalen av Anevegen, som for øvrig har fått navn etter Peders mor Ane.

Peder Kvam var født i 1875 og døde i 1939.

På full fart vestover Pedervegen.

Pelskroken

SE: Vegene i Djupdalen i A-L.

Per Amdams veg

PER AMDAMS VEG

Per Amdams veg går fra krysset Museumsvegen/Reknesvegen /Idrettsvegen nordvestover gjennom museumsområdet og ender i Moldelivegen i krysset der Holvegen og Storlivegen starter. Dette var tidligere en del av Museumsvegen, som nå er blitt omdøpt og har fått navn etter dr. philos. Per Amdam, født i Molde i 1921. Han er en av flere med tilknytning til Romsdalsmuseet som har fått et vegnavn i området oppkalt etter seg.

Fra 1948 var han lektor ved Molde kommunale høgre ålmennskule (senere navn: Molde Gymnas og Molde vidaregåande skole). Han ble medlem av Romsdalsmuseets styre i 1955 etter først å ha vært varamedlem i 5 år, ble så nestformann i 1962 og styreformann fra 1971. Da han i 1985 ofret seg helt for sin forskergjerning, hadde han 35 år bak seg i arbeid for og med museet. Amdam var redaktør av Romsdalsmuseets årbok fra 1961. Den ble da en årvisst publikasjon med et stadig fylligere innhold og en større leserkrets. Mye av stoffet i årboka skrev han selv, og han ga ut vegledere som «Romsdalsmuseet og skolen» og «Kjenner du Romsdal?» Hans kreative evner kom blant annet til uttrykk i hans historiske olsokspill, noe som bidro til å skape miljø og tradisjon for olsokfeiringen på museet. Det var mye hans verk at friluftsscenen ble bygd i 1957 i forbindelse med 100-årsfeiringen for utgivelsen av Bjørnsons «Synnøve Solbakken». Det var også da han tok initiativet til dannelsen av Bjørnsonforbundet. Sammen med Nils Parelius satte han i gang arbeidet med Romsdalsarkivet i 1968.

Som litteraturforsker var han først og fremst opptatt av Bjørnstjerne Bjørnsons liv og diktning. Han skrev flere verk om Bjørnson, noe som la grunnlaget for hans doktorgrad.

Hans arbeid besto ikke bare av undervisning, forskning og museumsarbeid. Han var med i en rekke kommunale nemnder og utvalg, vi nevner her Folkeboksamlingens styre, Molde ungdomsråd, Kulturvernutvalget og styret for Molde kino.

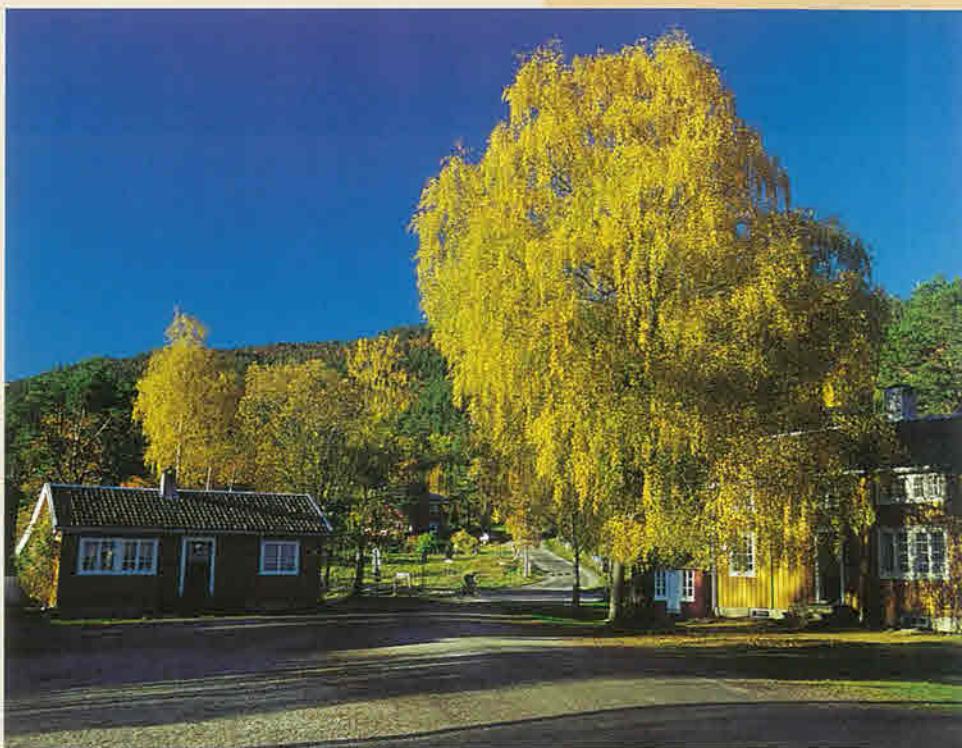
I alt sitt virke var han en fremragende pedagog med en enestående evne til å formidle kulturimpulser og stimulere til innsikt og opplevelse av litteratur, kunst og historie.

Per Amdam fikk Møre og Romsdal fylkes kulturpris for 1977, og like før sin død i 1986, ble han ridder av St. Olavs Orden for sin mangesidige virksomhet i kulturens tjeneste.

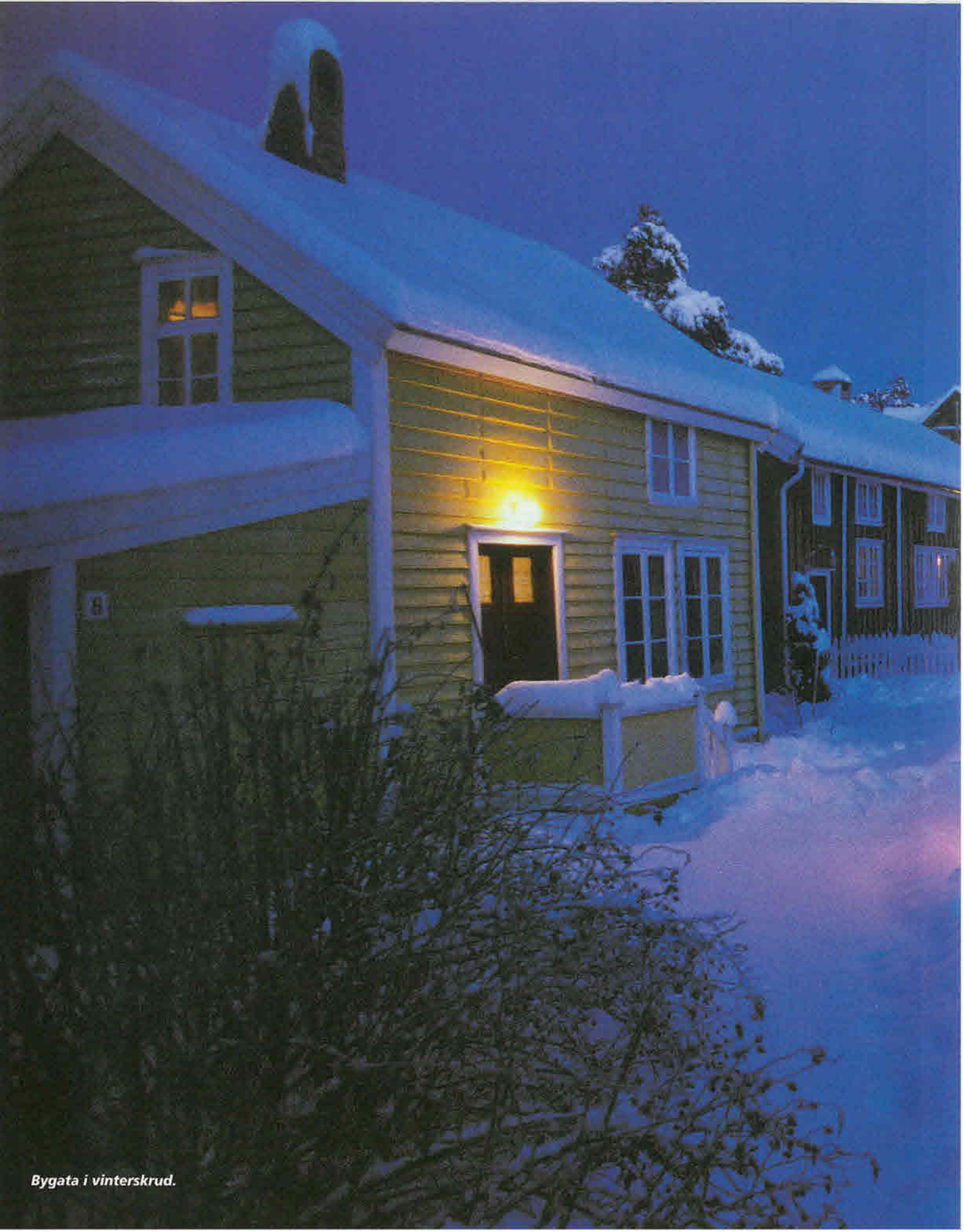
17. mai 1990 ble det avduket en byste av ham på plenen vest for Molde vidaregåande skole. Det var Bjørnsonforbundet som med støtte fra det lokale næringsliv, fikk bekostet bysten, som er utført av billedhogger Olav Stavseng.

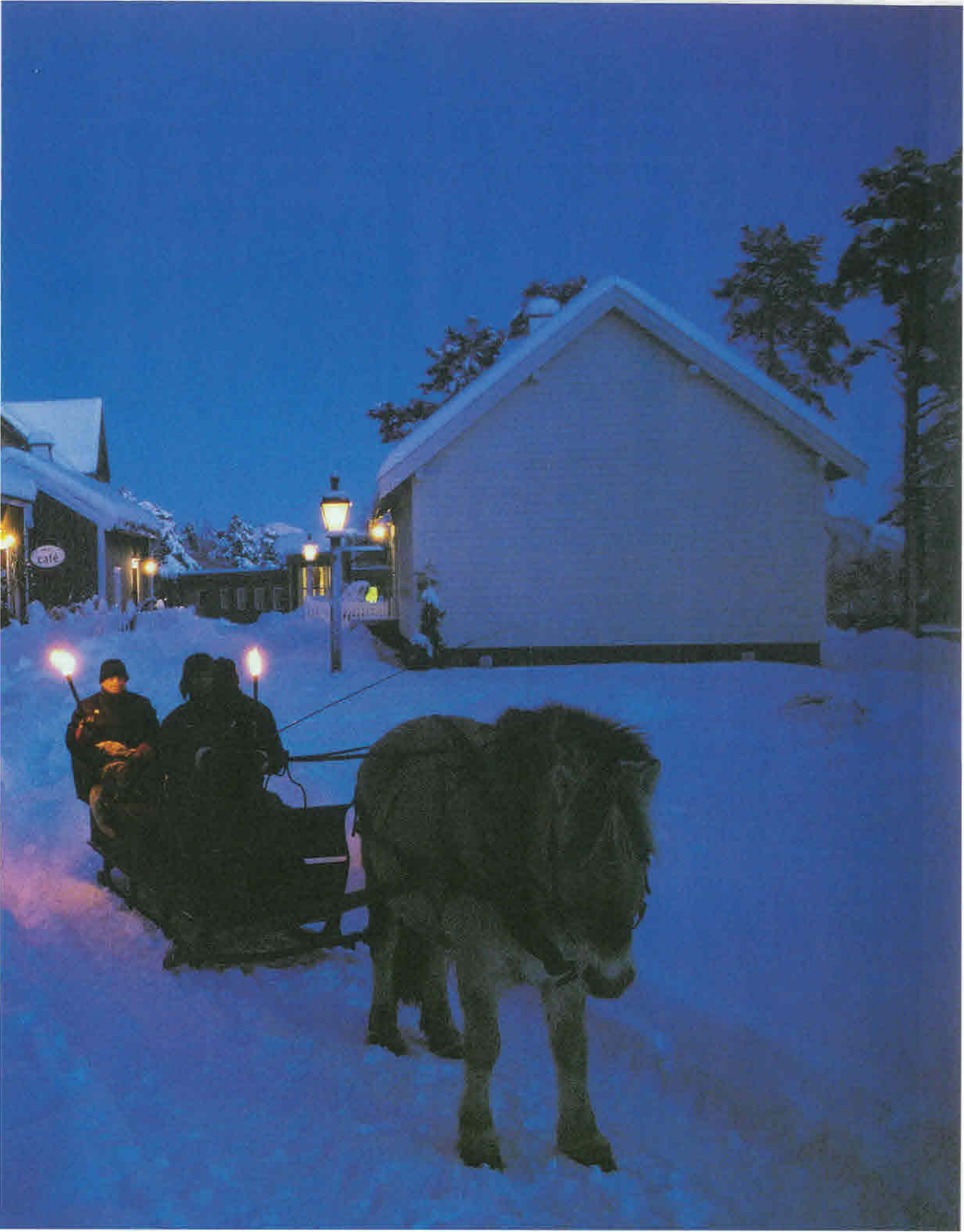
Olav Stavsengs byste av Per Amdam.

Per Amdams veg mot Portstua og Moldelivegen.

Bygata i vinterskrud.

BYGATA

Bygata er ei sidegate til Per Amdams veg. Fra venstre: «Varholhuset», Øvre veg 10, Julsundvegen 16 med Malis

Café, Haukebøhuset, Julsundvegen 126, og bakerst ser vi gavlen av Nilsen-Sveen huset, Julsundvegen 35.

Peter Solemdals veg

Peter Solemdals veg begynner i Bekkevollvegen like nord for husene på Furuli på Holmarka, og går i store svinger oppover hele boligfeltet på Kringsjø og ender øverst mot Heramb-Aamots veg høyt oppe i lia.

Vegen har fått navn etter Peter Tønder Solemdal, 1876–1963.

Solemdal var snekker av yrke. Etter en omfattende læretid og utdanning i Kristiania, Stockholm og i Tyskland, drev han i en årrekke Solemdal Møbelfabrikk.

Det han imidlertid huskes best for, er det store arbeidet han la ned ved Romsdalsmuseet. Romsdal Bygdemuseum ble grunnlagt i 1912, navnet ble endret til Romsdalsmuseet i 1930, og Peter Solemdal ble formann i styret i 1918, og var i tillegg til det museets styrer helt fram til 1962.

Romsdalsmuseet fikk en meget tung start økonomisk sett, men Solemdal kjempet seg gjennom alle vanskeligheter, og med kløkt og kreativitet, og en unik sans for bygninger og deres plassering i terrenget, har han skapt et enestående vakkert og innholdsrikt friluftsmuseum. Vi må vel ha lov til å si at uten Solemdals entusiasme og arbeidskapasitet hadde museet neppe vært det det er i dag. I dag er det store og verdifulle samlinger også i det brannsikre huset som ellers

inneholder kontor, bibliotek, lager, arkiv og styue for bunader.

Solemdal begynte også å samle bygninger og gjenstander fra kystdistriktene og i 1953 ble virksomheten utvidet til også å omfatte Fiskerimuseet på Hjertøya.

Vi viser ellers til artiklene om Heramb-Aamots veg, Mali Furunes veg, Museumsvegen, Per Amdams veg og Reinhold Zieglers veg som alle direkte og indirekte forteller om Peter Solemdals store verk.

Romsdalsmuseet fremstår i dag som et distriktsmuseum i særklasse i norsk sammenheng, og for Romsdalsregionen er det for en meget viktig kulturinstitusjon å regne med sitt store omfang og betydelige kapasitet både når det gjelder menneskelige ressurser og faglige innsikt.

For sitt enestående arbeid med Romsdalsmuseet fikk Solemdal Kongens fortjenstmedalje i 1947, og i 1955 ble han tildelt den meget sjeldne utmerkelsen Borgerdådsmedaljen, som også hans venn Anders Sandvig fikk for sitt arbeid med Maihaugen på Lillehammer.

En byste av Peter Tønder Solemdal står like vest for hovedinngangen til museumsområdet, utført av billedhoggeren Steinar Uchermann Sandvig.

PETER SOLEMDALS VEG

Uchermann Sandvigs byste av Peter Solemdal ved Portstua på Romsdalsmuseet.

Peter Solemdals veg slynger seg oppover lia i Kringsjøområdet.

PLUTOVEGEN

Plutovegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A–L.

PÅLPASSVEGEN

Pålpassvegen

Pålpassvegen er en kort vegbit som går østover fra Fuglsetbakken like sør for Lunheimvegen og ender i Øverlandsvegen.

Pålpassvegen var en husmannsplass under Enen gård. Ved folketellingen i 1865 nevnes Paul Hansen som bygsler av plassen. Vi regner med at det er denne Paul, eller Pål, som har gitt opphavet til navnet.

Det ser ut til at plassen tidlig gikk

tilbake til gården igjen. Det er noe usikkert hvor husene på plassen lå, men de kan ha ligget nedenfor bergknausen og skogsnaret som ligger nord for Pålpassvegen 7 og Øverlandsvegen 11. Jorda her oppe var heller dårlig, og har etter at plassen ble nedlagt vært brukt til kulturbeite for krotter på Enen. Jordene til Pålpassvegen lå nedover mot området nord for Enenvegen.

Pålpassvegen østover mot Øverlandsvegen.

Raumavegen

Raumavegen tar av fra Bjørsetalleen like sør for Rauma folkehøgskole og gå først i nordvestlig retning, svinger så vestover og senere nordover til den ender ved friområdene vest for skolen.

Vegen har navn etter Rauma folkehøgskole.

Det er den danske dikter og prest N. F. S. Grundtvig som regnes som folkehøgskolens «far». Hans ideer bredte seg også til de andre nordiske landene, og i Norge fikk vi den første norske folkehøgskolen på Sagatun ved Hamar i 1864. Hans Nielsen Hauge så også verdien i et slikt skoleslag. Den første kristne folkehøgskolen kom i 1893 på Sagavoll i Telemark. Senere kom det flere, blant dem Rauma ungdomsskole, som den het til å begynne med. Den kom i gang i 1917 med Hjelset som skolested og med Romsdal Indremisjon som eier.

Etter to år flyttet skolen til Bjørset. Den store hovedbygningen på Bjørset gård sammen med 10 mål jord ble kjøpt og fikk navnet Tryggheim. Etter noe ombygging rommet den alle skolens aktiviteter de første årene. Skolen vokste og nye bygninger kom til, styrerboligen Heimly i 1932.

Sommeren 1940 tok tyskerne

skolebygningen og hadde den til krigens slutt. Skolen holdt da til på Kleive.

Etter krigen startet en gjenreisnings- og utbyggingsperiode. Det gamle Tryggheim måtte rives på 1960-tallet, og det ble bygd to nye hus i betong: det nye internatbygget Tryggheim og administrasjons- og undervisningsbygget Austborg. Det er nå flere bygninger på området, og skolen har en stor og utmerket forsamlingshall som også blir utleid til andre.

Opprinnelig var det bare to linjer, én teoretisk og én praktisk. Senere kom flere linjer til. Som en av de første folkehøgskolene i landet fikk den sosiallinje i 1951. Skolen hadde også realskoleklasser fra 1936 til 1947. Vi kan også nevne at TV-Romsdal ble startet med medialinjen på Rauma som initiativtaker, og med lokaler på skolen.

Rauma folkehøgskole har betydd mye for svært mange ungdommer fra vårt distrikt, og ellers fra andre deler av landet. De siste årene har det også jevnlig vært utenlandske elever ved skolen. Skolen har også vært en betydelig miljøskaper for lokalbefolkningen i Bjørsetområdet og fortjener absolutt å ha fått et vegnavn oppkalt etter seg.

Bildet er tatt vestover. Blokkene i Bjørsetbo i bakgrunnen.

Ravnebakken

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

Reinhold Zieglers veg

Reinhold Zieglers veg begynner i den øvre vestre sløyfen av Peter Solemdals veg, nord for Kringsjøvegen. Den går vest/sørvestover og ender blindt sør for Brattlihaugen.

Oberstløytnant Reinhold Ziegler, 1839–1918, var aktiv på mange områder de årene han bodde i Molde, fra 1878 til 1915. Han drev blant annet en tegneskole, og det var han som tegnet den første sikteskiven på Rekneshaugen.

Han var en av pionerene for museumsarbeidet i Molde, og tok initiativ for å få i stand et friluftsmuseum for Romsdal. Dette var allerede i 1890-årene, så han var tidlig ute. Vi kan nevne at Norsk Folkemuseum startet opp i 1894, og at De Sandvigske Samlinger på Maihaugen åpnet i 1904.

Ziegler var medlem av Foreningen til

Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, og var foreningens representant for arkeologiske utgravninger i distriktet.

For Norsk Folkemuseum kjøpte han ei sengebu fra Stordal. Men da det dro ut med overdragelsen, allierte Ziegler seg med Selskabet for Molde Byes Vel, og fikk satt opp den såkalte Holtstua i Reknesparken i 1901. Byselskapet foretok vesentlige endringer på huset uten å rådføre seg med Ziegler, som jo var den bygningstekniske eksperten. Etter dette trakk Ziegler seg fra samarbeidet med Byselskapet og skrinla planene om et friluftsmuseum.

Men det kom i 1912, Holtstua ble overtatt av Romsdalsmuseet og flyttet fra parken til museumsområdet i 1948, der den nå står tilbakeført til sin opprinnelige stand.

Reinhold Zieglers veg tar av vestover fra Peter Solemdals veg.

Rekkebovegen

REKKEBOVEGEN

Rekkebovegen starter i Sagvegen like opp for krysset med Storvikvegen. Den går nordvestover et lite stykke og bøyer så av vestover mellom de fire enhetene med rekkehus som utgjør det tidligere Rekkebo borettslag, og ender i Bjørsetalleen. En del av vegen går også ovenfor den nordligste raden til det felles garasjelegget for området, også den har utkjørsel til Bjørsetalleen. Boligata er stengt for vanlig gjennomkjøring.

Vegen har navn etter Rekkebo borettslag, anlagt i regi av Bolsøy

boligbyggelag i 1958/59. Rekkebo I kom først, det er den sørligste raden med rekkehus, Rekkebo II den nordligste. Navnet Rekkebo ble nok valgt fordi dette var de første rekkehusene som ble bygd i vårt område.

Da Bolsøy og Molde kommuner ble slått sammen i 1964, ble borettslaget drevet i privat regi med en egen regnskapsfører. Etter at endringen av loven om borettslag kom på midten av 1970-tallet, ble borettslaget oppløst og boligene ble selveide enheter.

Elly Monsen rydder i hagen og kjører avfallet til «lilleskogen» nord for Rekkebovegen. Rauma Folkehøgskole i bakgrunnen.

Reknesvegen

REKNESVEGEN

Reknesvegen sett mot
Rekneshaugen i vest.

Reknesvegen er den lille vegstumpen vest for Museumsvegen sør for Per Amdams veg på museumsområdet. Nummereringen viser at dette egentlig er enden på en veg som var tenkt å starte ved St. Carolus sjukehus, gå forbi «Chateauet», krysse Parkvegen og gå opp langs Reknesparkens østgrense til det som i dag utgjør Reknesvegen.

Gården Reknes er nevnt første gang i skattemanntallet for 1520, men funn tyder på at det har vært bosetting her siden steinalderen. Selve navnet skriver seg fra neset som stikker ut i sjøen vest på gården. Rak-neset, eller Rek-neset var neset der gjenstander kunne reke, drive, i land.

Reknes er en av de to store gårdene som byen opprinnelig ble grunnlagt på (den andre er Moldegård). Gården grenset i vest til Bjørset omtrent ved Hydrostasjonen i Julsundvegen og oppover langs Nordskogvegen. I øst gikk grensa til Moldegård, noe vest for Moldeelvas nedre løp og noenlunde rett nordover. Gården gikk fra sjøen til Frænas grense.

De første husene på gården lå langt øst på eiendommen, omtrent der Elvsaasgården

ligger i dag (Storgata 56). Senere ble gårdsanlegget flyttet vestover omtrent til Storgata 17, med våningshus mot Storgata og driftsbygningene i skråningen bak, der Gørvellplassen er i dag. Skråningen er nå utgravd og planert, massen ble brukt til å bygge opp den nye Storgata til et høyere nivå enn den hadde før bombingene i 1940. Her er terrenget altså helt forandret.

Gården ble delt mellom de to familiene Gørvell og Leth. Se nærmere om Reknesgården under omtalen av Gørvellalleen/Gørvellplassen og Amtmann Leths gate i A-L. Hovedhuset ble revet av eieren Nicolai Leth, som i 1893 bygde et stort og staselig 3-etasjes hus med tårn og spir. Her holdt blant annet MFR (Møre Fylkes Ruteselskap) til fram til 1940.

Ingen ting er igjen av gårdsanlegget til Reknes gård, men navnet går igjen i svært mange sammenhenger, som i Reknesbanen, Reknesparken, Reknes Sanatorium, Reknesmoloen osv. Og altså som navn på vegstumpen Reknesvegen, som opprinnelig var planlagt å bli atskillig lenger enn den er i dag.

Rektor Brinchmanns gate

REKTOR BRINCHMANNS GATE

Rektor Brinchmanns gate sett fra Apoteker Aas gate mot Gotfred Lies plass. Superbgården til høyre.

Rektor Brinchmanns gate er den korte gata mellom Superbgården og MRF-bygget (tidligere Bolsøy meieri), og går envegskjørt fra Apoteker Aas gate nordover til Gotfred Lies plass.

Skulle gatelengden vært i samsvar med den betydning Alexander Brinchmann hadde som lærer og rektor, måtte navnet hans vært knyttet til en av de større gatene i byen. At hans navn er forbundet med denne beskjedne gatestubben har sammenheng med at der Superbgården står i dag, lå den tids skolebygninger med klasserom og rektorbolig opp mot Gotfred Lies plass, og gymnastikksal og festsal lengre sør ned mot elva. Der holdt han mang en stor tale, og hans sanger og skuespill ble oppført her. Han var en meget populær leilighetsdikter.

Men det er først og fremst som skolemann han blir husket. Alexander Brinchmann ble født i 1826, var sønn av tollkasserer Christoffer Brinchmann og hustru Louise Fredrikke, og kom til Molde som seksåring. Etter endt skolegang studerte han filologi, og var ivrig med i Studentersamfunnet, Studentenes sangforening og Våpenøvelsesforeningen.

Han var en skolemann utenom det vanlige, en dyktig pedagog og skoleleder,

høyt respektert av elever og foreldre.

Han aktiviserte elevene også utenom det vanlige skolearbeidet, og han var alltid med både i forberedelser og gjennomføring av alle tilstelninger og fester. Dette knyttet nok sterke bånd mellom rektor og elever.

Det samme gjorde de årlige turene og utfluktene i byens omegn, både til lands og til vanns. Fra det nystiftede skytterlaget fikk skolen utlånt geværer og drev med våpenøvelser. Hvert år, fra 1866 til 1873, ble den såkalte Årøleiren arrangert. Lærere og elever marsjerte fra byen til Årø og lå der i tre dager og drev med eksersis og våpenøvelser. Byens befolkning møtte opp den siste dagen for å se elevene gi oppvisning i eksersis, våpenbruk og fremføring av skuespill. Etterpå var det dans på vollen med rektor som spillemann, og dagen ble avsluttet med fyrverkeri.

Brinchmann var en habil musiker, og spilte både fiolin og kontrabass. Han var med og stiftet Molde Musikalske Selskab i 1849, og spilte selv i orkesteret.

Han var nok en rektor noe utenom det vanlige, og hans tid som skoleleder og aktiv deltaker i byens sosiale liv blir ofte nevnt som «Brinchmanntiden».

Alexander Brinchmann døde i Kristiania i 1895.

Retirovegen

Retirovegen går nordover fra Fannestrandvegen mellom Tøndergård og Retiro opp til Tøndergård gravlund, svinger østover og så nordover igjen og følger Retiroeien-dommens vestgrense langs Tøndergårdsbekken og ender i Nøisomhedvegen.

Vegen har navn etter Retiro, eller «Buen Retiro», som eiendommen heter opprinnelig. Det betyr kanskje noe i nærheten av «et sted der det er godt å trekke seg tilbake».

Retiro ble utskilt fra Tøndergård i 1873 til konsul Christian Johnsen (1828–1893), gift med Jensine Wilhelmine Øwre. Johnsen var en usedvanlig dyktig og framsynt forretningsmann, bosatt i Kristiansund.

På de 60 målene han kjøpte fra Tøndergård lot han oppføre en villa i sveitserstil med tårn, verandaer og store takutspring, og med en gartnerbolig ved siden av.

Hele arealet ble lagt ut til et fantasifullt park- og hageanlegg. Blomsterhagen foran huset var utarbeidet av amtsgartner Edv. T. Thoresen, mens den egentlige parken strakte seg øst, vest og nord for husene. Her ble det plantet mange forskjellige slags sjeldne nåletrær og løvtrær, og veger snodde seg fram til sitteplasser med benker og marmorbord. Det ble anlagt dammer i parken, mest kjent er svanedammen, eller «Atlanterhavet», med bukter og holmer. Til en av holmene gikk det bru, der ble det bygd en liten hytte. Midt ute i dammen sto en skulptur med springvann. En liten robåt kunne også brukes i denne dammen. Rundt om i parken var det satt opp skulpturer i ulike former og størrelser. Legger vi til at det også var store drivhus på eiendommen, ser vi for oss et anlegg som i sin tid var regnet som det mest storslåtte eksempel på viktoriansk hagekunst i landet.

Christian Johnsen ville gjerne at andre

*Retiro som det så ut rundt 1900.
Foto Axel Lindahl, utlånt av
Romsdalsmuseets fotoarkiv.*

*Den nedre delen av Retirovegen
ned mot Fannestrandvegen.*

enn familien skulle ha glede av parken. Det var fri adgang for alle både i park og hage, og mange, både fastboende og tilreisende, benyttet seg av dette tilbudet.

Familieutflukter i Retiroparken var populære.

I 1915 gikk eiendommen fra boet etter Christian og Jensine Wilhelmine Johnsen til de tre døtrene Karen, Johanne og Hilmara.

Det som opprinnelig var et landsted, ble fra 1920-årene fast bolig for de tre søstrene. Den sistlevende av dem, Johanne, skjøtet i 1951 eiendommen over til sin brorsonn Christian Johnsen (jr.) fra Bruhagen. Eiendommen gikk over til deres datter Mette Johnsen i 1971.

Å vedlikeholde et slikt anlegg som det opprinnelig var, ville være uforholdsmessig kostbart i vår tid, og vedlikeholdet av

hagen foran huset har vært prioritert. Selve parken er forfalt, men spor av stier og dammer finner vi fortsatt. Molde kommune har hatt disposisjonsrett til den nordligste delen av parken, men lite er gjort i dette området også. Den store granhekk langs Fannestrandvegen ble hogd ned i 1954 og mange av de store og sjeldne trærne blåste ned under orkanen 1. januar 1992. Også drivhusene er borte.

Selve huset er mye forandret. Ved en oppussing og renovasjon midt på 1950-tallet ble tårnet tatt ned, verandaer og store takutspring med forsiringer forsvant.

Det kan gå an å ønske seg at Retiro kunne tilbakeføres til noe tilnærmelsesvis fordums prakt. Men dette ville kreve store kapitalutlegg som vi idag ikke kan vente at en familie alene kan make.

Revestien

SE: Nordbyens vegnett under Gjerdhaugen.

Rognebærsvingen

SE: Nordbyens vegnett under Høgnakken/ Hjellmyrnakken.

Rognevegen

SE: under Bjørkevegen i A-L.

Romemyra

SE: Nordbyens vegnett under Hauglegda.

REVESTIEN

ROGNEBÆRSVINGEN

ROGNEVEGEN

ROMEMYRA

Det stilige jugendstilhuset i Romsdalsgata 3.

Romsdalsgata

Romsdalsgata begynner ved rundkjøringen ved Gotfred Lies plass, går i en svak bue over Fossbrua og ender i det store femvegskrysset På Bakken, eller Ranvikhjørnet.

Navnet på gata er kanskje ikke så spennende, den har rett og slett fått navn etter fogderiet Romsdal.

Spennende er derimot tilblivelsen av hele gata. Før bybrannen i 1916 gikk det ikke veg langs denne traseen, og det var ingen bru over Moldelva mellom Nedre bru i Strandgata og Øvre bru i Øvre veg. Fossen delte seg og gikk i to løp rundt den såkalte Frazerholmen.

Etter brannen, som raserte de østligste delene av sentrumsbebyggelsen, ble hele området omregulert. Elveløpet ble kanalisert til det løpet vi nå har, og etterhvert kom Nedre bru og Fossbrua på plass slik de står i dag. En del av det nedbrente området er parken på Gotfred Lies plass, og første delen av Romsdalsgata går på nordsida av parken. Her faller traseen delvis sammen med den Fossvegen, eller Spolertbakken, vi hadde her før brannen. Ved brua stanset arbeidet opp i 1920, av flere grunner. Brua måtte blant annet bygges om for å få stor nok åpning til å ta unna elvevatnet i flomperioder.

Brua ble dyrere enn beregnet, og i tillegg til pengemangel i de økonomisk vanskelige nedgangstidene etter første verdenskrig, oppsto det uenighet mellom Molde kommune og Statens Vegvesen, både om trasevalg og utførelse. Vegen var nemlig også en sak for Vegvesenet, da den var ment også å skulle bli en ny veg ut fra byen i retning Skaret og Fræna. Den gikk da også en tid under navnet Frenagaten. Vegvesenet syntes kommunen slo for stort på det, de bygde for flott.

Etter en mangeårig tvist, kom en til enighet om fullførelsen av gata. De økonomiske problemene ble løst ved at staten bevilget penger til såkalt nødsarbeid; arbeidsledigheten var høy i 1920-årene. Fossbrua ble nå fullført, likeledes murene ved elva mot Spolertbakken og mot Gotfred Lies plass. Det ble egentlig et fint anlegg, også med den kunstig oppbygde fossen under brua ned mot Gotfred Lies plass.

Først i 1927 var gata ferdig til Ranvikhjørnet (Bakken). Frænavegen ble så anlagt videre til Fræna. Denne vegen starter på Ranvikhjørnet, mens den vegen som opprinnelig ble kalt Frenagaten, fikk navnet Romsdalsgata.

Romsdalsgata mot øst med Fossbrua og forstøtningsmurene langs elva fra 1920-årene.

Rutebilholdeplassen

RUTEBILHOLDEPLASSEN

Rutebilholdeplassen ligger mellom husrekka lengst øst i Storgata og næringsbyggene ned mot sjøen i Hamnegata, avgrenset i øst av MRF's og Postbankens bygg (tidligere Bolsøy meieri) og i vest av vegen som går ned på østsida av Halstensenbygget (Postkontoret). Innkjørselen er fra Storgata mellom nr. 46 og 50, mens utkjørselen er øst for plassen via Apoteker Aas gate og Rektor Brinchmanns gate vest for Superbgården, eller Elvemoloen langs Moldeelva. Det er også adkomst til og fra Torget på sørsida av Halstensenbygget.

Landets første rutebilselskap ble startet i 1908 etter at Johan O. Aarø fikk konsesjon på passasjertrafikken mellom Molde og Batnfjordsøra. Biltrafikken utviklet seg langsomt til å begynne med, men på 1920- og 1930-tallet skjøt utviklingen fart. Trafikken gikk da mer og mer over fra

sjøverts transport og hestekjøretøyer til busser, lastebiler og privatbiler. Dette var ikke Molde sentrum egnet for. Ved større utbygninger i Molde har det alltid vært strid både om lokalisering og omfang. Men antakelig kan ingen ting måle seg med den intense og opphetede debatten i 1930-åra om hvor bussene skulle ha sin faste base. Dette var egentlig en uløselig oppgave for de folkevalgte, den gamle bebyggelsen med de smale og kronglete gatene gjorde at det var umulig å finne en felles plass for alle bussene.

Dermed kom det til å stå busser på ulike steder i byen. De som skulle korrespondere med båttrafikken måtte møte på Storkaia. Ellers sto det busser på Lethplana (Fjordgata), i Høstmarkhagen (Rådhuset i dag), på Torget og noen også ved elvemoloen.

Rutebilholdeplassen sett mot sørøst.

RUTEBILHOLDEPLASSEN

De som planla gjenreisningen av Molde etter krigshandlingene i 1940, gikk inn for å bruke området sør for Trelastgården/ Elvsaasgården til bussholdeplass. Men det måtte bli debatt og strid om dette også, mange ville heller ha Gørvellplassen til formålet. Byplanleggerne fikk det som de ville, og i 1949/50 eksproprieterte kommunen arealene sør for Trelastgården, altså området for dagens holdeplass. I 1954 ble plassen ryddet for de siste brakkene som sto igjen etter trelastlageret. Rektor Brinchmanns gate mellom meieriet og Superbgården ble opparbeidet, og plassen var ferdig til bruk fra 1957. I 1953 startet ringbussene opp. De hadde til å begynne med oppstillingsplass i Storgata ved Torget, og flyttet over til Bussholdeplassen senere.

A/L Rutebilsentralen ble etablert i 1942, med alle rutebilselskapene som andelshavere. Sentralen holdt til i en brakke sør for Superbgården. Den ble påbygd noen ganger, men ble bare så altfor liten etter som trafikkmengden økte. Løsningen ble da at en skilte gods- og passasjer-trafikken. I 1960 flyttet godstrafikken til nytt bygg i krysset mellom Frænavegen og Moldegårdsvegen. Den gamle brakka ble revet og ekspedisjonen på bussholdeplassen flyttet inn i brakka etter fiskehandler Gundersen. Den sto der

Narvesenkiosken ligger i dag. Først i 1970 sto Rutebilstasjonen klar med sitt 5-etasjes bygg lengst vest på plassen, med kontor, ekspedisjon, venterom, toalett og kiosk.

Plassen er utbygd og forbedret flere ganger. Da Bolsøy meieri ble nedlagt, ble meieribygningens midtparti revet, og da melketransporten opphørte, ble det bedre plass lengst øst på området.

Den siste oppgraderingen og ombyggingen ble fullført i 1995/96, og i dag fremstår Rutebilholdeplassen i Molde som en plass byen kan være bekjent av. Det er gjort et godt stykke arbeid både med praktisk utforming og utseende. Oppstillingsplassene for bussene er godt markert, og drosjene har fått holdeplass lengst øst på området. Mot nord og øst er plassen delvis avgrenset av natursteinsmur. Plassen er asfaltert i kjørefeltene, men ellers er det brukt naturstein, heller og brolegning for å markere gangfelt og refuger. Fotgjengerovergangene er markert med brostein i mørke og lyse felt. Lysmastene er nye og smakfulle, og i det nordøstre hjørnet er det plassert et fint halvsirkelformet felt med beplantning, benker og trapper omkring fontenen med skulpturen «Konkylien», laget av billedhoggeren Olav Stavseng.

Rypevegen

SE: Fasanvegen i A-L.

Rødstrupevegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

RYPEVEGEN

RØDSTRUPEVEGEN

Røysan

Røysan er navnet på den vegen som starter ved blokkene i Vestbo borettslag øverst på den tidligere Utstillingsplassen. Den går nordvestover opp bakken og går videre som en direkte forlengelse av Pebakken som kommer opp her fra Julsundvegen. Oppe på det flate partiet går vegen vestover og ender i Lillevikvegen.

Navnet har vegen etter «Røisene», eller «Reknesrøisene», som var området vestover fra Amtmann Krohgs gate og ut til bygrensa. Røisene blir på dialekt Røysan. I dag heter vegen utover Røysan Julsundvegen. Dette var i sin tid en populær spaserveg, der Selskabet for Molde Byes Vel hadde satt ut flere hvilebenker. Første benk var nedenfor Reknes Hospital, mens femte og sjette benk lå vest for Bjørsetalleen. En av disse gikk under navnet «Jabenken».

Utover Røisene lå flere bolighus. På sjøsida av vegen lå smed Tomrens hus med en stor blomsterhage. Det ble senere overtatt av Odd Lassen og gikk under navnet Fjærestua. Den er nå flyttet til stranda ved Lubbenes og eies av Molde kommune, som igjen leier den ut til Molde seilforening. Den brant forøvrig i oktober 2000. I Røysanområdet lå også en del små gårdsbruk. Vi nevner Olsenstykket som lå der Barnesanatoriet senere ble bygd (det eneste huset som står igjen av bygningene på Reknes Sanatorium, og som BUL Molde disponerer idag). Et annet bruk var Lundgrenstykket som senere ble til den store Utstillingsplassen, og med Utstillingshallen som fungerte som byens forsamlingslokale i mange år etter krigen. Under siste krig hadde tyskerne en stor forlegning på plassen.

Grensene for det som kalles Røysan er

Bildet er tatt mot sørøst, fra stedet der Røysan svinger opp mot Lillevikvegen.

etter hvert blitt noe innsnevret. Området til Reknes Hospital, senere Reknes Sanatorium, ble etter hvert kalt Reknes, og Røysan kan vel i dag begrenses til området fra krysset Sandvegen/Julsundvegen og vestover til Hydrostasjonen, og fra sjøen omtrent opp til blokkene øverst på Utstillingsplassen. Området er ellers totalt forandret. Fabrikkbygningene ned mot sjøen er borte, og bolighusene i Julsundvegen 37–43 er revet. Nr. 35 er flyttet til Romsdalsmuseet.

Det har vært alminnelig antatt at Røysan har fått navn etter steinrøyser i området. Men som Rolf Strand påpeker i sin artikkel om Røysan i Romsdal Sogelags årsskrift 1999, er det ikke funnet noen røyser her langs Julsundvegen. Opphavet til navnet er da noe vanskelig å finne. Det er mulig at røys er avledet av «røs» eller «rus», som kan bety en rydning eller en slette.

Røyskattsvingen

SE: Nordbyens vegnett under Gjerdhaugen.

Rådhusplassen og vestre del av sentrum sett fra kirketårnet. Ferja er MRFs «Veøy»

Rådhusplassen

Rådhusplassen ligger som en fortsettelse av Torget på nordsida av Storgata med Molde Rådhus som fondbygning i nord, flankert av det som var Romsdals Fellesbanks og Molde Sparebanks bygninger. I den vestre bygningen er det nå kommunale kontor, mens den østre tilhører Sparebanken Møre.

Det arealet som nå utgjør Rådhusplassen, er deler av det som tidlig i byens historie ble kalt Vestre Schultzhagen. Frem til siste krig lå det bygninger her langs Storgata, mest iøynefallende sett nordover fra Torget var Høstmarkgården. Bak den lå Høstmarkhagen opp mot Vektergata som med forstøtningsmur av naturstein gikk over bakre del av dagens rådhus. Mellom Høstmarkhagen og den nord-sørgående husrekka i vest gikk en smal passasje opp til hagen. Vest for denne husrekka igjen gikk Torggata oppover. Da biltrafikken økte i Molde på 1920- og

1930-tallet ble noen av husene mellom Høstmarkhagen og Hestetorget i vest revet for å gi større biler adgang inn på området. Her ble det så anlagt en bensinstasjon, MIL-stasjonen, og noe av området ble brukt som holdeplass for noen av de bussrutene som trafikkerte distriktet.

Etter bombingene i 1940 ble hele området ryddet og bebygget med brakker, som ellers i Molde sentrum, og i slike provisorier holdt da handelsstanden og andre servicenæringene til helt til gjenreisningen startet etter krigen.

Vi kan si at gjenreisningen av Molde etter krigen ble avsluttet med innvielsen av den nye kirka i 1957. Den bygningen som hadde vært tilhold for formannskap og bystyre overlevde bombingene i 1940. Det var den gamle Rådsstua i Øvre veg, som også var rettslokale og en del av Molde kretsfengsel, og ellers brukt til mange ulike

5-årsklubben i Hatlelia barnehage mater duene høsten 2000.

Fra venstre: Oda Kristin Aas, pedagogisk leder Jorun Rødal, Ingvill Nøst Mordal, Sine Alise Hartvigsen Hansen, assistent Hanne Hoel Sandal, Vidar Skjærseth Nustad, Lars Ivar Ulvestad Raanaa, Erlend Sørensen, Johanne Eide Brun, Emilie Eikrem Thune, Iselin Rønning Pedersen, Magnus Lønseth Hovlistuen, Oda Bækkelund Gangstad, Magnus Roaldset Furset, Celine Starheim Vallestad og vikar Barbro Schütz.

formål. Så Molde Rådhus er egentlig ikke noe gjenreisningsbygg. Men helheten i det nye sentrale bybildet var ikke fullendt før Moldes nye rådhus stod ferdig i 1966. Rådhuset ble tegnet av arkitektene Paul Cappelen og Torbjørn Rodahl. Rådhuset ga nå også plass til kommunens administrasjon. At huset etter hvert er blitt for lite til å romme alle kommunale kontor, er en annen sak.

Rådhusets beskjedne høyde gjør at det ikke stenger for det monumentale kirkebygget som er rådhusets nærmeste nabo i øst og nordøst. Fra det flate taket, omtrent i nivå med kirkeplassen, med gangveger, hvilebenker, rosebeplantninger og springvann, er det en enestående utsikt over Torget ut til fjorden og Moldepanoramaet. Her er det lys og luft og utsyn!

Rådhusplassen ble ikke så stor og monumental som professor i byplanlegging, Sverre Pedersen, hadde tenkt seg. Vi tror

det var heldig, den virker nok mer intim og hyggelig slik som den fremstår i dag.

Rådhusplassen er belagt med heller som står i stil med selve Rådhuset og trappene fra Tårngata opp til kirkeplassen. Her er plantet trær og busker, og det er hvilebenker på øst- og vestsida.

I vestre del av plassen, ned mot Storgata, står fontenen med «Rosepiken», en bronseskulptur av Ragnhild Butenschøn. Den ble avduket i 1971 og var en gave fra Benny og Gotlieb Moe. Sammen med Nina Dues «Jazzgutten» nederst på Torget, er «Rosepiken» med på å symbolisere Molde som «Rosenes og Jazzens by».

Rådhusplassen er ikke noe torg i vanlig forstand, her er ingen parkeringsplasser og ingen torghandel. Bare under spesielle arrangement foregår det salg på plassen. Det er byens storstue i friluft, brukt til store arrangement som messer, utstillinger, friluftskonsserter og den store folkefesten 17. mai.

Rådyrvegen

SE: Nordbyens vegnett under Gjerdhaugen.

Råkhaugvegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

Sagsletta

Nedre del av Sagsletta. Saga lå til høyre for parkeringsplassen i bakgrunnen.

Anna og Harry Gjerde har bodd store deler av sitt 50-årige samliv ved Sagsletta, som nærmeste nabo til badeplassen Kringstadbukta.

Sagsletta går sørvestover fra Julsundvegen nedenfor vestre del av Skrenten og ned til badeplassen ved Kringstadbukta, med en grein til beboelseshusene øst for badeplassen.

Sagsletta har fått navn etter den sletta der saga til Mekgården lå. Saga lå mellom elva og den nordvestre delen av parkeringsplassen, sør for den nedre fossen i Mekelva. Ovenfor fossen var det en stor oppsamlingsdam, som nå er gjenfylt. Restene av saga ble revet først på 1960-

tallet. Den var da forfallen, og var en spennende, men ikke ufarlig leikeplass for ungene i området.

Til gårdene på Mek hører mye fin furuskog. En såpass stor elv som Mekelva, som har et naturlig samle basseng i Mekvatnet, var av meget stor betydning for utnyttelsen av disse natur-ressursene. Det var ikke mange gårder som kunne drive sagbruk i den grad som det var gjort her, før elektrisiteten overtok som drivkraft som erstatning for vasshjulet.

Sagvegen

Sagvegen begynner lengst vest i Storvikvegen, går nordøstover til den krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg ved Lillekollen barnehage og går så bratt nordover, vest for Sjukepleieskolen, og ender i Glomstuvegen.

Navnet skriver seg fra den saga som lå nederst i bakken nord for Bjørnstjerne Bjørnsons veg, og som tilhørte Bjørset gård. Her går elva, eller flombekken, fortsatt åpen, og det var den som ga kraft til vasshjulet som i sin tur drev saga. Bekken kommer fra Ola-ringar-myra nordøst for Storlia, renner vest for Brattlihaugen og ned på flata mellom Cecilienfryd og Vatnes hagesenter. Navn som Storlibekken,

Bjørsetelva og Sølvikelva har vært brukt her. Sør for Glomstuvegen går bekken bratt nedover langs Sagvegen. Der det bratte fallet begynte lå en dam, Sagdammen. Saga lå nede i bakken omtrent på høyde med Sagvegen 11 og Sagbakken skole. Nedenfor her er bekken kalt Lillevikbekken.

Saga er forlengst revet. Noe av materialene ble tatt vare på og brukt til det sagbruket som ble anlagt nede ved sjøen sør for Bjørsetalleen. Elektrisk energi gjorde de små og sesongbetonte sagene ved flombekken overflødige. Minnet om saga er imidlertid tatt vare på ved navnene Sagvegen og Sagbakken skole.

SAGVEGEN

Fra Lillekollen barnehage.

Sagvegen sørvestover omtrent fra det stedet der saga lå.

Sandvegen

Sandvegen startet opprinnelig ved krysset med Bjørnstjerne Bjørnsons veg, der den østligste inngangsporten til Reknes Sanatorium lå. Senere er Sandvegen forlenget sørvestover bak Fylkeshuset, over deler av den gamle Utstillingsplassen og ned på Julsundvegen der det gamle støperiet lå. Vegen går nordøstover til den ender i Parkvegen sør for Nedre Kirkegård. Like før vegen når Parkvegen deler den seg i to greiner. Undervegs danner vegen kryss med Amtmann Krohgs gate, Gørvellalleen, Myrabakken, Gartnerivegen og Vektergata. På gamle kart har vi også sett navnet Sandbakken på den øvre delen av vegen.

Tidligere gjorde vegen en liten sving sørover ved krysset med Gørvellalleen, der Boybakken kom opp fra Storgata og gårdsanlegget på Reknes gård. Her gikk vegen over ei steinklopp over Reknesbekken som rant ned langs Boybakken og drev gårdskverna på Reknes.

Tidligere kom også Garveribakken opp til Sandvegen like øst for blokkene i Amtmann Krohgs gate.

Lenger vest kom enda en veg opp til Sandvegen, nemlig Friervegen. Den gikk opp fra Julsundvegen, vest for det gamle huset som i dag har adresse Julsundvegen 3, men som tidligere var Friervegen 2. Friervegen kom opp lengst vest i Sandvegen like ved inngangen til sanatorieområdet.

Det knytter seg altså mye byhistorie til områdene langs Sandvegen. Her lå også to gartneri, ett på Blicksmarka, der Vektergata kommer opp i dag, og ett i området mellom Boybakken og Myrabakken og oppover i området ved Gartnerivegen. Det ligger også mange eldre, til dels stilrene og fine bolighus, langs gamle og ærverdige Sandvegen.

Historien bak selve navnet har vi vært litt usikre på. Tidligere museumsbestyrer Sverre Berg antar at det kan ha

Sandvegen ved krysset med Vektergata. Hotell Nobel i bakgrunnen.

sammenheng med at det var store mengder sand i området mellom Boybakken og Amtmann Krohgs gate, og at vegen kom til å gå over dette sandfylte partiet, der det også har vært et sandtak i sin tid. Da Storgata ble omregulert etter krigshandlingene i 1940, ble den bygd opp mellom 1,5 og 2 meter. Mye av fyllmassen ble tatt fra det stedet som i dag heter Gørvellplassen. Ved det omfattende gravearbeidet som pågikk i Storgata på slutten av 1990-tallet, la våkne iakttakere merke til at svært mye av fyllmassen var finkornet sand. Den skriver seg altså fra den skråningen mellom Storgata og Sandvegen der driftsbygningene på Reknes gård en gang lå, og som i dag er Gørvellplassen.

TRAPPEHUSET

Boybakken kom altså opp i Sandvegen rett sør for starten på Gørvellalleen. Her ligger i dag det såkalte Trappehuset, bygd av Molde kommune i 1956. Det er både et hus, som inneholder offentlige toalett, Drosjesentralen og Trappekiosken, og samtidig mye brukt som gangveg mellom Gørvellplassen og Sandvegen via trappene i huset. Gangvegen ender i Sandvegen omtrent på samme sted som Boybakken gjorde før krigen.

Trappehuset sett fra Gørvellplassen. Fra venstre drosjesjåførene Arne Kanestrøm, Svein Engdal, Kai Otting og Frank Nordahl Mortensen. I vinduet til Taxi-sentralen Jorunn Lillevik og i kiosken Kjell Olav Bjørnebo.

Saturnvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

SETERVEGEN

Setervegen

Setervegen begynner lengst nord i Mekvegen vest for Mekelva. Den går et lite stykke nordvestover og deler seg så i to greiner. Den ene bøyer av vestover og ender like nord for skjæringen der Fôrhjellen starter. Den andre greina går nordover, og går så over i en gangveg mot nordøst.

Dette er den gamle ferdselsvegen opp langs Mekelva til utmarka. Stien deler seg i flere forgreininger opp Mekbrauta og Mekskaret. De førte til flere seter opp i

marka, blant annet til Meksetra øst for Mekvatnet. Dette er bakgrunnen for vegnavnet.

Gården Mek, eller Kvam som den senere ble kalt, var kjent for sitt omfattende seterbruk. Også husmennene hadde sine seterstøler, noen avlet til og med bygg og poteter på setra, og det var utslåtter helt inn i Arsdalen. Navn som Seterhaugen og Gammelseterhaugen nord for Mekvatnet vitner også om seterdriften i området.

Flott naturtomt i Setervegen.

Til høyre: Setervegen mot sørvest.

Severines veg

SE: Vegene i Djupdalen i A-L.

Siriusvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

SEVERINES VEG

SIRIUSVEGEN

Sirivegen

Sirivegen begynner i den vestre sløyfen av Mekvegen og går vestover noenlunde parallelt med riksveg 662, Julsundvegen. Den gjør en liten bue nordover ved Rauma planteskole, fortsetter vestover og kommer ned på riksvegen igjen omtrent der låvebygningen på Kringstad, bruksnummer 3, sto. Like nedenfor Julsundvegen ligger husene på Kringstad, bruksnummer 2.

Omtrent midtvegs har vi et flott utsyn over Sirihammeren, som riksvegen nå går tvers gjennom. Vegen gikk tidligere i en sving på sørsida av hammeren, den såkalte Sirisvingen.

Enkelte har hevdet at den som vegen er oppkalt etter egentlig het Sigrid. Men i en artikkel i Romsdals Budstikke Spesial i oktober 1985 viser Bjørn Austigard til at både kirkebøkene og folketellingen fra

1900 forteller oss at hun het Sirianna eller Siri Anna. Siris far døde før hun var født, og moren Mathilde Knutsdatter (Hjertø) Kringstad giftet seg med Gotfred Mohn, som adopterte Siri. De bodde på gården Kringstad, bruksnummer 4, der Haukebø plantesenter er nå.

Siri ble født i 1883 og døde alt i 1920. Hun var nok en enkel sjel, og det som gjør at navnet hennes lever videre i dag, er at hun så ofte pleide å sitte for seg sjøl på Sirihammeren og se ut over fjorden og fjella. Søsteren, Bertha Mohn, levde mye lenger og huskes sikkert av mange på Kringstad og i en videre krets ellers, men det var det enkle hverdagsmennesket Siri som fikk navnet sitt knyttet til området og gatenavnet.

I Sirivegen var Siw Andrea Dyb (til venstre) og Siri Træ ute og luftet hunden Kunto, mens Åge Brekk kommer østfra på sykkel.

Sivertvegen

SIVERTVEGEN

Sivertplassen ca. 1953.
Foto: Kjell Hegdalstrand.

Nesjes eiendom Fagerhaug i
Sivertvegen 16.
Under: Hunden Bellmann gjør
ablegøyer utenfor Sivertvegen 20.

Sivertvegen ligger i det vegmessig noe rotete området nord for vestre del av Aukravegen. Den starter i Snarvegen mellom Aukravegen og Sollivegen, og går vestover, delvis langs en noe eldre bebyggelse (Nauste, Skånes, Roksvåg, Fiksdal, Dalby, Kavli og Nesje), og ender opp ved Sivertplassen som har vestgrense mot Storlivegen. Men før den kommer så langt har den en grein som går sørover mot Aukravegen.

Vegnavnet skriver seg fra Sivertplassen, som var en plass under Reknes gård, og som igjen har fått navnet etter den siste brukeren som drev plassen, Sivert Reknes. Sivert var antakelig fra Hungnes, han døde i 1920. Selv om plassen ikke ble drevet lenger, er det mange som senere har bodd

på Sivertplassen helt frem til våningshuset ble revet rundt 1963/64. En kan ennå se restene av hustuftene like ovenfor det gamle morelltreet, rett vest for Sivertvegen 17. Løa ble revet noen år tidligere.

På Sivertplassen var det i «gamle dager» flere fine hoppbakker, «Sivertan». Den største hadde unnarenn og slette som gikk mellom løa og våningshuset og med hoppet helt oppe ved gjerdet mot utmarka. Her ble det avviklet mange hopprenn i tidligere tider. MOI arrangerte flere av sine første hopprenn i Sivertbakken. Området holder nå på å gro igjen av trær og buskas, men en kan ennå se denne fine bakkeprofilen mellom det store, stilrene huset i Sivertvegen 20 og Storlivegen.

Skogvegen

SKOGVEGEN

Skogvegen starter i Boråsvegen like øst for krysset med Vestnesvegen. Den går først oppover i nordøstlig retning, ved krysset med Lars Dahles veg rett østover, krysser Bolsøyvegen og ender ved rekkehusbebyggelsen Østbo på Fuglset, nesten helt øst til Langmyrvegen der denne går ned til Frænavegen.

I dag er det ikke lett å skjønne hvorfor vegen har fått navnet Skogvegen, men i området her var det stort sett utmark med

mye tett skog. De første som startet husbygging her på 1950-tallet kan skrive under på det. De fikk mye og hardt arbeid med å rydde og klargjøre tomtene sine. Vest for første delen av vegen, sørvest for Langmyra skole, er det fortsatt igjen en del av denne skogen. Og slik var det østover i hele området med unntak av rydningen ved Mausestua under Moldegård, i dag Skogvegen 37, og ved Gjeilenplassen under Fuglset, i dag Skogvegen 45.

Den gamle Mausestua i Skogvegen 37.

Skogvegen sett østover der Boråsvegen kommer opp fra høyre.

Skolevegen

SKOLEVEGEN

Gamle Kvam skole som kommunens kulturetatt disponerer.

Skolevegen tar av fra Bjørsetalleen og går vestover parallelt med Julsundvegen, nord for gamle Kvam skole, og ender i Strandheimvegen.

Vegen har navn etter gamle Kvam skole. Den nye Kvam barneskole ligger lenger vest, på Kvams (eller Meks) grunn, mens den gamle altså lå på Bjørsets grunn. Slik sett kan kanskje navnet Kvam skole virke noe rart. Men skolen fikk sitt navn etter skolekretsen, og den aller første Kvam skole, som ble bygd i 1872, lå på Rotvoll, som jo er ett av brukene på Kvam (Mek).

Den neste skolen ble så bygd på Bjørset i 1919, med Johannes Bjordal som byggmester. Skolen hadde tre klasserom, to i 1. etasje og ett i annen etasje, der det også var lærerbolig. Her bodde familien Hungnes. En tid bodde familien Osnes i 3. etasje.

Tre av lærerne fra den første tiden må vi nevne. Olav Hungnes kom til Kvam alt i 1915 og arbeidet her i 47 år til 1962, Marit Hagen Osnes begynte i 1924 og sluttet etter

41 år i 1965, og Erling Einang fra 1926 til han døde i 1958, etter 32 år ved skolen.

Tyskerne okkuperte skolen under krigen. En del av elevene hadde da skole i Kvam kapell, mens noen hadde et klasserom i Fredriksens hus «Solheim» i Lillevika. Elevene fra de sentrale delene av Moldelia ble overført til folkeskolen i byen.

Skolen ble påbygd første gang midt på 1950-tallet, 2. byggetrinn kom i 1965, nå også med gymnastikksal. Taket på gamleskolen ble bygd ned, og 3. etasjen forsvant. Skolen ble imidlertid for liten og lite tidsmessig etter hvert, og det ble altså bygd en ny skole, fint beliggende i skogen øst for husene på tidligere Kvam gård.

De gamle skolebygningene disponeres nå av kulturetaten i Molde og kalles Bjørset Aktivitetshus. Her holder Huset Ungdomsklubb til, og flere foreninger og lag er brukere av huset, blant annet Internasjonalt Senter. Gymnastikksalen er utleid til Molde Atletklubb.

Skolevegen sett fra Bjørsetalleen.

Skrenten

SKRENTEN

Skrenten tar av fra Mekvegen like øst for Mekelva, går sørover og så østover i flere sløyfer før den svinger nordover og ender i Mekvegens østligste del. Veggen er stengt for gjennomgangstrafikk.

Veggen går stort sett parallelt med Mekvegen og Julsundvegen, mellom de

blokkene på nordsida og rekkehusene på sørsida av veggen som utgjør Skrenten borettslag (tidligere Kvam borettslag). Husene her ligger fint til med flott utsikt, høyt og fritt oppe på toppen av den skrenten, eller bratte skråningen, som går ned mot Julsundvegen.

Omtrent midtvegs i Skrenten møter vi Sunniva Astad på veg hjem fra skolen.

Snarvegen

Snarvegen går fra toppen av Aukravegen nordøstover og ender i Sollivegen.

Her gikk tidligere en snarveg til skogs og til fjells, og som var mye brukt som turveg av folk i Moldelia og i de øvre bydelene ellers. Stien gikk øst for de eldste husene i Sivertvegen og øst for Sjøskott-haugen, forbi det huset som ble kalt Røvikhagenhuset, Sollivegen 60, i dag. Ovenfor dette huset delte stien seg, ei grein

gikk østover til områdene sør for Hatlehaugen, mens hovedstien fortsatte nordvestover over haugen der Hatlelitunnelen går inn, over til Storlivegen eller til stien eller skiløypa i Grua. Denne turvegen gikk ikke akkurat der dagens Snarvegen går, den fulgte en noe vestligere trase, men morsomt er det at et nytt vegnavn kan minne oss om det som en gang var.

*Sørvestover Snarvegen.
Den opprinnelige snarvegen
gikk opp til høyre noe lengre
nede i bakken.*

Sofus Jørgensens veg

SOFUS JØRGENSENS VEG

Sofus Jørgensens veg går sørover fra Fannestrandvegen mellom Linjebygg og Glamox og ender i Birger Hatlebakks veg.

Sofus Jørgensen, som vegen er oppkalt etter, ble født i Raarup i Danmark i 1869. Han kom til Molde i 1906 for å se på mulighetene for å etablere en motorfabrikk, og i 1907 ble motorfabrikken Gideon grunnlagt. Han gjorde en grunnleggende innsats for motor- og verksted-industrien i Molde, og har som to andre industrigründere (Oscar Hanssen og Birger Hatlebakk) fått et vegnavn knyttet til navnet sitt i industriområdet øst for Moldegård.

Gideon motorfabrikk lå vest for Molde stadion på Reknes, bygningene er nå revet. Fabrikken gikk godt, det var stor etterspørsel etter Gideonmotorene, spesielt til fiskeflåten, og de ble solgt over hele landet. Det ble reist nye verkstedbygninger i 1911 og i 1912, arbeidsstokken besto en tid av hele 100 mann, med opp til 40 læregutter.

Jørgensen var sterkt inne i bildet når det gjaldt oppbyggingen av ferjeforbindelsene til og fra byen, og var også med på å levere «Lahela» til ferjesambandet Langesund–Helgeroa, og ferje til Helgøya i Mjøsa. Han var medeier i Molde Støperi, og var en av initiativtakerne til A/S Romsdals Automobilselskap. Han var også, sammen med Peter Solemdal og Oscar Hanssen, med på å sette i gang en aftenscole for læregutter.

Sofus Jørgensen satt i flere perioder i Molde bystyre, og var også med i formannskapet.

I 1917 bygde han det herskapelige huset som i dag ligger som Bjørnstjerne Bjørnsons veg 25.

Sofus Jørgensen, som forøvrig ble norsk statsborger i 1913, var en uvanlig dyktig og initiativrik industrileder, godt likt av sine ansatte og kjent som en meget behagelig og omgjengelig mann. Han døde i 1956.

Nordover Sofus Jørgensens veg med Glamoxfabrikken til høyre.

Solbakken

SE: under Granlia i A-L.

Solhagen

Solhagen starter i Fjellbruvegen mellom Moldelivegen og Vonheimvegen, går nordøstover og ender som kjøreveg mot starten av Boråsvegen, som det er forbindelse til med en gang- og sykkelveg.

Vegen har fått navn etter den eiendommen som den i sin helhet ligger på: Solhagen. Solhagen ble kjøpt i 1931 fra nabobruket i nord, Vonheim, av Serianna Ødegård, som giftet seg med Sigurd Brendehaug dette året. Eiendommen besto egentlig av to parseller, med bruksnummer 54 og 66, den ene lå vest for Fjellbruvegen

mot Moldeelva. Dette ble et betydelig område som så dannet grunnlaget for den kjente Brendehaug's planteskole.

Da boligbyggingen tok seg opp på 1950- og 1960-tallet, ble mindre deler av eiendommen lagt ut til tomter. Og etter at planteskolevirksomheten opphørte da Brendehaug døde i 1971, er også resten av arealet blitt regulert til boligbebyggelse. Sammen med Brendehaug's eget våningshus og uthus ligger disse nye husene med adresse til den nye vegen, som altså har fått navnet Solhagen.

Solhagen sett nordøstover fra Fjellbruvegen.

Solheimvegen

Solheimvegen tar av fra Lillevikvegen der Bergvegen kommer inn fra øst. Veggen går nordvestover og ender blindt på østsiden av Lillevikbekken.

Den ene av de to Lillevikplassene under Bjørset ble omtalt i forbindelse med Lillevikvegen.

Den andre plassen ble bygslet av Lasse Lillevik. Etter at Lasse døde, giftet enka Elisabeth seg med Peder Knudsen fra Aukra, han var butikkmann hos kjøpmann Bastian Width.

Plassen ble så kjøpt av Mathias Fredriksen i 1906. Gården fikk bruksnummer 5, og navnet ble Solheim, som altså veggen har fått navn etter. Mathias

Fredriksen kom fra Roaldsetli, og hadde tidligere vært lærer ved Gjermundnes landbruksskole, og dessuten gårdsbestyrer på Bjørset. Gården ble et mønsterbruk. Det ble bygd nytt våningshus i 1917, det gamle lå noe høyere oppe i terrenget. I 1937 overtok brorsønnen Eivind Fredriksen bruket. Gården ble holdt i god hevd, og om Solheim siterer vi fra Bolsøyboka (bind 2): «Et vakkert veldrevet gårdsbruk av en av de tidligere Lillevikplasser».

Bruket ble etter hvert utparsellert til boligtomter. Våningshuset står i dag som Solheimvegen 15, vakkert restaurert av byggmester Arnstein Hammerø, som eier huset i dag.

Våningshuset på Solheim i Solheimvegen 15.

Bilen i bakgrunnen kommer opp fra Lillevikvegen.

Sollivegen

SOLLIVEGEN

Solli i Sollivegen 36, som det ser ut i dag.

Sollivegen starter i krysset Fagerlivegen/ Farstadbakken og går vestover. Lengst vest stiger den bratt oppover mot parkeringsplassen nord for Sjøskotthaugen. Ved tunnelen, som forbinder Bekkevollvegen med Sollivegen, svinger vegen nesten 180 grader og går nå øst-nordøstover mot sletta sør for Hatleliblokka og ender ved parkerings- og snuplassen sørøst for blokka. Denne vegen var fra starten av tenkt å skulle fortsette fra svingen ved tunnelen videre vestover til det vi kaller Kringsjøområdet i dag. Noen av husene ved Mali Furunes veg hadde en tid adresse til Sollivegen. Senere reguleringer gjorde om på dette slik at vegen fikk det forløpet den har i dag.

Navnet Sollia passer bra på denne sørvendte, frodige lia som vegen går gjennom, men vegen har nok fått navnet etter eiendommen Solli. Den var tidligere en plass under Reknes, og ble kalt Iversenstøkket, men ble solgt ut fra gården til Peder P. Eidssæter i 1906.

Snøkave lengst øst i Sollivegen.

Eidssæters hadde fire barn som alle vokste opp og bodde på Solli hele livet. Det var to brødre, Peder som var revisor, og Ole som var steinhogger og arbeidet ved Molde Steinhoggeri. Tvillingsøstrene Randi og Anne var begge sydamer og tok i mot søm hjemme. Mange vil huske de to søstrene som var aktive sydamer til de ble pensjonister først på 1970-tallet.

Søsknene Eidssæter var alle barnløse, og da Anne, som den siste av dem, døde i 1994, gikk huset over til slektningen Birgit Kristiansen som var fadderbarn til Anne og Randi.

Huset ble i 1995 solgt til Torill Brosten og Randolph Walderhaug, som i samarbeid med fylkets bygningsantikvar har pusset opp og restaurert det gamle huset på en særdeles vellykket måte. Den vakre bygningen med den stilrene fasaden har adresse Sollivegen 36.

Spolertbakken

Spolertbakken går fra Romsdalsgata, vest for Fossbrua, oppover langs Moldeelva. På toppen av bakken, ved det nye parkanlegget ved elva, svinger den nordover og ender i Øvre veg. Dette var tidligere den nedre delen av Elvegata (se Elvegata i A–L).

Før bybrannen i 1916 startet denne vegen omtrent ved rundkjøringen ved Gotfred Lies plass. Det var før Romsdalsgata og Fossbrua ble anlagt på 1920-tallet. Vegen svingte opp ved fossen omtrent der den går i dag, men fulgte ikke elveløpet, i det den dreide nordvestover ovenfor Frelsesarmeens bygg og endte i Øvre veg der Fridtjof Nansens gate starter i dag. Denne vegen het en gang Fossvegen, men ble etter hvert kalt Spolertbakken, eller bare «Spolerten».

Vegen har fått navn etter Friedrich Heinrich Martin Spolert, født i Tyskland i 1815. Hans slekt stammet fra Spoleto i Italia. I Molde bys historie er «Spolertbakken» nevnt én gang, mens vi ikke har greid å finne noe som helst om personen Friedrich Spolert. Ved hjelp av Bjørn Austigards feltbøker har vi dog funnet en god del stoff om ham. Ikke alt kan tas med her.

Som ferdig utdannet murmester dro han til Trondheim for å få arbeid etter den store brannen i 1842. Der giftet han seg, og flyttet til Molde i slutten av 1840-årene.

Spolert var murmester og byggmester, og også feiermester i Molde, og han var sakkynndig medlem av branntakstkommisjonen i en årrekke. Han var på forskjellige vis med i mange og ulike slags byggeprosjekt. Vi kan nevne at han var statens byggeleder for oppførelsen av det nye hospitalet på Reknes, han sto for oppføringene av murene til Amtssykehuset (ferdig i 1862), og han bygde de store kjellerne til Molde Bryggeri. Spolert var også byggeleder ved anlegget av de tre distriktsfengslene i Møre og Romsdal, ett av dem er fengslet i Øvre veg 1. Han var også brukt som byggeleder ved flere kirkebygg,

Familien Spolerts fint formete gravstein på Nedre kirkegård.

som Vistdal kirke (1869), Vågstranda kirke (1870), og han var arkitekt og byggmester ved påbyggene til Eid kirke i 1872 og 1874.

Friedrich Spolert var med og stiftet Molde Håndverkerforening i 1849, og var formann, kasserer eller styremedlem der i løpet av en tredveårsperiode.

Spolert var en meget dyktig og samvittighetsfull håndverker. Han var kjent som en omgjengelig og hyggelig mann, som også tok del i byens offentlige liv, blant annet som bystyremedlem.

Spolert hadde to eiendommer i Spolertbakken, en leiegård på sørsida og privatboligen på nordsida, omtrent der Gjestestova ligger i dag. Begge husene med tilhørende uthus brant ned i bybrannen i 1916.

Friedrich Spolert døde i 1897. På Nedre kirkegård står en fint utformet gravstein på familien Spolerts gravsted.

Spolertbakken.

Statsråd Astrups gate

SE: Astrupvegen i A-L.

Statsråd Qvams veg

Statsråd Qvams veg starter i vestre del av Mekvegen og går som gangveg diagonal gjennom den ringvegen som Mekvegen danner ved boligområdene på Kvam/Mek. Vegen går østover mellom boligene i Mek borettslag, sør for husene i Kvam terrasse. Den går sør for studentboligene, krysser Mekelva og passerer pensjonistboligene øst for elva. I møtet med Mekvegens østre del ligger Kvam barnehage som er bygd på tomten til det tidligere våningshuset på Kvam (Mek) gård.

Fra Mekvegen fortsetter en gangveg videre østover, forbi Kvam skole og Anestua barnehage, til Høgskolen, men om denne vegen heter statsråd Qvams veg, er meget uklart.

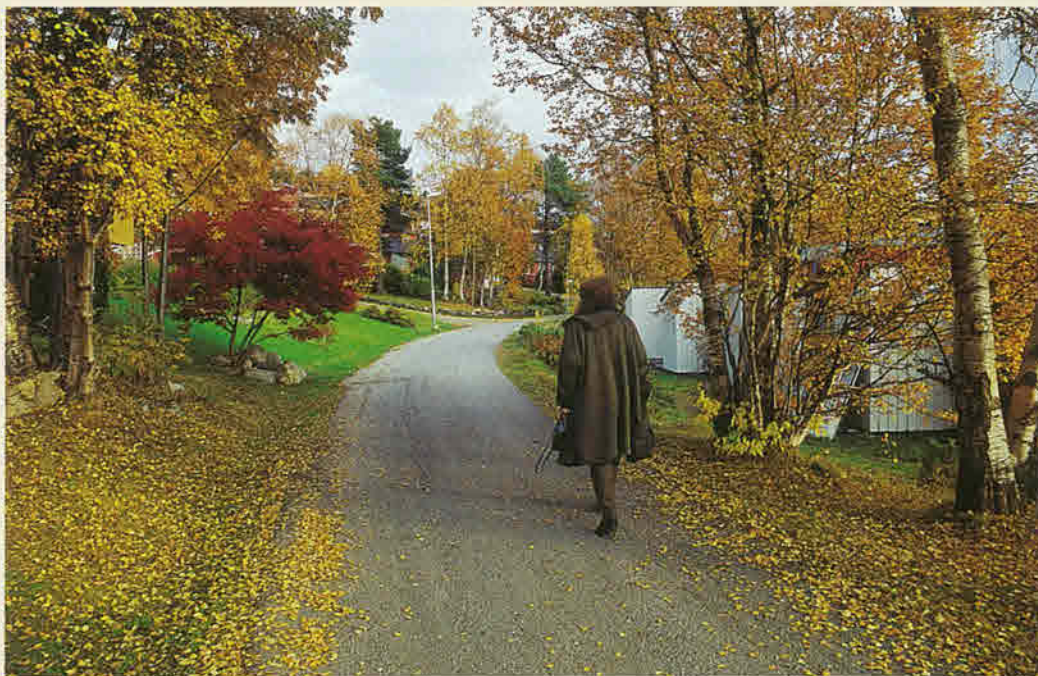
Ole Larsen Kvam, som kjøpte Mek i 1812, og kona Johanne Pedersdatter, født Ryen, hadde mange barn som utmerket seg på ulike områder. Blant dem var Ole Anton Qvam, som vegen er oppkalt etter.

Han ble født i 1834 og gikk på skole i Molde, leste så privat hos broren Peter Qvam, som drev en privatskole i Oslo, avla examen artium der og tok juridikum i 1862. Han ble så dommerfullmektig i Stjør- og Verdal, og ble overrettssakfører i 1863. Samme året kjøpte han gården Gjævrån i Egge ved Steinkjer.

Han ble engasjert i kommunepolitikk, og fra 1874 ble han stortingsmann. Qvam ble sorenskriver i Gauldal i 1885, og i 1889 lagmann i Frostating lagdømme. Fra 1894 var han amtmann i Nordre Trondhjems Amt.

Han ble så statsråd, først som justisminister, og i 1900 sjef for det nyopprettede Landbruksdepartementet. I juni 1902 ble han såkalt titulær statsminister i Stockholm (Norge var i union med Sverige til 1905). Ole Anton Qvam døde i 1905.

Fint å gå i Statsråd Qvams veg, uforstyrret av biltrafikk.

Steinskaret

SE: Elvaskaret i A–L.

Storgata

Storgata starter like vest for Alexandra hotell og går østover i en stor bue parallelt med strandlinja og ender i rundkjøringen ved Gottfred Lies plass.

Storgata var lenge byens eneste gate, og hadde egentlig ikke behov for noe navn – det var den som var gata. Så utviklet Øvre veg seg som en forbindelse mellom Moldegård og kirka, og senere utover til Bjørset og Kvam, og så alle de små tverrgatene og kråpene. Ved folketellingene helt opp til 1900 var det i Molde ingen gatenavn i bruk, husene ble angitt med sine matrikelnummer. På bykartet fra 1916 er brukt betegnelsene «Hovedgaten» og «Nedre veg», det siste helst om den østligste delen over Nedre bru og inn til bryggeriet (Moldenæs). Fra 1896 ble Nedre veg forlenget østover til Grand hotell og fikk navnet Strandgata. Øst for det som i dag er Elvsaasgården gjorde gata en sving sørover før den gikk østover igjen mot elva, den såkalte Krohg-svingen eller Owren-svingen. De som bodde lengst øst i gata var «innabyssinger», de i vestenden var «utabyssinger», og det ble brukt uttrykk som «innpå gata» og «utpå gata».

Det ser ut som om folk begynte å bruke betegnelsen «Storgata» etter 1. verdenskrig, til å begynne med kanskje litt selvironisk, det var jo ikke store gata. Men i løpet av få år var navnet innarbeidet, og på senere bykart er Storgata blitt navnet. Storgata før siste krig var ikke noen imponerende aveny. Den var på sine steder meget smal, og behovet for utvidelse av gatebredden ble påtrengende. Bystyret fikk ikke samlet seg om noen omfattende reguleringsplan på annen måte enn at gatebredden ble utvidet når hus ble revet eller brant ned. Den voksende biltrafikken fikk store problemer i de smaleste partiene, beryktet var det såkalte Aandahl-hjørnet, øst for Torget mellom

Aandahls og Schistads forretningsgårder. Men malerisk og idyllisk var det i gata, med blomsterhager der spesielt de rotekte rosebuskene ble viden berømt, og var med på å gi turistbyen Molde betegnelsen «Rosenes by». Vi nevner også at det ble drevet gårdsbruk i Molde sentrum helt til etter år 1900. På Reknes var det drift mer og mindre fram til 1916. Gårdshusene lå nord for Storgata, der Gørvellplassen er i dag.

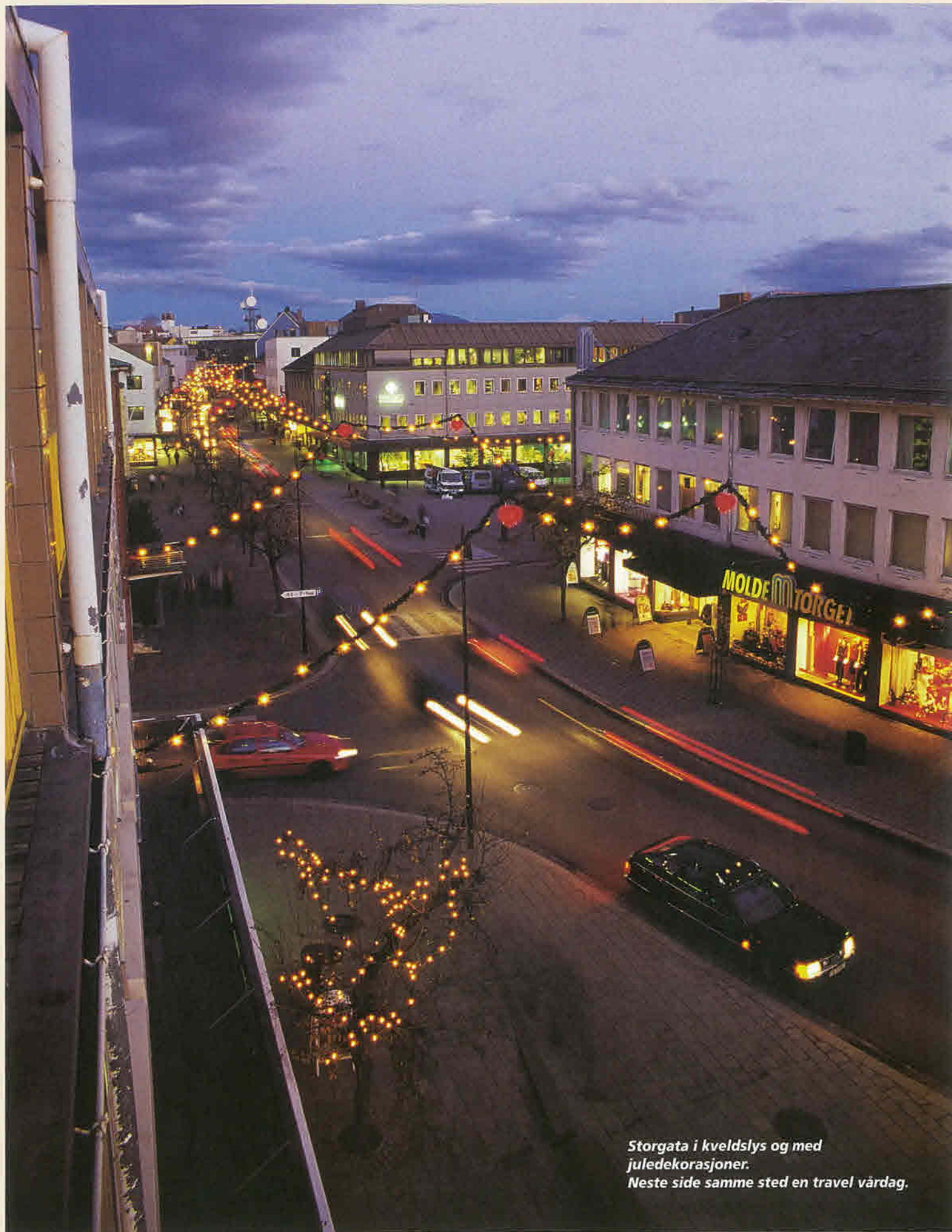
Krigshandlingene i 1940 ødela hele Molde sentrum. De husene som sto igjen i Storgata etter bombingene var Rauma saftpresseri (i dag Storgata 11) og Hofsetbygget i vest og Elvsaasgården i øst, samt bakeriene til Kneippbrødfabrikken og Outzen – og én trebygning, Helsetgården i Storgata 55. Den er senere revet og bygd opp igjen i betong. Det ble nå anledning til å foreta en nødvendig omregulering av sentrum. Drivkraften bak planleggingen av gjenreisningsarbeidet var byingeniør Sverre Dørum, som i samarbeid med professor Sverre Pedersen utarbeidet planer for et nytt Molde sentrum allerede i løpet av sommeren 1940. Imidlertid stoppet tyskerne og nazimyndighetene gjenreisningsarbeidet, og Moldes forretningsstrøk forble en brakkeby helt til nybyggingen kunne starte etter frigjøringen i 1945. Storgata ble imidlertid nyanlagt med nytt vann- og kloakksystem i løpet av 1941–1943, og fulgte noenlunde den samme traseen som før. Gatenivået ble hevet med om lag 1,7 meter for å sikre tørre kjellere til den nye bebyggelsen. Fyllmassen til dette arbeidet ble for en stor del tatt ut i området mellom Amtmann Krohgs gate og Myrabakken, det er dagens Gørvellplassen med tilhørende atkomstveger. Gatebredden ble 18 meter (innbefattet fortau), mens den på det aller smaleste hadde vært 4,5 meter tidligere. Dette ble det selvsagt stor debatt om

STEINSKARET

STORGATA

Sykkelartister ved Steinen i Storgata.

*Storgata i kveldslys og med
juledekorasjoner.
Neste side samme sted en travel vårdag.*

STORGATA

i byen. Mange syntes det var stormannsgalskap å bygge så storslagent, kunne det virkelig være nødvendig med så stor avstand mellom husrekkene i lille Molde? – Men 18 meter ble det, og vi får i ettertid være glad for at Døruns syn vant fram, slik byens utvikling viste seg å bli, både med hensyn til befolkningsveksten og den stadig økende trafikken.

På slutten av 1990-årene ble Storgata gravd opp igjen for blant annet å få på plass et nytt kloakksystem i forbindelse med det nye renseanlegget på Cap Clara. Samtidig ble kjørebredde i Storgata

kraftig innsnevret, mens fortausbredde ble større. Storgata er blitt en såkalt miljøgate, med god plass til fotgjengere og med varmekabler i fortauene. Det er meningen at gjennomgangstrafikken skal legges til alternative veger utenom Storgata. Det har vært et stortilt og vellykket opprustningsarbeid både i Storgata og tilstøtende gater, med mye bruk av naturstein til kanter og fotgjengerfelt. Det er kommet nye gatelykter, sykkelstativ og avfallsbokser, og det har vært foretatt en del nyplanting av trær langs gata.

POLYTECHNIC NORWAY CRUISES

Livlig trafikk i Storgata ved forrige hundreårsskifte. Vi ser østover mot Brekkehjørnet og Dahlhjørnet med kirka i bakgrunnen. Bildet er utlånt av Ola Gjendem.

Storlivegen

STORLIVEGEN

Storlivegen starter i Moldelivegen nord for Romsdalsmuseet og går nordover mellom Reknesbekken og Reknesbanen og vest for den gamle Sivertplassen. Den går i en bue vest for Sjølskotthaugen før den igjen går nokså rett nordover til de såkalte «S-svingan». Like ovenfor S-svingan lå den flombelyste alpinbakken Storliløypa, bygd av MOI rundt 1950. Herfra går vegen vestover langs selve Storlia, svinger så nord- og østover igjen på nordsida av haugen der Storlihytta ligger med den storslåtte utsikten over fjell og fjord.

Storlihytta ble bygd i slutten av 1890-årene av Grand Hotell, og den vel 3 mål store tomta ble utskilt fra Reknes gård i 1910. Det fortelles at keiser Wilhelm i 1901 ga en middag i Storlihytta for 40 gjester i Grand Hotells regi. Gjestene ble kjørt opp til hytta i kjerrer og karjoler. I 1913 ble hytta kjøpt av apoteker Henrik Pettersen. Senere eiere har vært Anth. B. Strande (fra 1918), losje Broderkjeden (fra 1933) og godtemplarungsdomslaget Varden (fra 1944, skjøtet dagbokført i 1952). Selskabet for Molde Byes Vel (for korthets skyld kalt Byselskapet) eide så hytta fra 1984 til 1988, da Aslaug Reset kjøpte den. Etter 1994 er det Norsk Folkehjelp som eier hytta, mens grunnen fortsatt tilhører Byselskapet. Hytta ble brukt som sommerrestaurant fra 1933 til 1943. Tyskerne tok hytta i 1944 og brukte den til krigens slutt. Etter 1946 brukte g.u.l. Varden hytta til foreningsformål og drev med servering i helgene og på spesielle dager ellers. Hytta ble modernisert i 1953, og var åpen for servering i 1953 og 1954. Aslaug Reset drev også med servering en tid, men grunnlaget for servering på Storlia var egentlig falt bort da Vardestua sto ferdig i 1958.

Vegen fortsetter oppover vest for Ola-ringarhaugen og Ola-ringarmyra, og går så vest-nordvestover i flere svinger opp til Varden, men her vil vi kalle vegen for Gamle Vardevegen. Se Vardevegen.

Storlivegen har fått navn etter Storlia, som vi regner som den store lia sør for Storlihytta og Ola-ringarhaugen. Da den gamle Vardehytta ble reist i 1868, framkom det krav om at det måtte lages en merket gang- og rideveg til Varden. Og i

Fakkeltog opp Storlivegen til Varden ved tusenårs-skiftet 1999/2000.

1889 var denne vegen opparbeidet, til glede også for de mange turistene som kom til Molde fra slutten av 1880-årene.

Det var Byselskapet som sto for dette arbeidet. Etter en kronerulling i 1920-årene gikk Byselskapet i gang med opparbeidelsen av Storlivegen/Vardevegen til bilveg. Og da den gamle Vardehytta sommeren 1931 fikk et tilbygg med kjøkken, ble materialene til dette kjørt nesten helt opp til hytta av Gunnar Hestad, som da ble den første som hadde kjørt Storlivegen og Gamle Vardevegen med bil.

Samme året, og også i årene etter, ble det kjørt bil opp Storlivegen til Varden. Det var Oskar Syltes nyanskaffede 1931-modell som fraktet brus opp til et enkelt serveringssted ved Vardehytta. Det var Arne Bergsgjerdet og Bastian Nakken som sto for disse turen, så her har flere dristige menn vært på ferde.

Vegen er i dag uegnet for biltrafikk, og er stengt for motorisert ferdsel. Men den er mye brukt som en populær turveg til Storlia, Varden og Moldemarka for øvrig. En ekstra naturopplevelse er naturstien som er anlagt i området rundt Storlivegen.

Det er fortsatt Selskabet for Molde Byes Vel som har ansvaret for vedlikeholdet av Storlivegen med tilhørende rasteplasser og hvilebenker. I tillegg til de kostnadene dette utgjør for Byselskapet, utføres det vesentligste av arbeidet på dugnad av interesserte medlemmer.

Storvikvegen

Storvikvegen starter ved Bjørsetalleen i sørenden av skoleområdet til Rauma folkehøgskole og går østover til Lillevikbekken ved Astrili.

Plassen Storvik under Bjørset lå ned mot sjøen mellom Bjørsetalleen og Parelius' eiendom Astrili. Ved folketellingen i 1865 var det Knut Larsen Svinset fra Aukra og kona Gjertrud Olsdatter fra Haukebø som bygslet plassen. Her var da tre kyr og sju sauer. Knut var bygningsmann og var med og bygde Reknes sanatorium, Amtssykehuset og andre store hus i Molde. Plassen ble senere delt mellom Knut og Gjertruds sønn, Johan Bjørset, og Ingrid Storvik.

Johan Bjørset var bygningsmann som faren. Da Johan døde, hadde kona Kari

plassen inntil 1915, da sønnene Lars og Sivert Bjørset kjøpte ut hver sin del av plassen fra Bjørset gård, Sletta og Storvik. Ingrid Storviks del gikk tilbake til gården da hun døde i 1928.

Noen av de gamle husene ligger ennå på området. At det har vært bosetting i området fra gammelt av, viser de helleristningene som vi finner i Storvika. Se nærmere om dette under omtalen av Bjørsetsletta i A-L.

Storvikbrukene har navn etter den lange vika, Storvika, mellom neset like sør for Bjørsetalleen i vest og Høstmarkberga i øst. Vika er ikke så tydelig lenger, etter at strandpartiet delvis er utfylt, og en molo er bygd på området.

Storvikvegen mot øst. Storvik ligger på sletta nedenfor husene til høyre.

Strandgata

Strandgata begynner øst for Moldeelva og går østover. Det første huset i gata er Molde politistasjon i Solemdalgården. Så følger blant annet på sørsida industri- og kontorbygget til Brunvoll AS. Ved oppgangen til Olsmedbakken og Krubba får gata en innsnevring der riksvegen tar av sørøstover og går parallelt med Strandgata forbi ferjeleiet. Strandgata fortsetter ved Apotekergården (MOBO's kontorer i dag) østover til den ved starten av Grandvegen svinger nordøstover og ender i Fannestrandvegen.

Strandgata går gjennom det området som tidligere het Østre Schultzhagen og ble anlagt like før århundreskiftet (1896). Før det gikk det veg bare inntil Molde bryggeri (Moldenæs i dag), videre inn til Grand hotell gikk det bare en sti. Vegen ble kalt Nedre veg og brua over Moldeelva Nedre bru, som den fortsatt heter. Her lå den gamle Apotekergården, som sammen med Molde bryggeri brant ned i 1916.

Bryggeriet ble bygd opp igjen på samme sted. Området sør for vegen ble kalt Bryggeritomta, der senere Molde steinhoggeri holdt til. Østenfor bryggeriet ligger nå Regimentsgården, tidligere Amtmannsgården, der blant andre Alexander Kielland bodde 1902–1906. Videre ligger de fine husene i nr. 17, 19 og 21, bygd av J. O. Hoem mellom 1905 og 1909, og så det eldste av dem, det gamle huset i nr. 23.

Grand Hotel, som lå der Grandvegen starter, ble bygd i 1885. Da var tilkomsten til hotellet via Olsmedbakken og Fannestrandvegen. For å få en lettere veg til hotellet ble så Nedre vei, senere kalt Strandgata, bygget videre østover, med en fin natursteinsforstøtning mot sjøen, som da gikk nesten inn til vegen. Den østligste delen av gata i stigningen opp mot Grand Hotel og Fannestrandvegen ble gjerne kalt Grandbakken, et navn som litt eldre moldensere bruker den dag i dag.

Det tidligere bryggeriet (Moldenæs) i Strandgata 13.

På trappa til Regimentsgården (fra venstre): Alf Svinnet, Svein Rune Johannesen, Terje Hoel, Erik Innvik, John Breivik og Ole Jakob Ytterhaug.

Strandgata sett østover ved de stilrene husene i Strandgata 19 og 21.

Strandheimvegen

Strandheimvegen går fra Julsundvegen, vest for Bjørsetalleen og gamle Kvam skole, rett nordover, krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg og ender i Glomstuvegen.

Vegen har navn etter eiendommen Strandheim. I 1916 kjøpte Johannes Bjordal fra Ørsta to plasser under Bjørset, Ellingplassen på 25 mål lengst sør mot sjøen, og Ingebriktplassen (Sunnmørs-Ingebrikt) på 30 mål ovenfor Ellingplassen. Han ga eiendommen navnet Strandheim som fikk bruksnummer 23. I 1918 og 1919 ble det kjøpt til flere eiendommer (se omtalen av Nybøvegen).

Fra Tresfjord kjøpte Johannes Bjordal et eldre hus, som sto ferdig oppsatt på Strandheim i 1917, og grunnla her Romsdal amts arbeidsskule. Fra 1919 til 1933 het skolen Møre fylkes arbeidsskule, og Møre og Romsdal heimeyrkeskole fra 1962 til skolen ble nedlagt i 1966. I dette første bygget var det klasserom i 1. etasje, familieleilighet og matsal i 2. etasje og elevhybler i 3. etasje. I 1925 ble det bygd nytt verkstedbygg, som så ble utvidet i 1929. I det gamle huset ble det nå familiebølg i 1. etasje, kjøkken og matsal i underetasjen, mens resten ble internat.

Skolen hadde tre avdelinger, én for bygnings- og redskaps-snekkere, én for møbelsnekkere og treskjærere, og én mekanisk avdeling. Svært mange av elevene satte merker etter seg i arbeids- og næringslivet både i og utenfor fylket. En del startet egne møbelfabrikker, blant annet på Sunnmøre. Gjenreisningen etter bybrannen i Molde i 1916 og etter 2.verdenskrig ble for en stor del utført av håndverkere som fikk sin grunnutdanning ved skolen.

I 1940 ble pasientene på Reknes sanatorium på kort varsel innkvartert på skolen for en tid. En kort periode holdt også Molde kommunale høgre ålmenskule til her. I 1941 okkuperte tyskerne deler av skolen og fra 1942 hele skolen, slik at det ikke var noen drift ved skolen fra 1942 til 1946.

I tillegg til skolen ble det også drevet ordinært gårdsbruk på Strandheim, og i den tiden skolen var ute av drift, levde familien av gårdsdrifta.

Bygningene på Strandheim ble revet i 1992, her er det nå boligbebyggelse. Om familien Bjordal: Se under Johannes Bjordals veg i A-L.

Møre og Romsdal heimeyrkeskule lå vest for Strandheimvegen. Der er det nå boligbebyggelse.

Stuevollvegen

Stuevollvegen går fra Glomstuvegen nordover mellom de såkalte «søsterboligene» nord for Fylkessjukehuset, bøyer av østover, krysser Nordskogvegen og går fram til Bekkvollvegen.

Vegen har navn etter Stuevolden. Her lå opprinnelig husene på Øvre Bergstykket, en plass under Bjørset gård. Det var familien Berg, med bakeri og eiendommer i Molde fra sist på 1790-tallet som bygslet plassen. Den gikk tilbake til gården og ble solgt til Birger Stuevold-Hansen i 1907. Den fikk da navnet Stuevolden. Han bygde på huset med nytt inngangsparti og en fløy vestover så det fikk det utseendet eldre moldensere vil huske som fylkesmannsboligen.

Birger Stuevold-Hansen ble født i Trondheim i 1870. Han kom til Molde i 1895 som dommerfullmektig hos sorenskriveren. Han drev eget advokatkontor 1898-1915 og ble overrettssakfører i 1908. Han var en dyktig mann, folkelig og omgjengelig og meget aktiv i byens offentlige liv, medlem

av bystyret fra 1899 og ordfører i 1903-1904. Da Alexander L. Kielland døde i 1906, ble han konstituert amtmann, og han var stortingsmann 1913-1915. Senere ble han statsråd, først for provianteringsdepartementet 1918-1919 og så for handelsdepartementet 1919-1920.

I 1916 ble Stuevolden solgt til staten. Den ble nå embetsbolig for amtmannen, fra 1919 for fylkesmannen, og fikk navnet Møretun. Bygningene var i dårlig forfatning etter krigen. Eiendommen ble overtatt av Møre og Romsdal fylke i 1958, og ny embetsbolig ble tatt i bruk i 1959 lengre vest i Glomstuvegen. Huset ble brukt av Kvam krets Vel fra 1960 og noen år framover. Det ble revet i 1974.

Området kalles fortsatt Stuevollen, etter Birger Stuevold-Hansens eiendom. Her ligger nå blant annet det som var Symra barnehjem, i dag overtatt av fylket under navnet Trastalia barne- og foreldreheim.

STUEVOLLVEGEN

Møretun slik det så ut da det var fylkesmannsbolig. Det hadde adresse Glomstuvegen 16. Foto: Carl Nordmann. Utlånt av Konrad Moe.

Sørover Stuevollvegen mot Glomstuvegen.

SVARTTRASTVEGEN

Svarttrastvegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

SYNNØVES VEG

Synnøves veg

SE: Granlia i A-L.

SØRSTIEN

Sørstien

Sørstien tar av fra parkeringsplassen ved garasjeanlegget til Mek borettslag lengst vest i Mekvegen, og er den sørligste av boligvegene i borettslaget. Den går først østover, men bøyer så av mot sør for den

igjen svinger østover og ender mot sørøst i Mekvegen, like vest for Mekelva. Som Nordstien er den stengt for gjennomkjøring med motorkjøretøy.

I den fine miljøgata Sørstien henger Connie Eikeland (til venstre) og Siw Andrea Dyb til ære for fotografen.

Sørteigen

SØRTEIGEN

Sørteigen begynner i Birkelandvegen og går parallelt med Nordteigen nordøstover, og ender ved friområdet vest for Tøndergårdsbekken.

Vi finner ikke at navnet har tilknytning

til noe steds- eller gårdsnavn i området. Vegen har nok fått navnet fordi den ligger sør for, og nært opp til, Nordteigen, er utbygd samtidig med den og med samme type hus.

Sørteigen sett mot bebyggelsen i Bergsbakken, Brattåsen og Gamlevegen.

Tanners veg

Tanners veg starter i Cecilienfrydvegen, sørøst for låven på Cecilienfryd, og går nordover 60-70 meter, der den går over i et øst-vestforløp. I øst henger den sammen med Brattlivegen med en gang- og sykkelveg, mens den i vest ender blindt mot området ved bekken fra Ola-ringarmyra (lengre sør kalt Lillevikbekken).

Vegen har fått navn etter Jean Tanner, født i Sveits i 1837. Han fikk utdannelse som sveiser og meierist og kom til Norge i 1859 til bruket Furland i Vestnes som fjøsørker og meierist hos Jacob Jervell, som drev nydyrking på Furlandsmyrene. Her anla han et ysteri, men da Jervell gikk konkurs i 1861, kom han til Lergrovik der han først forpaktet fjøset og senere hele gården, som han drev på en fremragende måte. Han var også fjøsmester på Moldegård en tid. Han giftet seg med Anne Birgitte Andersdatter fra Innholmen i Rauma.

Tanner kjøpte gården Cecilienfryd av konsul Ole Ohlsen i 1866, og flyttet dit i 1869, det året han bygde stabburet som fremdeles står på gården. Nå begynte en storhetstid for Cecilienfryd. Tanner fortsatte arbeidet med å drenere den store myra sør for gårdshusene som andre hadde startet opp før. Gården ble et mønsterbruk, og han

vant mange premier for produktene sine både i og utenfor distriktet. Han var en ansett mann, og mye brukt som sakkyndig i jordbruk og krøtterstell, og var fast dommer ved kvegutstillinger.

«Torgdagen» i Molde ble en egen institusjon med Tanner som bestyrer. Først ble dagen arrangert en gang i måneden, senere ble det utvidet til to eller flere torgdager i uka. Dette var et populært tiltak både hos bønder og byfolk.

Tanner var medlem av Romsdals Amts Landhusholdningsselskab og medlem av styret i 1883–1889 og 1892–1898. Han ble tildelt selskapets sølvmedalje med diplom i 1908 «for fortjenstfuld virksomhed på landbrugets område og i selskabets tjeneste».

Han var i en årrekke med i Bolsøy herredstyre, en tid også i skolestyret. Han var med og stiftet «Ynglingeforeningen», senere var han også med i Romsdøl ungdomssamlag.

I 1908 solgte Tanner gården til Ola Fladmark (se Ola Fladmarks veg) og ekteparet Tanner flyttet så inn til byen. Her drev han et agentur med landbruksmaskiner og redskaper, hadde en frøhandel og solgte frukttrær og bærbusker. Jean Tanner døde i Molde i 1914, 77 år gammel.

Lengst øst i Tanners veg.
Cecilienfryd gård bak husrekka til venstre.

Tellusvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

Thiisløypa

Thiisløypa går fra toppen av Fagerlivegen nord-nordøstover og ender opp mot utmarka som en sti, eller løype, nordover på vestsida av Moldeelva.

Vegnnavnet har tilknytning til Thiisplassen som en gang var en husmannsplass under Moldegård.

Det er lite å finne i skriftlige kilder om plassen, men ved hjelp av det arkivarbeidet som er utført ved Romsdalsmuseet og av folk som har bodd på plassen de siste 60-70 årene, har vi fått et noenlunde bilde av plassens historie. Her var opprinnelig to plasser, og vi finner Knut Johnsen Wold fra 1832 og John Kolstad fra 1848, som bygslere.

Hans Thiis Møller, født 1846, som var sønn av Hans Thiis Møller (II) på Moldegård, overtok begge plassene, mens hans bror Ulrich overtok Moldegård. Fra nå av ble plassen kalt Thiisplassen. Hans og kona Marit må ha hatt en rimelig stor plass med marker helt ned til Langmyrvegen.

Det ser ut til at jorda gikk tilbake til gården i 1912. «Gamle Thiis» døde i 1917, mens kona Marit fortsatte å bo på plassen til hun døde i 1922.

Det bodde flere familier på plassen fram til 1939, da Olai Hoel kjøpte huset med tilhørende tomt. Huset ble påbygd, blant annet ble taket løftet så det ble flere rom på loftet, og det ble gravd ut kjeller under huset.

En periode på 1930-tallet brukte Moldegård fjøset på plassen til en del av buskapen sin, og helt opp til 1950-årene hadde Moldegård både eng og potetåker på det tidligere plassområdet.

I dag er det Ernst og Bjørg Hvalstad som eier huset med tilhørende tomt. De har bygd på inngangspartiet mot nord. Hvalstad er nå pensjonist, men i sitt yrke som gartner brukte han tomtearealet til sitt staudegartneri. Dette huset har nå adresse Fagerlivegen 47.

Fra øverst i Thiisløypa ser vi urolige skyformasjoner over Vestnesfjella.

I dag er den vegstumpen som kalles Thiisløypa bare en del av ferdselsvegen oppover hele Fagerlia forbi Thiisplassen og Sveumsplassen og videre til skogs som tømmerløype, og som har gitt opphavet til vegnavnet. Fortsatt brukes også navnet på den ski- og turløypa som følger den gamle tømmerløypa opp mot Damefallet, sti- og løypekrysset i Vardevegen.

Bjørg og Ernst Hvalstad i hagen på Thiisplassen.

TELLUSVEGEN

THIISLØYPA

Tinthamran

Tinthamran er en kort boliggate som tar av fra krysset mellom Pebakken og Røysan, og går vestover der den ender blindt mot husklyngen mellom Bergvegen og Lillevikvegen.

Vegen er oppkalt etter de berghamrene som lå nord for Julsundvegen ved Reknessenteret og gikk under navnet Tinthamran. Vegen går oppå disse hamrene. Mye av hamrene her ble skutt ut da Reknesmoloen ble anlagt på 1930-tallet, og enda mer senere, da Reknessenteret ble bygd.

Etter byutvidelsen i 1952 ble området innlemmet i Molde, og det ble satt i gang boligbygging i dette området. Det fortelles at det var rådmann Harald Svendsen som foreslo navnet Tinthamran på den nye vegen. Han kjente området fra sine guttedager, det var en mye benyttet leikeplass. Han mener det var en mann ved navn Tint som eide området, og som slik har gitt opphavet til vegnavnet Tinthamran. Vi har ikke funnet noe skriftlig belegg for dette, men et gammelt stedsnavn er i alle fall tatt vare på med dette vegnavnet.

Rolig bomiljø i Tinthamran.

Tiurvegen

SE: Fasanvegen i A-L.

Tollbugata

Tollbugata går fra Storgata ned til Storkaia mellom Tollbua og Molde brygge (det som tidligere var Kjølelageret).

Vegen har navn etter Tollbua som ligger opp mot Storgata med adresse Storgata 4.

Begrepet «toll» er gammelt og skriver seg helt tilbake til oldtida. Det har hatt noe ulikt innhold opp gjennom tidene, men har alltid betydd avgift i en eller annen form. I dag forbinder vi ordet med avgift til Staten på import- og eksport-varer.

Tollvesenets start i vårt distrikt er noe uklart. En regner med at det tidlig på 1600-tallet var tollsted i Romsdal, blant annet på Vestnes, og at det ble lagt til Molde fra begynnelsen av 1700-årene. Et tollsted var særdeles viktig for Molde som jo vokste fram som handelssted basert på trelast, senere også med utførsel av fisk. Handelen førte til at Molde først ble ladested i 1614 og senere fikk fulle kjøpstadrettigheter som by i 1742. Tollstedet ble forresten lagt ned i 1660, men gjenopprettet i 1667.

Det ser ut til at tollbua fra 1740-årene holdt til i matrikkel nr. 14 b, men at Staten først kjøpte bygningen der i 1877. Den lå noe øst for Hofsetbygget, innenfor den østlige enden av Storkaia. I dag ser en ennå rester av den fine gråsteinsmuren i denne «huken» i ly av Storkaia. Muren er påbygd med et betongrekkverk, men en kan ennå se fundamentene til steintrappa, der også fløttmennene hadde sin landingsplass.

Denne tollbua ble ødelagt ved krigshandlingene i 1940. I tillegg til restene av muren og trappa, er det i dag bare flaggstanga som eksisterer av den gamle tollbua. Den er tatt vare på og befinner seg på Romsdalsmuseet. Etter krigen holdt tollvesenet til i provisorier, med kontor i Haukebøhuset ved Friervegen og ekspedisjon i ei brakke i kaibakken.

Dagens tollbu ligger altså i krysset Storgata/Tollbugata. Staten kjøpte tomten av kommunen i 1950 og bygningen sto ferdig i 1954. Det er en tre etasjes bygning i betong, forblendet med edelpuss. Den høyeste delen ligger opp mot Storgata og den lavere pakkhusfløyen sørover langs Tollbugata. De nedre etasjene inneholder pakkhus, ekspedisjon og tollstedsjefens kontor, mens det i toppetasjen er en leilighet, beregnet på tollstedsjefen. I dag er det Statsbyggs vaktmester for Molde som bor der.

Tollbua er et stilrent hus med fine proporsjoner, tegnet av arkitekt Knut Bugge. Det er etter vår mening blant de fineste og arkitektonisk sett mest vellykkede bygningene som ble reist i Molde sentrum etter krigen, der den på en fin måte flankerer vestsida av Alexandraparken.

Tollbua avgrenser Alexandraparken mot vest.

Tollbugata med Tollbua til venstre og Molde brygge på høyre side. I bakgrunnen ser vi Havnevesenets bygg nede på Storkaia.

Tollevegen

SE: Bjørkevegen i A-L.

Torbjørns veg

SE: Granlia i A-L.

TOLLBUGATA

TOLLEVEGEN

TORBJØRNS VEG

Torget

Torget er byens sentrale åpne plass innerst i Moldebukta mellom sjøen og Storgata.

Det har fra gammelt av vært et naturlig sentrum og samlingssted for byens befolkning og tilreisende, beliggende midt i byen og med umiddelbar kontakt med sjø og kaianlegg.

Torget var ikke så stort før siste krig som det er nå. Det var smalere, sjøen gikk lengre inn, og midt på Torget sto Havnevesenets bygg. Rett sør for dette bygget lå et skur helt ned mot sjøen. På begge sider av skuret gikk det ut piler, der det var livlig trafikk av lokale rutebåter, frakteskuter og fiskeskøyter. På vestsida lå Torgpiren, eller Torgkaia. Vest for den lå det lave, åpne skuret som fiskehandlerne brukte til omsetning av varene sine. Like nord for skuret lå et lite bevertningssted, Kaffehuset. Piren på østsida stakk litt lengre

ut i sjøen enn Torgkaia. Det var Eidekaia med den store Eidebrygga like inntil østkanten av kaia. Denne brygga brant for øvrig ned i mars 1940. Mellom Kaffehuset og Petterssons bygg opp mot Storgata var det holdeplass for en del av de mange bussrutene som etter hvert overtok det meste av trafikken til og fra byen.

Torget var et salgstorg. Mange av de gamle bildene fra før krigen viser en livlig torghandel, der produsenter fra fjern og nær møttes for å omsette varene sine.

Bildet av området er et annet i dag. Torget er bredere mellom husene som flankerer plassen, og avstanden mellom sjøen og Storgata er større på grunn av omfattende utfyllinger mot sjøen.

Like etter at krigshandlingene var over i 1940, gikk teknisk etat, med byingeniør Sverre Dørum i spissen, i gang med planene

Knut Bryn forsøker å overliste Rolf Myhre i det edle sjakkspillet. Det endte med remis.

Torghandel lengst nord på Torget en gang i 1950-årene.

Myrabakken i bakgrunnen.

Ringbussen hadde oppstillingsplass i Storgata ved Torget da de startet opp i 1953.

Utgitt av Normanns Kunstforlag AS, Oslo. Utlånt av Ola Gjendem.

for nyregulering og gjenreisning av byens sentrum. I samarbeid med professor Sverre Pedersen ble det utarbeidet planer allerede sommeren 1940. Noe av tanken bak planen var å skape lys og luft i bebyggelsen og utsikt mot fjorden og fjellene i sør.

I torgområdet er denne ideen gjennomført på en god måte. Pedersen så vel for seg en enda større plass, bare delt av Storgata i et nedre og et monumentalt øvre torg. Det øvre torget ble imidlertid ikke utformet slik. Se nærmere om dette under Rådhusplassen.

Tyskerne la hindringer i veien for gjenreisningen, som ikke kom i gang før etter krigen. På Torget ble det brakkebebyggelse som ellers i sentrum. Ellers fikk kommunen i 1943/44 opparbeidet nedre torg i en bredde av 45 meter og med en heving på 1,7 meter over det tidligere nivået, den samme hevingen som Storgata fikk. Det ble lagt nye vannledninger og ny hovedkloakk. Opparbeidelsen av torget ble så fullført etter hvert som bebyggelsen rundt kom på plass i løpet av 1940- og 1950-årene, men det var lenge brakker i området. Kanskje noen husker Fiskehallen og Strandkafeen?

Torget ble planlagt til fortsatt å skulle være et salgstorg, og vi kan også i dag glede oss over livlig handel av ulike slag på Torget. Torgområdet anløpes fortsatt av båter i rutefart, nemlig hurtigbåtene til Vestnes/Vikebukta og til Nordøyane/Ålesund.

Her er også utgangspunktet for overfarten til Hjertøya i sommermånedene.

Til byjubileet i 1992 gjennomgikk Torget en fornyelsesprosess, blant annet med økonomisk støtte fra Selskapet for Molde Byes Vel. Biltrafikk og parkeringsmuligheter ble begrenset. Fra Storgata kan en nå bare kjøre inn i den vestligste delen, og det er ingen utkjøring til Storgata. Plassen er belagt med heller og brøstein, det er blitt ny belysning og det er plantet trær på begge sider ned mot sjøen. Den store flaten er brutt ved at nedre del av Torget ligger noen trinn lavere enn den øvre. Opp mot Storgata er det satt opp benker til hvile og atspredelse, og nederst på Torget er det satt opp bord og benker for kiosk-kundene. I vestre delen mot sjøen har vi fått sommerrestauranten «Dockside». På den andre siden, utenfor postkontoret, er det kommet opp en fin bronseskulptur, gitt som gave til byjubileet i 1992 av 25 enkeltpersoner bosatt i og utenfor byen. Det er Nina Due som har laget denne flotte «Jazzguten» med sin saksofon.

For å gjøre Torget enda mer miljø- og brukervennlig, kunne vi tenke oss å skifte ut kiosken nederst på plassen med noe som er mer i stil med bebyggelsen for øvrig. Etter vår mening står den som et fremmedelement i en ellers vellykket fornyelse av vårt felles sentrale samlingssted i byen.

Underlig julestemning nederst på Torget i desember 2000, med juledekorasjoner sammen med roser i full blomst.

TORG GRENSEN
EST. 1992

SERVING

Torleifvegen

Torleifvegen starter ved Kvernvegen der denne bøyer av vestover. Vegene går først nordover, men ved leikeplassen i «Torleifen» bøyer den av østover og ender i Birkelandvegen der denne kommer opp fra Frænavegen.

Navnet skriver seg fra «Torleifbakken» eller bare «Torleifen». Det er et friområde som nederst har en opparbeidet ball- og leikeplass. Området strekker seg oppover nord for Rosenlund, familien Sørensens perle av en eiendom, og videre opp i marka vest for Hauglegda. Her har det vært skibakker for den oppvoksende slekt på Fuglset i lange tider.

Sverre Bolsønes forteller at det var stor aktivitet på Bolsønes verft under 1. verdenskrig og at mange familier kom flyttende hit. En av dem var familien Gundersen fra Telemark. Sønnen Torleif var den beste skihopperen på Fuglset, han hoppet alltid lengst, og bakken fikk navn etter ham.

Den kjente idrettslederen, Erik D. Fuglset, drev instruksjon i slalåm i Torleifen allerede før siste krig, og har en del av æren for at det vokste opp så mange dyktige alpinister akkurat her i Fuglsetområdet.

Her foregikk også det såkalte Holarennet, det begynte i 1941 og var en årlig begivenhet til ut på 1970-tallet. Det var et lokalt arrangement for Fuglset-beboerne, med langrenn, hopp, og storlålåm med start oppe bak Hauglegda, ned gjennom Høla og ned til selve Torleifbakken.

Fra 1962 har det vært Fuglset Vel som har hatt ansvaret for friområdet Torleifen, med rydding, drenering og stell og vedlikehold av leikeplassen og flomlysanlegget. Som en slags fortsettelse av Holarennet arrangeres det nå årlig en skileikedag for barn i Torleifen.

Torleifvegen sett fra krysset med Birkelandvegen.

Tostenbakken

TOSTENBAKKEN

Tostenbakken tar av fra Enenvegen øst for Haukebø og Rødseths bilforretning (og REMA 1000-butikken) og svinger vestover på nordsida av forretningsbygget. Den ender med gangveg over til Fuglsetvegen og Rypevegen og er atkomstveg for de boligene som er bygd lengst sør på Fuglsetmarka.

Det har vært flere brukere på Fuglset hovedgård med Tosten-navnet. I 1793 het oppsitteren Torsten Larsson. Den neste er hans sønnesønn Torsten Larsen Fuglseth, 1794–1888, og deretter hans dattersønn igjen, Torsten N. Fuglseth. Det er etter den sist nevnte Torsten, til daglig kalt Tosten, at ve-gen har fått navn.

Torsten N. Fuglseth var født i 1865. Han reiste til Amerika som 26-åring og var der i 12 år. I 1903 kom han hjem og overtok gården. Samme året giftet han seg med Berit Bjørnsen, som imidlertid døde allerede året etter i barselseng sammen med barnet. Torsten var en dyktig gårdbruker som fortsatte tidligere eieres arbeid med nydyrking, og drev gården fram til et mønsterbruk.

I det offentlige liv var han meget aktiv. I årevis var han med i Bolsøy herredstyre, i skolestyret og i fattigvesenet. Han var utskiftingsmann, og satt i styret for Bolsøy sparebank, i Gjestestovas styre og hadde ellers mange verv i ulike sammenhenger.

Han var en omgjengelig og vennlig mann, og navnet hans er ennå knyttet til flere steder på eiendommen.

«Tostenplassen» er en idrettsplass ovenfor Langmyrvegen sør for det som var Granlia videregående skole, nå Romsdal videregående skole.

«Tostenfjøsen» var sommerfjøset på gården. Tuftene finner vi ennå vest for Fuglsetbekken opp mot dagens Olav Oksviks veg. Beboerne i rekkehusene lengst øst i Skogvegen og i Østbovegen danner et sameie når det gjelder friområde og veger. Friområdet er blitt kalt «Tostenskogen». Og nå er altså den nyeste ve-gen i Fuglsetområdet, Tostenbakken, oppkalt etter Torsten N. Fuglseth, som døde i desember 1948, 83 år gammel.

Den nyanlagte Tostenbakken opp mot de nye boligene på Fuglsetmarka.

Tranebærvegen

SE: Nordbyens vegnett under Høgnakken/Hjellmyrnakken.

Trastalia

Trastalia, den øvre boligkata på Cecilienfryd sett vestover.

Trastalia er navnet på den nordligste vegen i det nye boligfeltet på Cecilienfryd. Den går øst-vest parallelt med Tanners veg nedenfor.

Navnet har vegen etter Trastalia, som det er litt vanskelig å angi grensene for. Men vi er nokså sikre når vi sier det er området ved Moldelivegen fra Cecilienfryds grense i vest og østover et lite stykke forbi Bekkevoll ungdomsskole, og nordover til grensa mot eiendommen Brattli, som ligger ved foten av Brattlia. Trastalia har i manges bevissthet blitt et slags bydelsnavn, selv om det ikke var så mange hus her opprinnelig. Vi har inntrykk av at det har vært et lite miljø der beboerne har hatt et nært og godt sosialt samvær seg i mellom.

Vi forbinder også navnet med Trastalikoret, ei sanggruppe som gledet mange med sine opptredener sist på 1930-tallet og under krigen. Vi kjenner også Trastalia som ett av kjerneområdene for Sportsklubben Træff.

Trastali-navnet er ellers blitt knyttet til den institusjonen som ligger i en av blokkene på Stuevollen, like sør for Trastalia, og som tidligere var Symra barnehjem. Hjemmet heter nå Trastalia barne- og familieheim. Dette hjemmet ligger altså på Stuevollen og vegen Trastalia på Cecilienfryd, begge et stykke fra den egentlige Trastalia. Men det er bra at et gammelt tradisjonelt navn som dette blir tatt vare på.

Tyttebærsvingen

SE: Nordbyens vegnett under Høgnakken/Hjellmyrnakken.

TYTTEBÆRSVINGEN

Tømmervegen

TØMMERVEGEN

Tømmervegen starter lengst øst i Aukravegen, om lag 25 meter nord for Moldelivegen. Den går nordover og nordøstover bratt opp til Sollivegen.

Denne korte vegbiten er resten av en gammel tømmerveg eller -løype. På gamle kart er navnet Tømmervegen brukt også på den delen av Kirkebakken som lå nord for Øvre veg. Vegen/løypa var brukt av Reknes gård til å frakte tømmer ned til byen. Den fortsatte oppover langs den traseen som i dag bærer navnet Tømmervegen, videre

oppover Høghaugen og langs turvegen som går opp bak den østlige delen av Hatleliblokka opp til Nonsmyra. Eldre moldensere har sikkert brukt denne tømmerløypa til og fra Nonsmyra og marka videre nordover.

Tømmervegen er et navn som kan lære oss litt kulturhistorie, om utnyttelsen av ressursene i skogen og den trelasthandelen som var så viktig for utviklingen av Molde som ladested og by.

Tømmervegen har alltid vært en fin akebakke.

Tøndervegen

TØNDERVEGEN

Det over 200 år gamle fredede våningshuset på Tøndergård.

Tøndervegen har utgangspunkt i Naustvegen, som går nordover fra Fannestrandvegen ved vestre del av småbåthavna. Veggen går østover parallelt med Fannestrandvegen til Retirovegen. Veggen ble opparbeidet på 1950-tallet da de første husene langs veggen ble reist.

Veggen har navn etter Peder Thønder og Tøndergård. Gården ble grunnlagt på parseller fra Øverland og Berg og het opprinnelig Nerland (se også om Nerlandsvegen). Peder Thønder er nevnt i skattemanntallet 1609 som en av seks husmenn i Molde, sageier, trelasthandler og en aktiv og sterk personlighet. Han bygslet det bruket som da bar navnet Nerland, men allerede i 1611 er gården kalt Tøndergård. Det var senere flere med navnet Tønder på gården, Hans fra 1633 og Arne fra 1657. Familienavnet Nerland forsvant fra området etter 1620.

Futen, Ole Alsing, sto som eier av gården i 1763, mens prost Abraham Meyer var eier etter 1765.

Hospitalsforstander ved Reknes spedalsk hospital, Henrik Øwre, overtok så eiendommen i 1787. Han bygde det nåværende hovedhuset ca. 1790, en nøktern empirebygning i trøndersk stil med

Vestover Tøndervegen.

stående panel. Den fine, tilnærmet symmetriske, fasaden mot sør har et utsøkt inngangsparti med avrundet toppstykke og imiterte steinsøyler på sidene. Dørpanelet i fiskebeinsmønster er det originale. Innvendig er barokke dørprofiler bevart, likeledes dørblad med fyllinger og bredt listverk med såkalt karnisprofil.

Etter Henrik Øwre overtok Andreas Blom Øwre gården fra 1816, han var også hospitalsforstander. Vi nevner nå eierne Michael Widt Ursin (fra 1844), Anthon Bang (fra 1854, se Anthon Bangs veg), Peder Andreas Hansen (fra 1859), Andreas Øverås (fra 1866), S. N. Svendsen og N. M. Haugen (fra 1873).

I 1885 kjøpte Christian Johnsen (d.e.) Tøndergård. Deretter gikk gården over fra Christian og Jensine Wilhelmine (født Øwre) Johnsens bo til døtrene Karen, Johanne og Hilmara i 1915. Eiendommen er fortsatt i familien Johnsens eie. Alle tomtene på Tøndergårdsområdet er festetomter, også tomta som det gamle våningshuset står på. Da boligbyggingen tok til på 1950-tallet, ble låven tatt ned og flyttet til Kleive. Foruten hovedhuset står det nå på tomta et stabbur av usikker alder, og en garasje bygd opp av materialer som skriver seg fra tømmeret i prestens tiendebu på Veøya.

Huset, som ble fredet i 1923, ble i 1957 kjøpt av Sven Sømme, som foretok en oppgradering og oppussing av huset. Hans enke, Mary Primrose Sømme, solgte så til Anne Marie og Otto R. Grüner i 1962, mens deres sønn og svigerdatter, Herluf Grüner og Hilde Knutsen Grüner, ble eiere i 1994. I nøye samarbeid med fylkets bygningskonservator foregår det fortsatt restaurering og oppussing av det verdifulle huset, der en er nøye med valg av materialer, blant annet ved å bruke linoljemaling.

Det er ikke mye som er igjen av gårdsbruket Tøndergård. Den fine alleen fra Fannestrandvegen er borte og låvebygningen er flyttet. Men det fredete stilrene og vakre huset er der fortsatt, i dag med den prosaiske adressen Tøndervegen 1.

Tårngata

TÅRNGATA

Tårngata går nordover fra Storgata mellom Sparebanken og Aandahl-gården. Den siste delen er trappene opp forbi kirketårnet til platået ved rådhuset og inngangen til domkirka.

Atkomsten fra Storgata opp til kirka heter altså i dag Tårngata, naturlig nok, ettersom den passerer det frittstående klokketårnet til Molde domkirke. Denne vegen het før krigen Gamle Kirkebakken.

Den gikk svingete, smal og bratt oppover, vest for kirka, til skillet Øvre veg/Parkvegen. Den gamle vegen virket brattere fordi Storgata lå bortimot 2 meter lavere enn i dag, og trappene med sine avsatser tar bort noe av følelsen for høydeforskjellen. Gamle Kirkebakken var lite egnet til biltrafikk, så det ble anlagt en ny veg, Nye Kirkebakken, øst for kirka. Den endte i Øvre veg mellom kirka og den gamle Rådstua i Øvre veg 1.

Der gamle Kirkebakken lå, finner vi nå Tårngata som har navn etter det frittliggende klokketårnet til Molde domkirke.

UGLEVEGEN

Uglevegen

SE: Nordbyens vegnett under Råkhaugen.

ULVESTIEN

Ulvestien

SE: Nordbyens vegnett under Gjerdhaugen.

Vardevegen

VARDEVEGEN

Vardevegen er bilvegen til Varden. Det er sikkert delte meninger om hvor den starter, men vi regner med at den begynner i Øvre veg ved den gamle brannstasjonen, der den følger Fabrikkvegen nordover. Fabrikkvegen gikk forresten under navnet Vardevegen en tid. Den går så videre langs den vegen som i dag heter Fjellbruvegen, og regner vi med at Fjellbruvegen går til Fjellbrua, vil så vegen herfra vestover mot Varden utgjøre slutten av Vardevegen. Biltrafikken til Varden følger i dag Mikkellivegen fra Langmyrvegen til toppen av «Marta-Sørenbakken» i Fjellbruvegen.

Det viste seg snart at vegen til Varden over Storlia var uegnet for biltrafikk, og det ble satt i gang arbeid for å få laget en ny veg. Økonomien i 1930-årene var heller dårlig, og først etter at private bidrag, krone-rolling og til slutt også kommunal støtte gjorde det mulig, ble arbeidet satt i gang våren 1934. Alle midlene som kom inn, ble brukt til å sysselsette arbeidsledige i Molde og Bolsøy, og 10. juli 1935 ble vegen åpnet.

Vegen fulgte den traseen som var brukt ved anlegget av Fjellbrudammen i 1909. Videre vestover gikk det en kjerreveg som tok av sørvestover mot Storlia ved Ola-ringar-tjønnna. Ola-ringar-tjønnna, -myra og -haugen har fått navn etter Ola, som var ringer og graver ved Molde kirke, og som druknet seg i tjønnna. Den nye vegen ble nå lagt direkte vestover til Varden fra dette krysset ved tjønnna, til dels med store skjæringer i fjellskråningen. Den første tida ble det avkrevd bompenger. Avgiften var: « – 50 øre pr. person, dog mindst kr. 2,00 pr. bil – ».

Vegen ble snart meget populær, og har nok betydd mye for turisttrafikken til Molde. Her er en enestående utsikt til panoramaet i øst og sør, men også til øyene og havet utenfor i vest. Denne beliggenheten forklarer også hvorfor vi akkurat her har en varde, eller en vete, der en på et høytliggende sted i ufredstider kunne observere eventuelle fiender på veg. Da kunne en få tent bål på varden som signal til folk innover i fjordene eller ut til øybefolkningen.

Den gamle Vardehytta ved fløystanga har hatt stor betydning for Varden som turmål. Den kom opp i 1868 og ble gitt gratis til Selskabet for Molde Byes Vel, som fortsatt

eier den. Ved mange av de utfluktene som ble arrangert til Varden i årene etter, ble denne hytta brukt som samlingssted. Byselskapet eier også fløystanga med værpila, og har vedlikeholdsansvaret for sine eiendommer, mens selve Vardevegen er kommunens ansvar.

Da tilstrømningen av gjester til Varden økte etter åpningen i 1935, ble det reist krav om et serveringssted. Oskar Sylte mineralvannfabrikk satte opp en liten paviljong sørvest for den gamle Vardehytta, der det ble servert enkle leskedrikker på godværsdager ved hjelp av betjeningen på Storlihytta. Ønsket om et permanent severingssted, en kafe, ble påtrengende, men først en god stund etter krigen ble den saken løst. Det var Molde Rotaryklubb som tok initiativet til å få reist en kafe. Det ble dannet et folkeaksjeselskap der interesserte kunne kjøpe aksjer à kr. 25. Interessen var stor, både blant privatpersoner og næringslivets organisasjoner. Rolf Møller, som grunneier, stilte tomt til disposisjon, og arkitekt Knut Bugge tegnet Vardestua, som sto ferdig og ble åpnet 15. mai 1958, og lå ved skrenten vest for den gamle Vardehytta. Denne kafeen brant ned i 1987, mens dagens Vardestua sto ferdig til sesongen 1989. Det er ikke tvil om at Vardestua med servering har bidratt til å opprettholde og aller helst øke trafikken langs Vardevegen til Varden.

Vardevegen ved bommen like ved parkeringsplassen og samløpet med Mikkellivegen.

*Forrige side:
Den gamle Vardehytta har sin egen historie. Den ble bygd av ei gruppe håndverkere på Hytteneset ved Langvatnet i 1856. De syntes imidlertid at det var for langt å gå dit, de rev hytta ned igjen, fraktet den med kjelke på skaresnøen og satte den opp på nåværende plass i 1868. Legg merke til damenes turantrekk med hatter og lange skjørt, og mannen med den solide stokken og tversoversløyfe.
Foto: Kirkhorn.
Bildet er utlånt av Ola Gjendem.*

Vassfaret

SE: Nordbyens vegnett under Høgnakken/Hjellmyrnakken.

Vejlevegen

Vejlevegen starter i krysset Vonheimvegen/ Mikkelvegen og går østover til Menighetspleiens barnehage, der den svinger nordover på vestsida av Langmyra skole og ender i Langmyrvegen.

Vegen har navn etter Vejle, Moldes vennskapsby i Danmark.

Vejle er en gammel by. Den fikk byprivilegier i 1327, og er vokst fram ved et vadested over Vejle Å, eller Sønderåen, like før utløpet i Vejlefjorden. Byen utviklet seg til et viktig handelssentrum, og er etter hvert også blitt en viktig industriby.

Foredling av landbruksprodukter står sentralt, likeså tekstilindustrien.

Byen har om lag 50.000 innbyggere og

ligger vakkert til på Jyllands østkyst litt nord for Lillebæltsbroen over til Fyn. Landskapet er småkupert og frodig, med store områder kledt med bøskeskog. Her er fine utfartsmuligheter ut langs Vejlefjorden, for eksempel til Munkebjerg, og til den fredete Grejsdalen like nord for byen. Vejle er et turistsenter med stor hotellkapasitet og med kort veg til kjente turiststeder som Grejsdalen, Munkebjerg, Jellinge med runesteinene, Legoland i Billund og Løveparken i Givskud.

Vejle er også administrasjonsby for Vejle amt.

«Den hvide Mølle» på høyden sør for sentrum er Vejles kjente landemerke.

Vestover Vejlevegen med to sjarmerende kaninpassere, Mari Astrid Tautra (til venstre) og Marianne Simonsen.

Vektergata

VEKTERGATA

Vektergata starter i Kirkebakken, like vest for trappene opp til Rådhusstaket, og går vestover opp til Sandvegen.

Før byens sentrum ble ødelagt under krigshandlingene i 1940, var det også ei Vektergata i Molde. Den startet omtrent midt i området for dagens gate, nord for Hestetorget, og gikk østover i det området som i dag opptas av Molde Rådhus, og endte i Gamle Kirkebakken (dagens Tårngata). Vegen har hatt flere navn tidligere. Den vestligste delen ble kalt Gjenstadkråpet etter Jørgen og Randi Gjenstad som bodde i det vestligste huset og hadde sin fargehandel der. I en periode ble så vegen kalt Mellomgata, før den endte opp med navnet Vektergata.

I Gjenstads nabohus mot øst holdt skomaker Johs. Jacobsen til. Han hadde et lite tilbygg til huset sitt, det leide han ut til politiet som byens fyllarrest.

Det neste huset mot øst var matrikel-

nummer 215. Der bodde Hans Lilleskotte. Han hadde flere og ulike erverv. Han var steinarbeider og murer, og var blant annet ansvarlig for grunnmuren til det nye kirkebygget som sto ferdig i 1887.

I denne sammenhengen er det mest interessant at han var byens vekter. Dette var en meget viktig stilling i det gamle bysamfunnet. Han var byens nattevakt, tente og slokte gatelys, rapporterte om klokkeslett og vær og vind, han var ordensvern og skulle varsle brann når det oppsto nattestid.

Vekterens verge og verdighetstegn var lykta og den såkalte «morgenstjernen», en lang stav med et hode forsynt med pigger.

Vekterstillingen ble lagt ned da byen fikk fast brannvern fra 1. januar 1898. En av brannkonstablene som ble ansatt da var den 53 år gamle Hans Lilleskotte, som slik ble byens siste vekter. Og han bodde altså i Vektergata.

Vektergata mot trappene opp til Rådhusstaket og Molde domkirke.

Venusvegen

SE: «Jupitervegen og andre veger i Melkevegssystemet» i A-L.

Verftsgata

Fra Birger Hatlebakks veg ser vi østover det travle handels-senteret på det tidligere verftsområdet.

Verftsgata går fra Birger Hatlebakks veg øst for Glamoxområdet. Den ender øst for Moldehallen, men er farbar inn på det opprinnelige området for Bolsønes verft og nordover igjen til lyskrysset på Fuglset.

Verftsgata har navn etter Bolsønes Verft. Nils K. Bolsønes startet i 1892 et båtbyggeri på Bolsøneset lengst øst på Bolsøya. Da havneforholdene der var dårlige og kommunikasjon med utenverdenen vanskelig, flyttet han verftet til Fuglsetneset i 1905. Det lå nært byen og lå i ly for været bak Naustholmen, eller Fuglsetholmen. Området ut til holmen ble etter hvert utfylt. Den lå der den sørligste delen av verkstedbygget ligger i dag.

Nils K. Bolsønes Skipsbyggeri skiftet navn en del ganger. Fra 1915 ble bedriften aksjeselskap og het Bolsønes Skipsbyggeri og Mek. Verksted A/S, med blant annet Nils K. Bolsønes' sønner som aksjeeiere.

I 1925 overtok Bernhard Grønningsæter bedriften, men Nils Bolsønes' sønner Olav, Sivert, Ole og Knut fortsatte i bedriften, som nå fikk navnet Bolsønes Verft.

Verftet vokste i omfang og betydning. På det meste var det her tre slipper/beddinger. Den siste og største lå like øst

for den store platehallen, som nå er ombygd til den innholdsrike Moldehallen.

I 1950-årene gikk Bernhard Grønningsæters sønner, Arne og Odd, inn i bedriften og overtok som eiere.

Hele området mellom Fuglsetneset og Moldegårdsneset ble etterhvert utfylt og bebygd. Sjøen gikk opprinnelig inn til Fannestrandvegen fra Linjebygg og østover til Fuglsetneset.

To generasjoner Bolsønes og to generasjoner Grønningsæter hadde altså drevet denne viktige bedriften inntil den opphørte i 1984. Verftet har hatt en avgjørende betydning for Fuglsetområdet, og dannet grunnlaget for en utvikling fra et jordbruksområde til et bymessig preget distrikt med industri og handel.

I 1986 kjøpte Otto Barsten verftsdelene, som i dag går under navnet Bolsønes Slipp og Mekanisk Verksted. Verkstedbygningen er altså fortsatt i bruk, likeså de to eldste slippene, mens den yngste og største slippet like øst for Moldehallen er borte.

Det er i dag en meget omfattende og variert næringsvirksomhet på det gamle verftsområdet, som til tross for at det ligger på Fuglset ofte kalles Bolsønesområdet.

Vestnesvegen

Vestnesvegen går fra Frænavegen, like øst for krysset der Moldelivegen tar av opp Naasbakken, nordøstover til Boråsvegen.

Vegen går over innmarka til de to tidligere plassene Lingeplassen (Naas' eiendom Lund i dag) og Tollåsplassen.

Vegen er en av dem som har fått navn etter Moldes nabokommuner, og denne har fått navn etter nabokommunen i sørvest. Beboerne i vegen har da også en flott utsikt over fjorden mot Vestnes og Vestnesfjellene på andre sida av fjorden.

Sørvestover Vestnesvegen fra krysset med Boråsvegen.

Vestre Mellomveg

Vestre Mellomveg tar av sørover fra Birkelandvegen, 15–20 meter øst for krysset der Steinskaret starter, dreier vestover, parallelt med Birkelandvegen og Frænavegen og ender blindt etter om lag 250 meter.

Vegen ligger altså mellom Frænavegen og Birkelandvegen. Den er forholdsvis ny,

og ble anlagt da Frænavegen ble omarbeidet og utvidet med gang- og sykkelsti. Husene som her hadde atkomst fra, og adresse til Frænavegen, fikk nå ny tilkjørselsveg fra nord, fra den nye «mellomvegen». De har nå adresse til Vestre Mellomveg.

VESTRE MELLOMVEG

Henrik Nakken (til venstre) og Sondre Stormyr «kriger» med høstløvet.

Vestover Vestre Mellomveg i kveldsstemming.

Vestre plassveg

VESTRE PLASSVEG

Vestre plassveg tar av fra Moldelivegen i den såkalte Naasbakken, går østover og så nordover ved Sættems eiendom Sommerro og ender i Boråsvegen.

Denne vegen har navn etter to tidligere husmannsplasser under Moldegård.

Den ene er Lingeplassen. Den ble først bygslet av Andreas Pedersen Nerhagen i 1845. I 1870 overtok Andreas Linge bygselen av plassen, og den fikk navnet Lingeplassen etter ham. I 1903 ble plassen solgt til Nils Olaus Naas. Bruket fikk navnet Lund med bruksnummer 13. Naas bygde nytt våningshus, det er i dag Vestre plassveg 2. Det gamle huset lå litt lengre mot øst. Det samme gjorde låvebygningen som lå ned mot Frænavegen noe vest for Vestnesvegen.

Det er Oddvar Naas som eier våningshuset på bruket i dag, men flere medlemmer av Naasfamilien har hus på eiendommen. Se nærmere om denne eiendommen under Lingedalsvegen.

Øst for Lingeplassen, i området

Boråsvegen/Vestnesvegen, lå en annen plass, nemlig Tollåsplassen. Atkomsten til plassen var fra sørvest, litt øst for den nåværende Vestre plassveg. Plassen ble først bygslet av Knut Andreas Knutsen Øverland i 1861.

I 1893 overtok Oluf Tollås bygselen, og plassen fikk navn etter ham. Han var i mange år arbeidsformann på Moldegård. Olufs sønn, Ingvald, overtok plassen i 1922. Han var utdannet snekker, og var blant annet med på å sette opp stasjonsbygninger da Raumabanen ble anlagt. Han var en høyt respektert fagmann, og var i en årrekke brukt som takstmann i kommunen. Han var også aktiv i Bygningsarbeiderforbundet og arbeidet der sammen med Olav Oksvik. Området ble etter hvert utlagt til boligtomter. Ingvald Tollås' sønn, Idar, mangeårig medarbeider i Romsdal Folkeblad, kjøpte en del av eiendommen i 1948, mens resten av jorda gikk tilbake til gården. Flere medlemmer av familien Tollås har, eller har hatt, hus på området, med adresse til Boråsvegen eller Vestnesvegen.

Vestre Plassveg sett fra Moldelivegen (Naasbakken).

Veøygata

VEØYGATA

Veøygata går fra Kirkebakken til Fridtjof Nansens gate nord for fengslet og sør for Molde alders- og sjukeheim.

Det er ingen eiendommer som har adresse til denne korte vegbiten, som har fått navn etter den tidligere Veøy kommune, som igjen har fått navn etter selve sagaøya Veøy – den hellige øya. Den delen av Veøy kommune som besto av Sekken, Veøya og fastlandsdelen nord for Langfjorden, er i dag en del av Molde kommune.

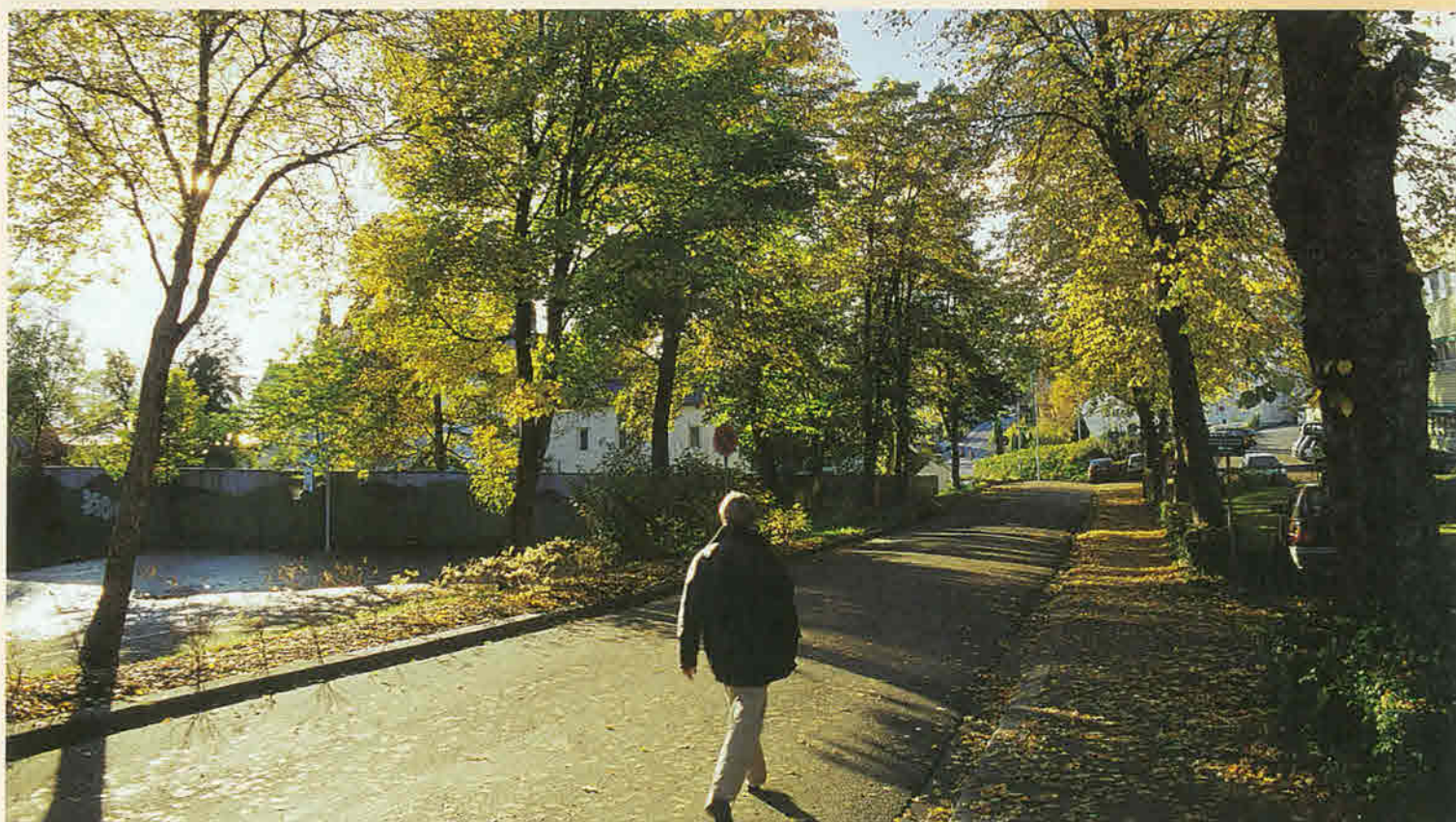
Arkeologiske funn forteller om omfattende virksomhet på Veøya helt tilbake til steinalderen. Fra gammelt av var øya et naturlig trafikkknutepunkt for Romsdalsbygdene og for ferdselen langs norskekysten. Den enkleste vegen for datidens fartøy var inn Romsdalsfjorden via Veøya til Langfjorden og dragvegen over Tiltareidet mellom Eidsvåg og Eidsøra – eller omvendt. En unngikk da seilassen over den lunefulle Hustadvika.

På Veøya dannet det seg et bysamfunn med øvrighet, håndverkere og handelsmenn. I hedensk tid var det hov på Veøya. Da kristendommen ble innført, ble Veøy det sentrale kirkestedet i Romsdal. På Veøya har det vært i alle fall to kirker. Steinkirka som står der i dag er antatt å være reist omkring 1200 og var i sin tid fylkeskirke.

Den sentrale posisjonen som kaupang og kirkested opp gjennom middelalderen ble av flere grunner svekket, og kaupangens funksjon ble overtatt av andre sentra, som for eksempel Bud. Etter hvert ble Molde det viktigste stedet i området, det ble ladested i 1614 og fikk bystatus i 1742.

I dag er det bare steinkirka og prestegården med en del uthus som utgjør bebyggelsen på Veøya. Den fredete prestegården er en del av Romsdalsmuseet. Kirka eies av Molde kommune, mens det er museet som står for det faglige, museumsmessige arbeidet.

Veøygata med Fengselsmarka og Molde kretsfengsel til venstre.

Vonheimvegen

VONHEIMVEGEN

Våningshuset på Vonheim er nå påbygd og modernisert en del.

Nedover Vonheimvegen. Den store låven på gården lå til venstre her bak gutten på veg hjem fra skolen.

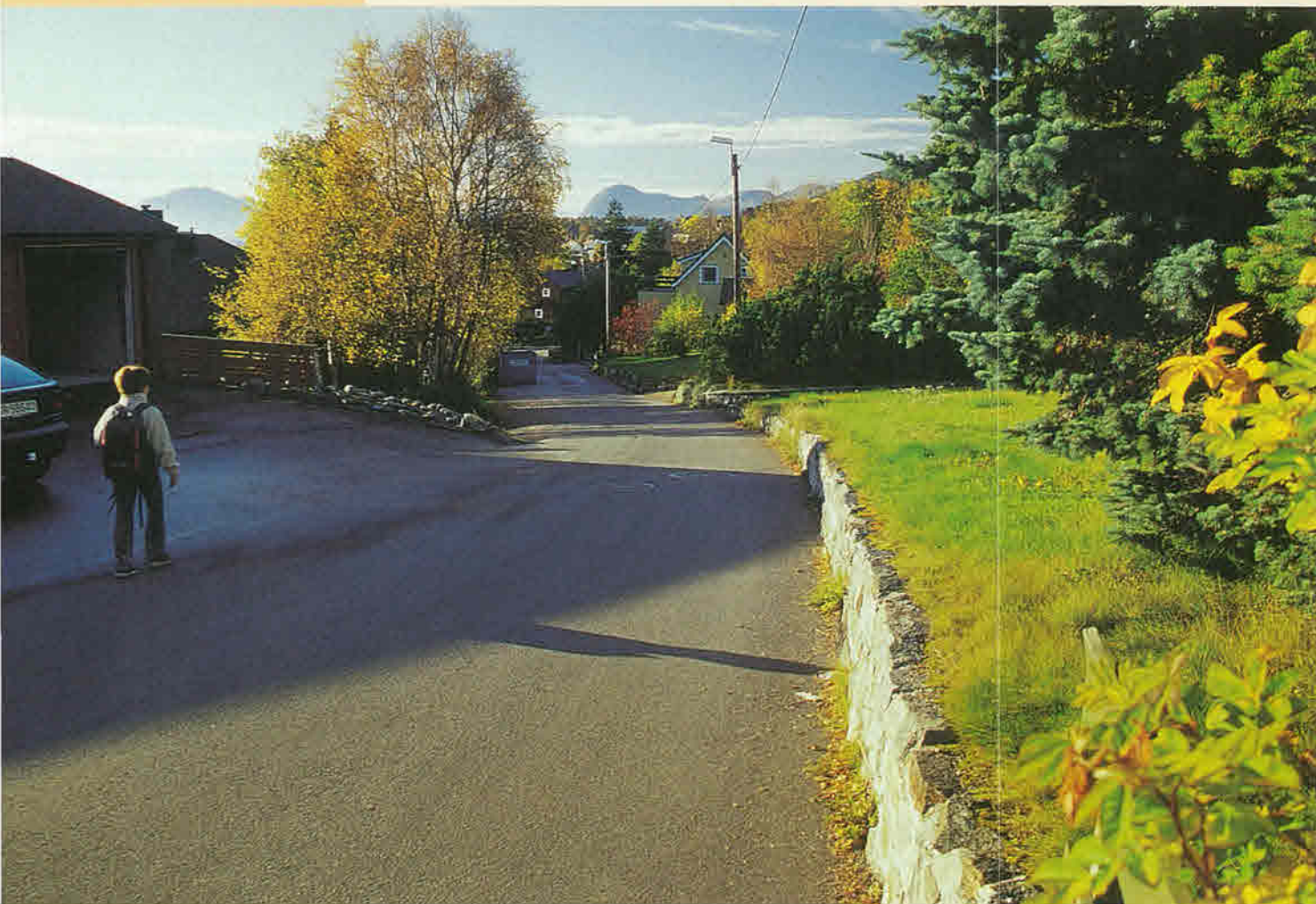
Vonheimvegen går fra Fjellbruvegen sørøst for husene på Kveldro, skrått nordøstover til krysset mellom Mikkelivegen og Vejlevegen.

Vegen har navn etter eiendommen Vonheim. Johan K. Hoel bygslet i 1896 to husmannsplasser øst for Kveldro. Navnene på disse plassene er ukjent for oss. Han kjøpte jorda i 1901 og ga bruket navnet Vonheim. Det fikk bruksnummer 3 og ble det første selvstendige gårdsbruket utgått fra Moldegård.

Johan K. Hoel ble født i Fræna i 1875. I sin ungdom var han i Amerika, og tok så fatt på gårdsdriften på Vonheim med all sin ungdommelige kraft og evne. Etter 1.

verdenskrig var det harde tider for jordbruket. Han dro til Amerika igjen for å skaffe penger til den store låvebygningen han hadde reist. Han ble sjuk og kom hjem til Norge igjen, men helsa var knekt og han døde i 1929. Kona Anna, født Sanne, ble så eier av bruket Vonheim til Karl J. Hoel overtok. Han ble den siste brukeren på gården.

Hele eiendommen er forlengst lagt ut til boligtomter. Den store låven sto lenge og ble brukt som lagerbygning. Den er nå revet og har gitt plass til en rekkehusbebyggelse øverst i Vonheimvegen. Våningshuset på gården står fortsatt, det er Vonheimvegen 2.

Øivinds veg

SE: Granlia i A-L.

ØIVINDS VEG

Østbovegen

ØSTBOVEGEN

Østbovegen går fra Østre Plassveg nordvestover til Skogvegen vest for rekkehusene i det som var Østbo borettslag. Den nedre rekken av hus har adresse til Østbovegen, den øvre til Skogvegen.

Østbo var ett av borettslagene som eksisterte under Bolsøy boligbyggelag. Det var innflyttingsklart i 1964, samme året som

Bolsøy og Molde kommune ble slått sammen. Det ble så et frittstående borettslag i 1965/66, som igjen ble oppløst først på 1980-tallet. Husene ble selveierboliger, men det eksisterer et sameie når det gjelder veger og friområde. Dette felles friområdet har fått navnet Tostenskogen, etter Torsten N. Fuglseth (se Tostenbakken).

*Utsikt sørover Østbovegen.
En arm av vegen går inn til venstre ved bilen.*

Østre Mellomveg

ØSTRE MELLOMVEG

Omtrent 50 meter øst for krysset der Sørteigen tar av fra Birkelandvegen, går Østre Mellomveg først sørover og så vestover til den nesten henger sammen med Vestre Mellomveg.

Denne vegen er forholdsvis nyanlagt i forbindelse med utbedringen av Frænavegen. Bakgrunnen for denne omleggingen er den samme som for Vestre Mellomveg.

Lengst vest i Østre Mellomveg.

Østre Plassveg

ØSTRE PLASSVEG

Lengst øst i Østre Plassveg treffer vi to gode venner, Anders Beinnes Hoff (til venstre) og Atle Krogseth Olsen.

Østre Plassveg starter lengst øst i Boråsvegen og går østover, krysser Bolsøyvegen og svinger ved Østbovegen sørøstover ned på Frænavegen.

I dette området lå flere plasser både under Moldegård og Fuglset. Vi nevner Mausetplassen, der våningshuset i dag er Skogvegen 37, og Gjeilenplassen i Skogvegen 45.

Den plassen som lå nærmest til vegen, var Ullalandplassen. Husene lå i krysset Østre Plassveg/Bolsøyvegen like vest for tidligere Fuglset skole. Hans Christian Ullaland, antakelig fra Eide, bygslet denne plassen under Moldegård i 1868. Han var skipstømmermann, laget ellers sleder og vogner og utførte ulike slags reparasjoner. Plassen gikk tilbake til gården i 1915, men selve huset ble stående. Her bodde ei tid Nikolai og Mina Lauritsen. Senere var huset også kjent som Karlsen-huset, etter Ingvald Karlsen, som også bodde her noen år. Karlsen hadde flere store, svarte og sinte bikkjer, selv var han en liten og sped kar.

Det gamle huset ble revet tidlig på 1950-tallet da huset i Bolsøyvegen 3 ble bygd.

Østtorpvegen

ØSTTORPVEGEN

Østtorpvegen starter nederst i den østgående buen av Kviltorpvegen. Det er en blindveg som går østover og nordøstover og ender i friområdet vest for Lergrovik gård.

Navnet klinger noe svensk, og står bevisst i stil med navnet Kviltorp og Kviltorpvegen.

Det opprinnelige navneforslaget fra

kommunen var Uranusvegen. Dette protesterte beboerne mot. De syntes det var mer enn nok stjerne navn i området, dessuten kom folkevittigheten på banen med en tendens til å bytte ut a'en i Uranus med en i (!).

Beboerne i vegen foreslo selv Østtorpvegen – og slik ble det.

*Østtorpvegen sett fra
Kviltorpvegen.*

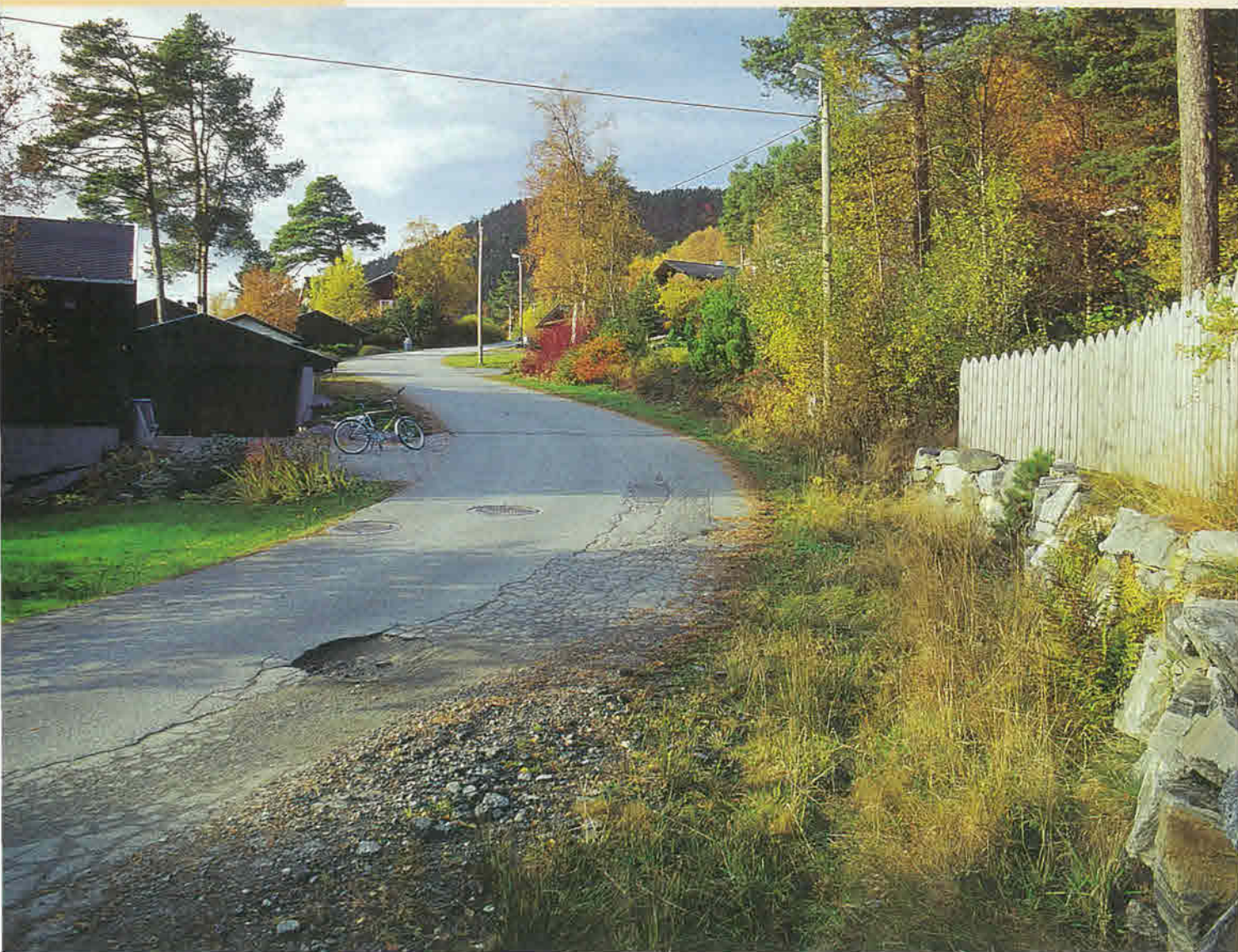
Øverbøen

ØVERBØEN

Øverbøen tar av fra Mekvegen, litt nordvest for studentboligene, og går nordøstover. Vegen har så en kort grein som går nordvestover, mens hovedløpet går østover og dreier sørover igjen til Mekvegen ved Kvam barnehage. I den østgående delen har vegen flere avkjørsler til en dobbel husrekke på sørsida.

Øverbøen ligger øverst på dyrkamarka nord for det som var gårdstunet på Kvam gård, og delvis i skogsområdet ovenfor denne «øvre bøen», og har nok fått navnet etter denne beliggenheten.

Øverst: De egenartede eneboligene lengst øst i Øverbøen.

Under: Nordvestover Øverbøen like før den kommer ned på Mekvegen.

Øverlandsvegen

Øverlandsvegen starter litt nord for det store krysset Enenvegen/Fuglsetbakken på nedre Fuglset. Veggen går nordøstover og ender i Frænavegen, men litt sør for Frænavegen går en grein østover fram til den tidligere Øverland barneskole, som nå blant annet huser et legekontor og Øverland barnehage.

Veggen har navn etter gården Øverland, som var en gammel storgård. Den ligger øst for Fuglset og vest for Berg og Tøndergård. Den har opprinnelig gått fra sjøen til grensa mot Fræna. Øverlandsvatnet ligger delvis på Øverlands grunn.

Gården har vært krongods og tilhørt Vetnesgodset, og har en omskiftende historie med mange eiere. Gårdene Enen og Tøndergård (Nerland) er skilt ut fra den opprinnelige store gården Øverland, og senere er også mange mindre bruk fradelt

Øverland (bruksnummer 1) og Enen (bruksnummer 3). Vi kan nevne Kanestrøms gård (ved Birkelandvegen), Nordteigen (se Nordteigen), Birkeland og Solheim (se Birkelandvegen), Lunheim (se Lunheimvegen), Nerbø og Gångstad. Det store treet sør for gjerdet ved Øverland barnehage var tuntreet på Nerbø. Våningshuset på Gångstad er i dag Øverlandsvegen 38. Disse to brukene strakte seg ned mot Knausen og Tøndergård skole. Blokkene i Øverland borettslag ligger for en stor del på disse to eiendommene.

Både våningshuset og låvebygningen på bruksnummer 1 ligger fortsatt i trekanten mellom Øverlandsvegen og Frænavegen. Det kunne kanskje være å håpe at dette gårdstunet kunne bevares og tas vare på som et kulturminne midt i et moderne boligområde.

ØVERLANDSVEGEN

Øverland gård (br.nr. 1)

Øverlandsvegen sett nordøstover.

Øvre veg

ØVRE VEG

De nyrestaurerte Øvre bru.

Øvre veg ved Øvre bru med Bjørnsonstatuen og Molde vidaregåande skole til høyre.

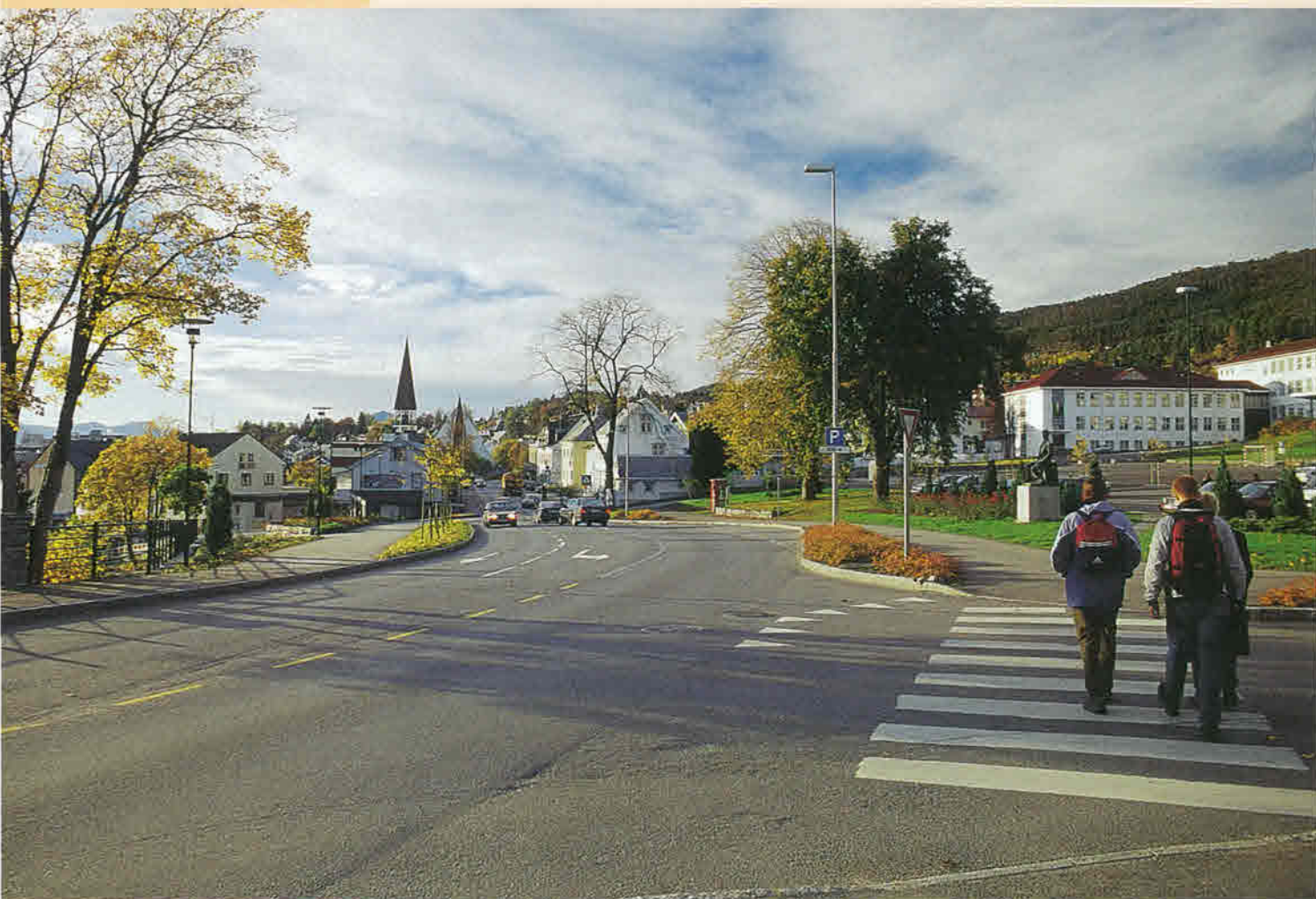
Øvre veg starter ved Molde domkirke i krysset mellom Kirkebakken og Parkvegen. Molde kretsfengsel (tidligere også rådhus og rettslokale) er Øvre veg 1. Vegen går østover, krysser Moldeelva ved Øvre bru og ender i det store krysset «På Bakken», eller Ranvikhjørnet.

En gang var Øvre veg virkelig den øvre vegen i byen. Nord for vegen var en «på landet», i Bolsøy kommune. Det var opprinnelig den vegen eierne av Moldegård brukte til kirka. Østligste delen var Moldegårdsalleen fra Moldegård til Grand Hotel. Denne delen av vegen og videre fram til Ranvikhjørnet er i dag en del av Fannestrandvegen. Over Moldeelva ble det bygd bru. Den første brua gikk mer vinkelrett på elveløpet enn den gjør i dag. Navnet er fortsatt Øvre bru. Her oppe, vest

for elva og nord for vegen, ble Molde folkeskole bygd i 1904 på den såkalte Syltemarka. I 1925 kom også det første skolebygget til det som i dag heter Molde vidaregåande skole.

Fra kirka fortsatte vegen vestover omtrent langs den traseen som nå er Parkvegen og Glomstuvegen, til Bjørset, som en gang var eid av Møllerfamilien på Moldegård. Møllerfamilien ble også eiere av Mek, eller Kvam, så forbindelsen Moldegård – Bjørset – Kvam var en lang øvre veg.

I dag er det altså bare den korte biten fra Molde domkirke til Ranvikhjørnet som har beholdt navnet Øvre veg, den gamle vegen som neppe ble anlagt med tanke på den sterke trafikkbelastningen den har i dag.

Kilder

TRYKTE KILDER

- Olav A. Abrahamsen: Molde bys historie, bind III og IV.
- Per Amdam: Molde håndverkerforening 1849–1949. Molde 1949.
- Mali Furunes 80 år. Romsdalsmuseets årbok 1967.
- Fra Knalle til storfirma, S. Pettersson i Molde 100 år. Molde 1969.
- Nini Roll Anker. Ved hundreårsminnet om hennes fødsel i Molde 1873. Bjørnsonforbundet 1973.
- Molde høgre skole 150 år. Molde 1982.
- Henrik Ibsen – Molde og Romsdal. Bjørnsonforbundet 1978.
- Bjørn Austigard: Vistdal kyrkje 125 år. Vistdal sokneråd 1994.
- Billedtekst i «Eit hus for Han og folket», Eid kyrkje 1797–1997.
- Kviltorp 100 år. Romsdal Sogelag, årsskrift 1982.
- Siri Anna Moen. Artikkel i Romsdals Budstikke oktober 1985.
- Bjørn Austigard og Signy Jakobsen: Nøisomhed gjennom 200 år, 1797–1997. Molde 1997.
- Sverre Berg: Moldes tre eldste kirker. Romsdals Fellesbank 1992.
- Jakob Bolstad og Sverre Berg: Selskabet for Molde Byes Vel 1842–1992. Molde 1992.
- Ingeborg Dahl Bækkelund: «Keisertiden» i Molde 1889–1914. Romsdalsmuseet 1984.
- Erindringer fra Molde omkring århundre-skiftet. Romsdal Sogelag 1987.
- Bastian Dahl: Molde og Romsdalen. Molde og Romsdals turistforening 1892.
- Aud Farstad: Med rak rygg og lette steg. Om Mali Furunes i boka 100 år, 100 navn. Sunnmørspostens forlag 2000.
- Peter Fiskergård: Personen bak gatenavnet. Molde kulturvern 1976.
- Anders Gjendem: Musikanter i Romsdal. Romsdal Sogelag 1979.
- Ola Gjendem: Romsdal svart på kvitt. En bibliografi. Romsdal Sogelag 1979.
- Otto R. Grüner: Molde Skolekompani eller Årøkompaniet. Hedersskrift til Nils Parelus. Romsdal Sogelag 1982.
- Kjell Ove Nybø Hattrem: J. Tanner og hans familie. Romsdal Sogelag, årsskrift 1995.
- Asbjørn Heggem m. fl.: Minneord om overrettssakfører Jørgen Olafsen-Holm. Romsdal Sogelag, årsskrift 1958.
- Christiane Bützow Hoffmann: Minder fra Molde. Romsdal Sogelag, årsskrift 1979.
- Knut Even Isaksen: Fængselsforhold og fangebehandling i Romsdal gjennom 250 år. Romsdal Sogelag 1998.
- Berit Korsbrekke og Arne Strømme: Tause minner. Molde kommune 1993.
- Jørgen Olafsen-Holm m. fl.: Bolsøyboka, 4 bind.
- Leo Oterhals: Folket ved fjorden, Molde 1990.
- Nils Parelus: Retiro på Fannestranden. Hedersskrift til Nils Parelus. Romsdal Sogelag 1982.
- Petter Pettersson jr.: Molde og Romsdals Handelsstandsforening 1856–1956. Molde 1956.
- Jon Sandnes og Ola Stemshaug: Norsk stadnamnleksikon. Samlaget 1997.
- J. A. Schneider: Molde og Romsdalen, en historisk oversikt. Kristiania 1905.
- Niels de Seve: Molde bys historie, bind I og II.
- Peter Solemdal: Moldes 3 kirker. Molde menighetsråd 1957.
- Rolf Strand: Brannvern i Molde gjennom 250 år. Molde 1998.
- Reknes-Røysan. Romsdal Sogelag, årsskrift 1999.
- Skule Tofte: Bebyggelsen i gamle Molde. Artikler i Romsdals Budstikke 6/4, 16/6, 9/7 og 26/7 1958.
- Thorstein Thomassen: Bolig-Børs-Barn, MOBO 50 år 1946–1996. Molde 1996.
- Anne-Grethe Aassve: Et stykke gamle Molde. Molde 1980.
- Vår kulturarv. Molde 1981.
- Våre omgivelser. Fortidsminneforeningen 1989 og 1992.

UTRYKTE KILDER

- Molde kommune: Bygnings- og reguleringsavdelingens byplaner og kart.
- Oppmålingsetatens arkiv og kartsamling.
- Arkivstoff fra Molde og Bolsøy kommuner vedrørende vegbygging.
- Romsdalsmuseet: Arkivstoff fra Moldegård ved konservator Signy Jakobsen.
- Bjørn Austigard: Notater fra feltbøker 1997 og 1998.
- Sørenskriveren i Romsdal: Innsyn i tinglyste skjøter.
- Ingeborg Dahl Bækkelund: Håndskrevet manuskript: «Vardehytten», tilhørende Selskabet for Molde Byes Vel.
- Bjarne Rekdal: Storlihytta. Romsdalsarkivet 1988.

MUNTlige KILDER

Utallige medborgere, særlig av den litt eldre garde, har delt sine minner og imponerende kunnskaper med forfatteren.

Av praktiske grunner kan jeg ikke ta med navnene på alle de gode medhjelperne her, men finner god grunn til spesielt å nevne disse tre: Sverre Berg, Arne Bergsgjerdet og Sverre Bolsønes.

Gamle gatenavn som ikke eksisterer i dag

Boybakken	Se Gørvellplassen,	bind 1 s. 101
	Se Sandvegen,	bind 2 s. 86–87
Fossvegen	Se Spolertbakken,	bind 2 s. 99
Friervegen	Se Sandvegen,	bind 2 s. 86
Gamle Kirkebakken	Se Kirkebakken,	bind 1 s. 120
	Se Tårngata,	bind 2 s. 127
Garveribakken	Se Sandvegen,	bind 2 s. 86
Gjenstadkråpet	Se Vektergata,	bind 2 s. 131
Liavegen	Se Kirkebakken,	bind 1 s. 120–121
Mellomgata	Se Vektergata,	bind 2 s. 131
Nedre veg	Se Storgata,	bind 2 s. 103
	Se Strandgata,	bind 2 s. 109
Nye Kirkebakken	Se Kirkebakken,	bind 1 s. 120
	Se Tårngata,	bind 2 s. 127
Sandbukråpet	Se Kirkekråpet,	bind 1 s. 124
Skomakerkråpet	Se Kirkekråpet,	bind 1 s. 124
Smedkråpet	Se Kirkekråpet,	bind 1 s. 124
Tømmermannskråpet	Se Kirkekråpet,	bind 1 s. 124
Torggata	Se Rådhusplassen,	bind 2 s. 82

Personene bak «Gatelangs i Molde». Fra venstre Gunnar Talsethagen, Ola Gjendem, Mette Heimdal Eik og Paul Bjarne Nygård. Bildet er tatt vest for ferjeleiet ved E 39 – vegen som ikke har noe navn(!).

Gatelangs i Molde er ei lokalhistoriebok som tar for seg gate- og vegnavn i Molde. Bind 1 som kom ut i november 2000 tok for seg navn fra A til L, mens det i dette andre bindet omtales gate- og vegnavn fra M til Å.

Gunnar Talsethagen er pensjonert lektor (f.1931), vokst opp i Molde, og har også hatt sitt yrkesaktive liv i byen. Som pensjonist har han vært opptatt av byens lokalhistorie, og også skrevet litt for lokalpressen.

Paul Bjarne Nygård (f. 1964) har på flere felt markert seg som en meget dyktig fotograf, og er høgt premiert i flere fotokonkurranser. I dette bindet har han bidratt med nærmere 200 bilder, tatt i tidsrommet 1999 til 2001.

Framsidedfoto: Fakkeltog på veg opp Storlivegen mot Varden 31. desember 1999 da vi natt til 1. januar 2000 feiret millenniumskiftet.

Romsdal Sogelag

ISBN 82-90169-65-5

9 788290 169652